

zeleno i plavo

Kako lutke postaju lica

Gradsko kazalište
lutaka Rijeka

Prosinac 2007

subota, 1. prosinca

- U Fužinama započeo 6. znanstveni skup "Dani dr. Franje Račkoga"
- U Kastvu, obilježavajući 10. obljetnicu postojanja speleološka udruga "Estavela" organizirala 8. skup speleologa Hrvatske
- U Čavlima, na desetom jubilarom festivalu "Grobnička skala" nagradu publike dobila pjesma "Vražja đina", a nagradu žirija pjesma "Istina"

nedjelja, 2. prosinca

- U Kraljevici tradicionalnim hodočašćem pomoraca započela nacionalna proslava blagdana Svetog Nikole, zaštitnika pomoraca, putnika, ribara i djece
- U Crikvenici, pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije završio četvrti međunarodni Sajam vina. Za "naj vino" posjetitelji izabrali Graševinu Zvonka Bodegrajca iz Kutjeva

ponedjeljak, 3. prosinca

- Zanimljivim sportskim događajima, u Rijeci obilježen Svjetski dan osoba s invaliditetom
- U Rijeci na otvaranju 12. državnog natjecanja brodomaketara zlatna medalja dodijeljena Vladimiru Glavočiću iz Dubrovnika

utorak, 4. prosinca

- U Rijeci u Ustanovi za hitnu medicinsku pomoć župan Komadina pustio u rad novi GPS sustav nadzora vozila hitne pomoći

- U Rijeci u zgradi Pomorskog i povijesnog muzeja, posebnom svečanošću Grad Rijeka i Primorsko-goranska županija obilježili 380 godina Isusovačkog kolegija čime je započelo akademsko obrazovanje u ovom dijelu Hrvatske
- Održavanjem svečane sjednice Općinskog vijeća i Poglavarstva u Loparu obilježen prvi rođendan najmlađe općine u Županiji
- U Rijeci u HKD-u na Sušaku svečano obilježena 70. obljetnica atletske kluba "Kvarner Autotrans"

srijeda, 5. prosinca

- Povodom Međunarodnog dana volontiranja, po prvi puta dodijeljene volonterske nagrade Grada Rijeke i PGŽ-a. Županijske nagrade dobili Jakob Patekar, Josip Čuk i Velimir Stanislavljević, a gradske Ivana Aničić, Anton Kusturin i Alen Kapidžić
- U Rijeci pomorci svečanom procesijom i misom slavili blagdan svog zaštitnika – svetog Nikole

četvrtak, 6. prosinca

- U Rijeci u HKD-u na Sušaku održana središnja državna proslava Dana pomoraca i brodara

- Creskoj školi Frane Petrića predsjednik Hrvatskog olimpijskog odbora Zlatko Mateša uručio ček od 100.000 kuna za uređenje školskog igrališta
 - U Rijeci, u svojim prostorijama u ulici Andrije Kačića broj 6, Udruga roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata PGŽ otvorila privremenu spomen-sobu sa 137 spomen okvira poginulih branitelja
 - U Kostreni, svečanom sjednicom Općinskog vijeća obilježen Dan Općine Kostrena. Tom prigodom Nagradu Općine za životno djelo dobio je prof. dr. Boris Glavan
 - U Kraljevici svečanom sjednicom Gradskog vijeća obilježen Dan Grada i tom prilikom nagrada za životno djelo uručena KUD "Eugen Kumičić" iz Križišća, te Godišnja nagrada Anki Špalj
- petak, 7. prosinca**
- Svečanom misom u kapeli Bogoslovnog sjemeništa, Teologija u Rijeci, područni studij Katoličkog bogoslovnog

90dana

S prikaza taktičko-tehničkih mogućnosti patrolnog broda kojega za libijsku flotu gradi brodogradilište Kraljevica

Patrolni brod provezao se Riječkim zaljevom brzinom od 30-tak čvorova

Načelnici Spicijarić i Rudan i krčki gradonačelnik Vasilić koji jedini u svih proteklih petnaest godina obnašaju vlast u svojim sredinama

Petnaesta obljetnica Primorsko-goranske

U srijedu, 16. travnja ove godine u cjelodnevnom posjetu Primorsko-goranskoj županiji, a u povodu njenog 15. rođendana, boravio je predsjednik RH Stjepan Mesić sa svojim suradnicima. Tom je prigodom, u pratnji župana Zlatka Komadine, posjetio Brodogradilište Kraljevica gdje se sastao s predstavnicima Uprave Brodogradilišta te pogledao prikaz taktičko-tehničkih mogućnosti novoizgrađenog Patrolnog broda za potrebe libijske obalne flote. Takav brod bit će ponuđen i za buduću flotu Obalne straže RH, jer "ako drugima nudimo

najbolje, onda je to valjda i za nas dobro", rekao je Mesić. Predsjednik je prijepodne u Malinskoj otvorio novo INA-ino sindikalno odmaralište, poslijepodne na Pomorskom fakultetu u Rijeci službeno pustio u rad umrežene navigacijske i brodstrojarske simulatore za uplovljavanje u luku vrijedne 3 milijuna kuna (i sam isprobavši simulacijsku vožnju tankera s kojim je uspješno uplovio u riječku luku), a navečer u Kristalnoj dvorani hotela "Kvarner" u Opatiji bio počasni gost na prigodnoj svečanosti Dana Županije i u povodu 15. godišnjice Primorsko-goranske županije.

Petnaesti rođendan Županije, obilježen je prvi put izvan Rijeke, svečanom sjednicom pod kristalnim lusterima najstarijeg opatijskog hotela. Prepuna dvorana s nizom uglednika iz svih područja županije svjedočila je svečanosti nabijenoj emocijama

Više od 450 uzvanika okupilo se u prepunoj Kristalnoj dvorani Hotela "Kvarner"

Brodograđevnoj industriji za Hrvatsku nema zamjene jer je jedina strateška industrija od koje živi 250 tisuća ljudi, poručio je u svom obraćanju župan Zlatko Komadina

Velik dan za Županiju - župan Komadina, predsjednik Mesić, potpredsjednik Vlade Polančec, predsjednik Skupštine PGŽ Dumanić, te gradonačelnici Opatije i Rijeke Muzur i Obersnel

županije

Petnaesti rođendan

Petnaesti rođendan Županije, obilježen je prvi put izvan Rijeke, prigodnoj svečanosti pod kristalnim lusterima najstarijeg opatijskog hotela. Prepuna dvorana s nizom uglednika iz svih područja županije svjedočila je svečanosti nabijenoj emocijama, a prvi dio svečane sjednice obilježili su govori župana Zlatka Komadine i potpredsjednika Vlade Damira Polančeca. Župan je istaknuo projekte i smjernice razvoja Primorsko-goranske županije, s posebnim naglasom na turizam, kao jednu od vodećih grana ove županije.

Potpredsjednik Vlade Polančec odgovorio je obećanjem da će Vlada odobriti državno jamstvo od 28 milijuna kuna za obnovu Zračne luke Rijeke, kao uvjeta razvoj turizma. Govoreći o planu za restrukturiranje brodogradnje, založio se za mudrost i složnost, "jer nitko se nema pravo igrati s hrvatskom brodogradnjom kao najvećom industrijskom granom". Rekao je kako se nada da će se s Europskom komisijom uspijeti dogovoriti prijelazno razdoblje za primjenu europskih normi praćenja ove djelatnosti, a cilj je da nakon restrukturiranja svako brodograđilište ima istu razinu državnih ▶

fakulteta Sveučilišta u Zagrebu proslavila svoj Dan

subota, 8. prosinca

- U Fužinama svečano obilježeno 75 godina institucionalnog bavljenja lovstvom na području Fužina, Vrata, Liča i Lokava

nedjelja, 9. prosinca

- Odbojkašice "Rijeka Kvarner VIG-a" uvjerljivom pobjedom svladale "Pivovaru Osijek" i tako po sedmi puta osvojile Kup Hrvatske

utorak, 11. prosinca

- Zamjenik župana Luka Denona primio nagradene inovatore čiji je razvoj inovacija Županija sufinancirala s nepovratnim sredstvima u iznosu od 150.000 kuna

srijeda, 12. prosinca

- U sklopu blagdanskih posjeta župan Zlatko Komadina posjetio Dom za starije i nemoćne osobe na Kantridi
- U Muzeju grada Rijeke, otvaranjem izložbe "Gorski predjeli kvarnerskih otoka" javna ustanova "Priroda" obilježila Međunarodni dan planina

petak, 14. prosinca

- U Zagrebu, ministar Dragan Primorac uručio ovogodišnje nagrade "Ivan Filipović" za rad i rezultate u obrazovanju. Među šesnaest dobitnika našlo se i pet Riječana: odgajateljica Viviana Cesarec, srednjoškolski nastavnici Marinko Lazzarich i Mare Rosić, te sveučilišni profesori Branko Rafajac i Anđelka Radojčić Badovinac

- U Domu kulture u Čavlima nogometni klub "Grobničan" proslavio 75. rođendan

subota, 15. prosinca

- U Skradu održan 3. Goranski sajam i 3. Međunarodni sajam lokalnih proizvoda

ponedjeljak, 17. prosinca

- U Rijeci, na brodu "Juraj Dalmatinac" obilježeno 60 godina putničkog brodarstva "Jadrolinije" i 110 godina izgradnje Palače Jadrane
- Župan Zlatko Komadina u Grand hotelu "Bonavia" u Rijeci održao tradicionalni božićno-novogodišnji prijem za novinare

utorak, 18. prosinca

- Župan Zlatko Komadina veleposlaniku Republike Italije u Hrvatskoj uputio pismeni prosvjed zbog tiskanja talijanske poštanske marke s motivom Rijeke i tekstom "nekadašnja talijanska istočna zemlja"

- Vijećnici Općinskog vijeća Općine Viškovo, napokon nakon deset godina izrade plana, niza tužbi, prepirki i svađa oko novog "deponija" na Marišćini usvojili Prostorni plan Općine Viškovo

srijeda, 19. prosinca

- U Poljoprivrednoj zadruzi Cres otvorena nova punionica ulja vrijedna 516.000 kuna

četvrtak, 20. prosinca

- Županijska skupština usvojila Proračun PGŽ za 2008. u visini 351 milijuna kuna što je najveći proračun u povijesti Županije

- Na završenom natječaju osmišljavanja skulpturalnog rješenja nagrade "Sport" Zajednice športova PGŽ prvu nagradu je dobila Anja Ferencić, studentica treće godine Akademije primijenjenih umjetnosti u Rijeci
- Muslimani riječkog područja, klanjanjem u dvorani "Dinko Lukarić" proslavili Kurban Bajram
- Na mjesnom groblju Kastav, prema glazbenikovo posljednjoj želji, pohranjen pepeo Jerryja Philadelphia Ricksa

90dana

petak, 21. prosinca

- U ponoć stupilo na snagu najveće proširenje projekta "Europa bez granica" u sklopu kojeg je "schengenska granica" pomaknuta na slovensko-hrvatsku granicu, te je tako "schengenski zid" došao i na sjeverne granice Primorsko-goranske županije
- U Rijeci u HKD-u župan Zlatko Komadina održao tradicionalno predblagdansko primanje za predstavnike javnog, političkog i društvenog života u Županiji

- U Rijeci počeli pripremni radovi za gradnju Centra Zamet vrijednog 340 milijuna kuna. U sklopu novog Centra izgraditi će se i sportska dvorana
- Scenograf u HNK Ivana pl. Zajca Dalibor Laginja dobio prestižno svjetsko priznanje za scenografiju – plaketu Internacional Organisation of Scenographers

subota, 22. prosinca

- Zamjenik župana Luka Denona djelatnicima carine i granične policije na prijelazima Rupa i Pasjak čestitao Božić i Novu Godinu

- Službeno otvorenje Cinestara u Tower centru, prvo riječko multipleks kino

nedjelja, 23. prosinca

- U svim crkvama Riječke nadbiskupije na Badnjak služene mise polnoćke, a Božić dočekan u miru i dostojanstvu

ponedjeljak, 24. prosinca

- Na cijelom području Županije Božić je protekao u znaku mira i obiteljske radosti. Riječki nadbiskup predvodio Božićnu misu u katedrali Sv. Vida

četvrtak, 27. prosinca

- U sjedištu Županije, uz nazočnost ministrice Marine Matulović Dropulić potpisana četiri ugovora za gradnju novog i sanaciju postojećeg deponija, te učinkovitije korištenje energije u KBC-u Rijeka. Župan Komadina potpisao ugovor u visini 30,5 milijuna kuna za izgradnju CZGO Marišćina

petak, 28. prosinca

- Potpredsjednica Vlade RH Jadranka Kosor i riječki gradonačelnik Vojko Obersnel predali ključeve novih 28 stanova izgrađenih na Gornjem Zametu za hrvatske ratne vojne invalide sa 30-100 postotnim invaliditetom
- Na svečanoj sjednici Vijeća Općine Vinodolske godišnja općinska nagrada dodijeljena Ivanu Barbariću, te posmrtno Dariju Stipeču

2008. godina

Siječanj

utorak, 1. siječnja

- Novu 2008. godinu na Kvarneru uz suho i hladno vrijeme, te uz tradicionalne dočke na otvorenome, dočekalo i oko 11.000 stacioniranih gostiju

- Prva beba rođena u riječkom rodilištu u novoj 2008. g je Hana Lovrić iz Vozilica, rođena 14 minuta iza ponoći

srijeda, 2. siječnja

- S prvim radnim danom u 2008. godini započeli s radom novi odjeli županijske i gradske uprave za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje, koji su 1. siječnja iz Ureda državne uprave u PGŽ prešli u nadležnost Županije i Grada Rijeke

- U Cresu, uz nazočnost predsjednika Županijske skupštine Marinka Dumanića, svečanom sjednicom Gradskog vijeća obilježen Dan Grada i zaštitnika Cresa, Svetog Izidora

subota, 5. siječnja

- U Novom Vinodolskom znanstvenim skupom obilježena 720. obljetnica Vinodolskog zakonika, a svečanom sjednicom Gradskog vijeća obilježen Dan Grada. Tim povodom nagradu za životno djelo dobio vlč. Ivan Peranić

Na svakom koraku prostor su uljepšavale prepoznatljivije hostese u nošnjama, županijske "rožice"

Dobitnici županijskih nagrada Nada Kegalj i Ivo Kirigin

Mario Batifiacca i Big benda Pepija Forenbahera odveli su priredbu u ležernije vode

potpora i počne ostvarivati profite.

Predsjednik države, koji u našu županiju vrlo rado i često dolazi, uoči skupa o stanju u gospodarsku kojeg je sazvao na Pantovčaku, poručio je da Hrvatska mora sačuvati svoju brodogradnju kao djelatnost od strateškog značaja, te se nekoliko puta u svom govoru založio za provedbu fiskalne decentralizacije u državi.

Laureati

Nakon ležernijih nota i nastupa Maria Lipovšeka Batifiacce, Tine Vukov, Duška Jeličića uz pratnju Big benda Pepija Forenbahera, uručene su nagrade ovogodišnjim dobitnicima.

Nagrada za životno djelo ove godine pripala je Ivi Kiriginu, umirovljenom novinaru Novog lista, za unapređivanje i promicanje turističke djelatnosti, a posebno turističke destinacije Kvarner. Godišnju nagradu dobila je Nada Kegalj, profesorica i psihologinja OŠ "Podmurvice" iz Rijeke, za doprinos odgojno-obrazovnoj djelatnosti. Posebne nagrade, za puni petnaestogodišnji staž na čelu svojih jedinica lokalne samouprave, dobili su načelnik Općine Mošćenička Draga Anton Tone Rudan, načelnik Općine Malinska-Dubašnica Anton Spicijarić i gradonačelnik Grada Krka Darijo Vasilić.

Novi zamjenik župana dr. Vidoje Vujić i novi član Poglavarstva Zdenko Antešić

Luka Denona u saborske klupe

Članovi Županijske skupštine PGŽ u četvrtak 21. veljače razriješi su Luku Denonu s mjesta zamjenika župana zbog njegova odlaska u Hrvatski Sabor na mjesto zastupnika, a za novog zamjenika izabran je prof. dr. sc. Vidoje Vujić iz Rijeke. Umjesto prof. Vujića, za novog člana Županijskog poglavarstva, zaduženog za gospodarstvo izabran je Zdenko Antešić iz Raba, čime se poštovalo opredjeljenje da u izvršnoj vlasti budu zastupljeni svi dijelovi Županije. Na istoj sjednici, član HSP-a Ivan Kirin, dr. med. aktivirao je svoj mandat člana Skupštine, čime je zamijenio svoju kolegicu Ljiljanu Gazdić-Kuhar umrlu u studenome prošle godine.

Župan Zlatko Komadina posebno je zahvalio dosadašnjem zamjeniku Luki Denoni na odličnoj suradnji, a deset godina

Pravac Zagreb - Luka Denona

političkog iskustva na mjestu podžupana Denona će sigurno dobro znati iskoristiti i u Saboru.

Nagrade najuspješnijim "kulturnjacima"

Dodjela županijskih nagrada za unapređivanje kvalitete kulturnog stvaralaštva za postignuća u kulturi u 2007. godini, održana je 28. ožujka u Društvenom domu u Kastvu, gdje je 25 dobitnika podijelilo nagradni fond u ukupnom iznosu od 550.000 kn. Nagrade se tradicionalno dodjeljuju za najbolja skupna i najbolja pojedinačna dostignuća ustanovama, udrugama i fizičkim osobama čije je sjedište odnosno prebivalište na

području Primorsko-goranske županije. Među nagrađenima su preminuli glumac Galiano Pahor, glazbena skupina E.N.I., Tina Vukov, zbor "Putokazi", producent Robert Funčić, glazbenici Damir Halilić Hal, Elvis Stanić i Darko Jurković, lutkarica Luči Vidanović, glumac Aleks Đaković, književnica Daša Drndić, kamerman Robert Kalčić, redatelj Bernardin Modrić, fotograf Marin Tomulić, grafičarka Maja Franković i drugi.

- Nakon duge i teške bolesti u Rijeci je preminuo prvak Drame HNK Ivana pl. Zajca, glumac Galiano Pahor. Komemoracija je održana 8. siječnja u Kazalištu

nedjelja, 6. siječnja

- Svečanim mislim slavljima u svim župama Riječke nadbiskupije proslavljen blagdan Bogojavljanja

ponedjeljak, 7. siječnja

- U pravoslavnim crkvama u Rijeci i Moravicama, te manastiru u Gomiřru, pripadnici Srpske pravoslavne crkve proslavili Božić, dok su predstavnici Makedonske pravoslavne crkve Božićno slavljeli imali u katoličkoj crkvi sv. Fabijana i Sebastijana u Rijeci

utorak, 8. siječnja

- Hrvatske ceste d.d. objavile da je na natječaj za gradnju ceste Sv. Kuzam – Križišće pristiglo 11 ponuda i da se očekuje da bi izgradnja trebala biti gotova do kraja 2009. godine

četvrtak, 10. siječnja

- Ispostavama Doma zdravlja PGŽ u Delnicama, Vrbovskom i Čabru predana tri nova vozila hitne medicinske pomoći (s pogonima na sva četiri kotača), nabavljena sredstvima Primorsko-goranske županije

petak, 11. siječnja

- Izborom Luke Bebića za predsjednika, u Zagrebu konstituiran šesti saziv Hrvatskog sabora. Između 153 zastupnika Sabora nalazi se i 8 zastupnika s područja Primorsko-goranske županije, izabраниh u 7. i 8. izbornoj jedinici. Činom konstituiranja Sabora, slijedom zakonskih odredbi Luki Denoni automatski prestala funkcija zamjenika župana PGŽ

subota, 12. siječnja

- Većinom glasova saborski zastupnici nakon desetosatne rasprave izabrali novu Vladu RH na čelu s dosadašnjim predsjednikom dr. Ivom Sanaderom. Između 18 članova Vlade nije izabran niti jedan s područja Primorsko-goranske županije
- U osnovnoj školi u Viškovu otvorena izložba radova nastalih u kiparskoj školi, koju je uz pomoć Županije organizirala Delavska katedra Ustanove Ivan Matetić Ronjgov iz Ronjgi
- "Obhajanjem" (obilazak rute duge 24 km) čavjanskih naselja grobnički dondolaši najavili doba maškara

ponedjeljak, 14. siječnja

- U Rijeci predstavljeno izdanje vrijednosnih papira Rijeka prometa vrijednih 192 milijuna kuna kojima će se financirati izgradnja šest ključnih prometnih projekata u Rijeci, a među njima i županijska prometnica od Rujevice do Marinića

srijeda, 16. siječnja

- Župan Zlatko Komadina i dekan Fakulteta za hotelski i turistički menadžment iz Ike prof. Zoran Ivanović potpisali ugovor vrijedan 700.000 kuna za izradu projekta za proširenje fakulteta i izgradnju mini-kampusa

četvrtak, 17. siječnja

- U Crikvenici, u 89. godini umro Nikola Mika Šnjarić, legenda hrvatskog motociklizma, istaknuti član i osnivač HSS-a, te član Županijske skupštine u mandatu 2001-2005.
- Na sjednici Županijskog poglavarstva članovi Poglavarstva oprostili se s dosadašnjim zamjenikom župana Lukom Denona koji je postao zastupnik Hrvatskog sabora
- I u zapadnom dijelu Županije, Liburniji i Kastavštini započelo ovogodišnje maškarano ludilo

petak, 18. siječnja

- U sjedištu Županije župan Komadina sa suradnicima primio nove i dosadašnje zastupnike Hrvatskog sabora s područja Županije

subota, 19. siječnja

- U Karlsruheu u SR Njemačkoj, županijsko izaslanstvo

predvođeno predsjednikom Skupštine Marinkom Dumanićem, sudjelovalo na svečanosti obilježavanja Dana priznavanja RH u organizaciji Hrvatsko-njemačke zajednice Karlsruhea

- U Mavrcima polaganjem kamena temeljca za sportsku dvoranu, započela realizacija najvećeg projekta od osnutka Općine Čavle
- U Rijeci u hotelu Bonavia župan Komadina uručio diplome polaznicima Poslovne škole u organizaciji Sveučilišta u Rijeci i Hrvatske udruge poslodavaca
- U Viškovu deveti po redu Halubajski karneval okupio oko tri tisuće maskara, a u Marčeljima održana četvrta smotra mićih i mićerih zvončara

ponedjeljak, 21. siječnja

- Isplovljavanjem trajekta "Noslač" iz Lopara prema Valbiski nakon 6 mjeseci čekanja napokon uspostavljena novoutemeljena državna trajektna linija koja povezuje otoke Krk i Rab

utorak, 22. siječnja

- U Malom salonu u Rijeci otvorena izložba realizacije prve faze kampusa na Trsatu pod nazivom "Od vojare do sveučilišnog kampusa"

srijeda, 23. siječnja

- U Rijeci u hotelu "Jadran" potpisan ugovor o gradnji 9,6 km duge južne dionice "riječke zaobilaznice" od Diradža do Orehovice. Radove će izvoditi konzorcij hrvatskih građevinskih tvrtki

- U Bruxellesu na 3. sastanku Radne grupe za Hrvatsku Odbora regija Europske unije župan Zlatko Komadina izlagao na temu "Međunarodna suradnja regija u svjetlu nove regulative Europske unije"

petak, 25. siječnja

- U sjedištu Županije zamjenica župana Nada Turina-Đurić sa suradnicima primila u nastupni posjet novoimenovanog veleposlanika Republike Kine u Hrvatskoj, njegovu ekscelenciju Wu Lianqia

- U Rijeci posebnom svečanošću obilježena 130. obljetnica Hrvatske čitaonice Trsat i 110. godišnjica izgradnje Doma
- Između brojnih hrvatskih muzeja u akciji "Noć muzeja" sudjelovali svi riječki muzeji, te muzejska zbirka u Kastvu, a posebni programi privukli brojne posjetitelje

subota, 26. siječnja

- Rijekom u sklopu 12. dječje karnevalske povorke prodefiliralo oko pet i po tisuća djece

nedjelja, 27. siječnja

- U Opatiji odvođena jubilara 25. balinjerada sa više od stotinu vozila na balinjerama

ponedjeljak, 28. siječnja

- U prostoru Udruge antifašističkih boraca i antifašista grada Rijeke, a povodom Dana sjećanja na holokaust, otvorena izložba o holokaustu

srijeda, 30. siječnja

- Služba za društvene djelatnosti Ureda državne uprave u PGŽ objavila da je tijekom prvog polugodišta ove školske godine županijske srednje škole napustilo čak 74 učenika

četvrtak, 31. siječnja

- Županijsko poglavarstvo za prvu pročelnicu novog županijskog Upravnog odjela za graditeljstvo i zaštitu okoliša imenovalo dr. sc. Koraljku Vahtar-Jurković
- Na sjednici Gospodarskog vijeća HGK - Županijske komore Rijeka podneseno izvješće o poslovanju županijskog gospodarstva u 2007. g i tom prilikom je istaknuto da su tvrtke na području Županije za 9 posto povećale prihode
- Zbog uzastopnog uništavanja rive u Loparu od strane trajekta "Noslač", neprimjerene veličine za tu luku, nakon samo deset dana prometovanja obustavljena linija između Lopara i Valbiske

veljača

petak, 1. veljače

- U jutarnjim satima teretni brod "Capadocia" s ukrajinskom posadom havariran ispred ulaza u riječku luku tako što je

90dana

Predstavljanje Županije u Budimpešti

Izaslantstvo Primorsko-goranske županije na čelu s predsjednikom Županijske skupštine, Marinkom Dumanićem i zamjenikom župana, prof. dr.sc. Vidojem Vujićem, boravili su od 28. veljače do 2. ožujka u Budimpešti na poziv predsjednika Županijske skupštine Županije Pešta, Lajosa Szücsa, a u povodu 31. Međunarodnog turističkog sajma. Bila je to prilika za predstavljanje Zeleno-plave županije, zajedno s nekoliko njemačkih, austrijskih, talijanskih, poljskih i mađarskih regija. Četverodnevno druženje bilo je i prigoda za dogovor o nastavku suradnje između naših dviju županija koja je započela potpisivanjem Sporazuma o suradnji 2000. godine. Kako bi se intenzivirala suradnja na području gospodarstva, turizma te obrazovanja i kulture, dogovoreno je osnivanje zajedničkog tijela koji će činiti pri predstavniku iz svake županije.

Predsjednik Županijske skupštine u svom je obraćanju članovima peštanske Županijske skupštine, inače jedne od

Na 31. Međunarodnom turističkom sajmu u Budimpešti odlična prezentacija Primorsko-goranske županije u društvu njemačkih, austrijskih, talijanskih poljskih i mađarskih regija

19 mađarskih županija sa 1,3 milijuna stanovnika, naglasio kako je Primorsko-goranska županija spremna i voljna surađivati s Peštanskom županijom. Jedan od njegovih prijedloga jest i suradnja na izradi zajedničkih projekata koji bi se mogli kandidirati za Europske fondove. Tijekom razgovora, Mađari su iskazali veliki interes za suradnju na području gospodarstva. Posebno je istaknuta mogućnost veće suradnje s Riječkom lukom za potrebe uvoza i izvoza mađarske robe.

Prvi sljedeći susret predstavnika ovih dviju županija dogodio se već sredinom travnja. Gosti iz mađarske županije Pešta u sastavu Laszlo Sinkovicz, Ferenc Wentzel, Tibor Szerenka i Karol Kempf, bili su gosti svečanog obilježavanja Dana županije i 15. obljetnice rada Primorsko-goranske županije u Opatiji. Uzvratni posjet planiran je za početak prosinca kada Pešta slavi svoj Dan. Takvi susreti, složili su se svi, trebali bi postati tradicionalni.

E. Duraj

Marinko Dumanić ispred izložbenog prostora PGŽ daje izjavu mađarskoj televiziji

Usprkos toga što je 50 posto mladih uključeno u izvannastavne aktivnosti, čak 90 posto mladih Delničana smatra da društvo ne daje mladima pravu priliku za razvoj

Tribina Županijskog Savjeta mladih u Delnicama

U Delnicama je posebno naglašena potreba za prostorom u kojem bi se mladi okupljali

Već vrlo korisnu tribinu o položaju mladih u Gorskom kotaru povodom Svjetskog dana šuma i gorana u Delnicama je uoči Uskrsa organizirao Županijski Savjet mladih čiji je predsjednik Duško Milovanović predstavio rad ŽSM istaknuvši zadovoljstvo činjenicom da će organiziranjem ovog skupa prikupiti podatke bitne za daljnju aktivnost na ovom području. Vedrana Fržop Kotulovski, članica Županijskog poglavarstva zadužena za zdravstvo i socijalnu skrb istaknula je loše stanje s depopulacijom na području Gorskog kotara te progovorila i o mladima i to kroz komentar analize problema ovisnosti na području Primorsko-goranske županije. Tu je, napomenula je Fržop Kotulovski Gorski kotar drugačiji od velike većine ostalog dijela Županije jer mladi Gorani nemaju ozbiljnijih poteškoća s drogama, ali je zato alkohol znatno opasniji no u ostalim sredinama, a najčešće uživani opijat je - pivo!

Od domaćih mladih snaga u raspravi o demografskoj strukturi, zdravlju, obrazovanju, zapošljavanju i slobodnom vremenu mladih u Gorskom kotaru najviše je govorila predsjednica Savjeta mladih Grada Delnica Ana Šnajdar koja je predstavila rezultate ankete među mladima Srednje škole Delnice gdje je čak 50 posto mladih uključeno u

izvannastavne aktivnosti i smatraju da u Delnicama postoji dovoljno mogućnosti i sadržaja kojima se mladi mogu baviti, ali čak 90 posto njih smatra da društvo ne daje mladima pravu priliku za razvoj. Šnajdar je posebno naglasila potrebu postojanja prostora u kojem bi se mladi okupljali za što bi dobro rješenje bio već nekoliko godina potpuno neiskorišten prostor bivšeg delničkog kina, a govoreći o "ARTeriji", jedinoj postojećoj delničkoj udruzi mladih, rekla je kako članstvo te udruge čini sve uži krug određene skupine mladih pa stoga mnogi mladi ne vide sebe u toj udruzi. Katica Mihelčić, pedagoginja u delničkoj OŠ Ivana Gorana Kovačića, istaknula je nužnost postojanja Savjetovališta za mlade u kojem bi psiholog i socijalni pedagog radili stalno. "To će zasigurno biti potrebno u budućnosti jer se u goranskim osnovnim školama u sve većoj mjeri osjeti rizično ponašanje mladih koji po izlasku iz osnovne škole postaju još veći problem", rekla je Mihelčić, a predsjednik Gradskog vijeća Delnica Goran Muvrin i direktor Goranskog sportskog centra Milivoj Tomac upozorili su na činjenicu da probleme mladih u Gorskom kotaru nije moguće riješiti isključivo s lokalne razine, već se mora računati i na pomoć državnih institucija

M. Krmpotić

punom brzinom udario u lukobran

- U Matuljima svečanom sjednicom Općinskog vijeća obilježen Dan općine Matulji
- Inflacija u siječnju iznosi gotovo 7 posto. Prosječna neto plaća pokriva 76 posto košarice za četveročlanu obitelj
- subota, 2. veljače**
- U Matuljima, usprkos jakoj kiši održana XIII. Zvončarska smotra
- U sklopu 25. Riječkog karnevala u zgradi Pomorskog i povijesnog muzeja održan jubilarni 10. karnevalski bal, donacijama sakupljena sredstva za Udrugu za sindrom Down – Rijeka 21
- nedjelja, 3. veljače**
- Sedmosatnom karnevalskom povorkom, nakon samo mjesec dana "ludovanja", završio jubilarni 25. Riječki karneval koji je usprkos kiši okupio brojne gledatelje
- utorak, 5. veljače**
- U Ravnoj Gori župan Zlatko Komadina i načelnik Općine Miroslav Svetličić potpisali ugovor o sufinanciranju izgradnje kuglane u Ravnoj Gori vrijedan 750 tisuća kuna, a prilikom posjeta OŠ "Dr. Branimira Markovića" župan je ravnateljici uručio ključeve novog kombija za prijevoz učenika
- Spaljivanjem pusta u brojnim mjestima Primorja okončana sezona maškara
- srijeda, 6. veljače**
- Na izvanrednoj izbornoj skupštini Županijske organizacije HSU-a PGŽ, umjesto dosadašnjeg predsjednika Ivana Matajice, za novog predsjednika izabran Ante Štulić iz Rijeke
- Lansiranjem Pusta (Goba) u raketi od 22 metra, na rivi u Mošćeničkoj Dragi tradicionalno zaključen ovogodišnji karneval
- četvrtak, 7. veljače**
- Županijsko poglavarstvo prihvatilo plan kojim će u 2008. godini Investicijski fond osam županijskih lučkih uprava raspolagati s 5,5 milijuna kuna za održavanje pomorskog dobra

petak, 8. veljače

- Upravo vijeće novo ustanovljene Javne ustanove "Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije" za prvog ravnatelja imenovalo prof. dr. sc. Mladena Črnjara
- U Rijeci u zajedničkoj akciji dobrovoljnog darivanja uzoraka krvi Policijske uprave Primorsko-goranske i Zaklade Ane Rukavine sakupljeno 138 uzoraka krvi – potencijalnih donatora koštane srži
- subota, 9. veljače**
- Dizanjem šest turističkih zastava u Crikvenici počela cjelogodišnja proslava 120. obljetnice organiziranog bavljenja turizmom u tom gradu
- U Rijeci obilježena 150. obljetnica djelovanja Udruge sv. Vinka Paulskog
- utorak, 12. veljače**
- Predavanjem akademika Petra Strčića u Gradskoj vijećnici u Rijeci obilježena 60. obljetnica sjedinjenja Rijeke i Sušaka u jedan grad
- petak, 15. veljače**
- Župan Zlatko Komadina sa suradnicima tijekom radnog posjeta Gorskom kotaru posjetio Općinski sud u Delnicama i Centar za brdsko-planinsku poljoprivredu u Staroj Sušici
- Svečanom sjednicom u Mrkopolju započeo 46. Memorijal mira – 26 smrznutih partizana, u znak sjećanja na tragičnu sudbinu 26 boraca Druge brigade 13. primorsko-goranske udarne divizije na maršu preko Matić poljane u veljači 1944. godine
- subota, 16. veljače**
- Na Matić poljani položeni vijenci na spomenik smrznutim partizanima, a na obližnjoj Vrboškoj poljani održana tradicionalna skijaško-trkačka natjecanja
- Na dionici autoceste Oštrovica – Vrata probijen tunel Hrasten, posljednji od ukupno deset tunela na 44 km dugoj dionici drugog kolnika
- nedjelja, 17. veljače**
- U cijeloj Hrvatskoj izmjereno najhladnije jutro ove zime, Rijeka sa -5°C bila najhladniji grad na Jadranu
- Argentinski kardinal Estanislao Esteban Karličić posjetio Karličić i Grižane u Vinodolskoj dolini, rodni kraj svojih roditelja
- Pripadnici albanske nacionalne manjine iz Rijeke i okolice u Zajednici Albanaca PGŽ svečano proslavili proglašenje neovisnosti Kosova
- srijeda, 20. veljače**
- U Kostreni u Narodnoj čitaonici proglašeni najbolji sportaši Primorsko-goranske županije u 2007. godini. Za najbolje sportaše proglašeni strijelac samostrelom Andrej Krstinić (SK Dub iz Malinske) i streljačka Snježana Pejčić (SK Lokomotiva iz Rijeke)

četvrtak, 21. veljače

- Za novog zamjenika župana izabran prof. dr. sc. Vidoje Vujić, a na njegovo mjesto u Županijskom poglavarstvu, zadužen za gospodarstvo izabran Zdenko Antešić iz Raba.
- Na istoj sjednici Županijske skupštine, član HSP-a Ivan Kirin, dr. med. aktivirao svoj mandat člana Skupštine, zamijenivši svoju preminulu kolegicu Ljiljanu Gazdić-Kuhar
- Potpisivanjem ugovora o dokapitalizaciji vrijedan 24 milijuna eura, Europska banka za obnovu i razvoj postala suvlasnik hotelske tvrtke "Jadranka" iz Malog Lošinja
- Na Medicinskom fakultetu u Rijeci, pod pokroviteljstvom Županije riječka podružnica Hrvatskog kemijskog društva obilježila 50 godina rada

petak, 22. veljače

- Župan Komadina autolimar Jožefu Maljevcu iz Velog Brguda, frizerki Marisi Žanić iz Rijeke i građevinaru Josipu Šošariću iz Čabra, na svečanoj sjednici Skupštine Obrtničke komore PGŽ, uručio Nagrade Obrtničke komore za životno djelo u 2007. godini

subota, 23. veljače

- U hotelu "Kvarner" u Opatiji pod supokroviteljstvom Primorsko-goranske županije, na završnoj priredbi "Dore", za hrvatske predstavnike na Eurosong izabrana zagrebačka grupa "Kraljevi ulice & 75 cents"

ponedjeljak, 25. veljače

- Na svečanosti Hrvatske gospodarske komore u Zagrebu, "Zlatnu kunu" u kategoriji malih trgovačkih društava (do 49 zaposlenih) dobio riječki Adria Elektronik na čelu s vlasnikom i direktorom Vladimirom Budislavićem

utorak, 26. veljače

- Župan Zlatko Komadina sa suradnicima primio u nastupni posjet novoimenovanog iranskog veleposlanika u Hrvatskoj Mohammada Hassana Fadaifarda
- U Rijeci svečano obilježen završetak adaptacije Licea – zgrade u kojoj zajednički djeluju OŠ Dolac i Srednja talijanska škola. Sredstva za adaptaciju vrijednu 8,7 milijuna kuna osigurali Grad Rijeka, Primorsko-goranska županija i Talijanska unija

srijeda, 27. veljače

- Županijsko izaslanstvo na čelu s predsjednikom Skupštine Marinkom Dumanićem, na poziv župana mađarske županije Pešta, otputovalo u Budimpeštu gdje je Županija na 31. Međunarodnom turističkom sajmu organizirala i svoj štand
- Nakon mjesec dana od imenovanja od strane Županijske skupštine PGŽ, 34 sudaca porotnika Županijskog suda u Rijeci dalo svečanu prisegu

četvrtak, 28. veljače

- Na riječkoj Veletržnici ribe ozbiljno se trgovalo, uz redovnu ranojutarnju, održana je i izvanredna aukcija u poslijepodnevnom terminu. Na jutarnjoj aukciji prodano je 100 kašeta incuna i pedesetak kašeta bijele ribe od mreže

petak, 29. veljače

- Povodom 1. ožujka, Međunarodnog dana civilne zaštite župan Komadina primio predstavnike operativnih snaga sustava zaštite i spašavanja s područja Županije
- U sklopu Otvorenih dana grafike u Kemijsko-grafičkoj školi u Rijeci predstavljen novopremišljeni grafički kabinet i suvremeni tiskarski stroj, ukupne vrijednosti 870 tisuća kuna

ožujak

subota, 1. ožujka

- Povodom dvjestote obljetnice rođenja Giuseppea Garibaldija, njegova praunuka Anita Garibaldi gostovala u Zajednici Talijana u Rijeci
- Povodom Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine, župan Komadina u HKD-u na Sušaku otvorio izložbu fotografija "Sarajevu u pohode – Gradovi nadživljuju svoje rušitelje" autora Josipa Ušaja

četvrtak, 6. ožujka

- Na sjednici Županijskog savjeta za sigurnost prometa na cestama iznesen podatak da je u 2007. na cestama Primorsko-goranske županije u 48 prometnih nesreća poginulo 55 osoba, najviše u posljednjih deset godina

90dana

Najboljim sportašima st

I ove je godine Zajednica športova Primorsko-goranske županije u Kostreni 20. veljače proglasila najbolje sportaše i sportske momčadi za 2007. godinu. Naslov najbolje sportašice u županiji ponijela je Snježana Pejčić iz streljačkog kluba "Lokomotiva". Ta višestuka prvakinja Hrvatske ujedno je i prva sportašica u zemlji koja je osigurala nastup na Ol u Pekingu. Andrej Krstinić najbolji je sportaš, član je Streljačkog kluba "DUB-Malinska". Osvojio je srebro na EP u samostrelu, dostigao jedan svjetski i postavio pet državnih rekorda. Od seniorskih ekipa najbolje su u Županiji odbojkašice "Rijeka KVIG-a", državne prakinje i osvajačice kupa a aktualni državni prvaci, seniori Bočarskog kluba "Benčić Vargon", najbolja su muška momčad u Primorsko-goranskoj županiji.

Ovogodišnje priznanje koje je županijska Zajednica športova dodijelila njima i njihovim kolegama sportašima u drugim disciplinama, kategorijama, te zaslužnima za razvoj i promicanje sportske kulture, razlikuje se od svih dosadašnjih. Ovaj su put sportaši za svoj trud i postignuća dobili i skulpturu "Sport" koja će ih trajno podsjećati na njihovu sportsko-natjecateljsku 2007.

Tridesetog studenog 2007. godine Zajednica športova Primorsko-goranske županije i Akademija primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeci zaključili su natječaj za studente svih godina, kojim je traženo idejno rješenje skulpturalnog obilježja nagrade "Sport". Ocjenjivački

sud između radova jedanaest autora, koji su ušli u uži krug, odabrali su skulpturu Anje Ferenčić, studentice treće godine Akademije primijenjenih umjetnosti u Rijeci. Druga nagrada pripala je njenom kolegi s godine Radovanu Kuniću, a treća nagrada je dodjeljena studentici četvrte godine Studija likovne kulture Svetlani Šalić.

Anjina skulptura, prema obrazloženju stručnog suda, izabrana je kao najbolje rješenje zbog svoje likovne jasnoće i jednostavnosti te raznolikosti u mogućnostima izrade. Anja je svoj rad dokumentirala opsežno i detaljno, što olakšava samu izvedbu projekta, kaže se u obrazloženju.

Anju smo za "Zeleno i plavo" prvo pitali kako se osjećala kada je saznala da je pobijedila na natječaju?

- Bila sam ugodno iznenađena, naravno i sretna. Ovo mi je bio prvi natječaj na kojega sam se javila i na kojem sam sudjelovala potpuno samostalno. Nisam očekivala nagradu. Gotovo slučajno sam pročitala na oglasnoj ploči Akademije poziv za natječaj i odlučila poput drugih kolega odazvati se. Utoliko mi je nagrada sada draža jer mi je donijela samopouzdanje i jedno dobro iskustvo.

U natječaju su date općenite odrednice. Pisalo je da bi rješenje trebalo odražavati

Ovogodišnje priznanje koje je županijska Zajednica športova dodijelila najuspješnijim sportašima i sportskim kolektivima, razlikuje se po tome što su ovaj put sportaši za svoj trud i postignuća dobili i skulpturu "Sport" koja će ih trajno podsjećati na njihovu sportsko-natjecateljsku 2007.

Statua "Sport"

obilježja sporta. Kako si ti prišla odgovoriti tom zahtjevu?

- Ja sam pokušala pronaći nešto što će biti zajedničko svim sportovima. I to je bilo dosta teško jer sportova ima raznih, pa sam se fokusirala na volju i želju koju svaki sportaš ima i koja ga pokreće. Taj moj stilizirani trkač u biti to i predstavlja, trčanje prema ciljevima, prema pobjedama.

U elaboratu sam navela da se statua može izvesti od raznih materijala, a na kraju je izrađena od poliranog, niklovanog željeza. Visoka je 25 centimetara i teška je, ali to i mora stajati čvrsto, biti masivno.

Nagrada za prvoodabrani rad bila je sedam tisuća kuna. Ako nije tajna, kako si je utrošila?

- I sama se bavim sportom. Kupila sam si snowbord i opremu.

Z. Kleva

Nagrada "SPORT"

Anja Ferencić autor statue za najbolje sportaše PGŽ

Detalj sa svečanosti u Kostreni

- Na Krčkom mostu izmjeren orkanski udar bure od 205 km na sat, a bura na Kvarneru rušila stabla i nosila krovove. Bura meteorolozi karakterizirali kao jednu od najjačih u povijesti

petak, 7. ožujka

- U Rijeci u novoizgrađenom Češkom kulturnom domu župan Komadina s predsjednicima i predstavnicima vijeća nacionalnih manjina potpisao ugovore o financiranju njihovih programa u 2008. godini

- Povodom Dana žena županijsko Povjerenstvo za ravnopravnost spolova istaklo da političke emancipacije žena nema bez ekonomske emancipacije
- Članovi skupštine Riječkog lista, kao dosadašnjeg većinskog vlasnika Novog lista d.d. prihvatili obvezujuću ponudu Društva DIOKI o stjecanju poslovnih udjela, čime je Robert Ježić, kao većinski vlasnik DIOKI-ja postao i vlasnik Novog lista d.d.

subota, 8. ožujka

- U Krku, na prvom "Drobnica festu" – događanju posvećenom maslinarstvu otoka Krka, župan Komadina najboljim krčkim maslinarima podijelio Zlatne plakete, a zatim posjetio Dom za starije i nemoćne osobe "Mali Kartec"
- Širom Županije, razne institucije, udruge i političke stranke različitim aktivnostima obilježile Međunarodni dan žena, a njihovi čelnici ženama podijelili na tisuće različitog cvijeća, uglavnom ruža

utorak, 11. ožujka

- U Fužinama, uz nazočnost ministra Božidara Kalmete i zamjenika župana Vidoja Vujića predstavljen 500 milijuna kuna vrijedan projekt izmjene sustava vuče na dionici od Moravica do Rijeke
- U brodogradilištu "3.maj" porinut brod za prijevoz automobila "Andino", najveći brod u njegovoj novijoj povijesti

srijeda, 12. ožujka

- Otvaranjem izložbe fotografija o Kanadi u Rijeci, pod županijskim pokroviteljstvom, započela manifestacija "Dani frankofonije i francuske kulture"
- U Kostreni svečano otvorena preuređena Narodna knjižnica

četvrtak, 13. ožujka

- Ministar zdravstva Darko Milinović posjetio Psihijatrijsku bolnicu na Rabu, a nakon toga u Rijeci, uz župana Komadinu na Sušaku posjetio gradilište novog Centra za dijalizu KBC-a
- Nakon što se Županijsko poglavarstvo odreklo prava prvokupa, stan u vili "bunker" u Voloskom prodan za tri milijuna eura, odnosno za 22.448 eura po četvornom metru
- U Lokvama, u organizaciji županijske JU "Priroda" održan okrugli stol na temu "Očuvanje smedih žaba u Gorskom kotaru"

petak, 14. ožujka

- U Vrbovskom povodom Dana Grada održana svečana sjednica Gradskog vijeća. Tom prigodom Godišnje nagrade dodijeljene su Turističkoj zajednici Grada Vrbovskog i Marinu Štefanac
- Otvaranjem Centra novih tehnologija i praktikumama za instalatere Strojarsko-brodograđevna škola za industrijska i obrtnička zanimanja iz Rijeke obilježila 60 godina rada

subota, 15. ožujka

- U Klani u sklopu dvodnevnog obilježavanja Dana dr. Matka Laginje održan stručno-znanstveni skup

nedjelja, 16. ožujka

- U Rijeci, na kontejnerskom terminalu Brajdica privezan brod "Ital Laguna", sa svojih 294 metara najveći u povijesti riječke Luke
- Volonteri riječke udruge SMART čistili arboretum županijskog lječilišta u Velom Lošinju
- U Lukovdolu dodjelom "Goranovog vijenca" pjesnikinji Jasni Melvinger iz Novog Sada otvoreno 45. Goranovo proljeće

ponedjeljak, 17. ožujka

- U Rijeci u Guvernerovoj palači predstavljen dvostruki CD "Evviva Milotti" posvećen 80. rođendanu maestra Nella Milottija kojeg su financijski omogućili Istarska i Primorsko-goranska županija
- utorak, 18. ožujka**
- Na izbornom sjednici Županijskog vijeća HNS-a PGŽ za predsjednicu ponovo izabrana dosadašnja predsjednica Nada Turina-Đurić
- srijeda, 19. ožujka**
- Uz nazočnost župana Komadine, Zakladi Sveučilišta u Rijeci potpisivanjem ugovora pristupilo pet novih članova podupiratelja
- Na ljetnoj pozornici u Opatiji župan Zlatko Komadina otvorio izložbu suvenira "Kvarner Expo 08" koju je peti

- puta za redom pod pokroviteljstvom Županije organiziralo Udruženje obrtnika Opatije
- U Malom Lošinju državni tajnik za more Branko Bačić službeno otvorio poslovni prostor lošinjske ispostave Lučke kapetanije Rijeka
- Mladi čuvari okoliša zajedno s županijskom JU "Priroda" povodom Međunarodnog dana voda organizirali niz aktivnosti
- četvrtak, 20. ožujka**
- Vijećnici Županijske skupštine PGŽ većinom glasova odlučili da se ovogodišnja Županijska nagrada za životno djelo dodijeli Ivi Kiriginu iz Opatije, a Županijska godišnja nagrada Nadi Kegalj iz Rijeka
- U Delnicama Slavku Malnaru za knjigu "Povijest čabarskog kraja" dodijeljena književna nagrada Novog lista "Gorančica 2007"
- petak, 21. ožujka**
- U Delnicama, u organizaciji Savjeta mladih PGŽ organizirana tribina "Položaj mladih u Gorskom kotaru"
- nedjelja, 23. ožujka**
- Širom Županije katolički vjernici proslavili Uskrs. Riječki nadbiskup dr. Ivan Devčić predvodio uskrsnu misu u katedrali svetog Vida u Rijeci
- U kontinentalnom dijelu Županije Uskrs proslavljen uz znatne snježne padavine i niske temperature

ponedjeljak, 24. ožujka

- Uskrsnim ponedjeljkom završen produženi vikend koji je na Kvarner, zbog hladnog vremena i padaline privukao čak i upola manje gostiju nego lani
- Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u rodnom Vrbniku krstio troje novorođene djece

utorak, 25. ožujka

- Iako tri dana nakon početka proljeća na otoku Cresu je pao snijeg, a u Begovom Razdolju zahvaljujući 60 cm snijega ponovo uređeno skijalište
- srijeda, 26. ožujka**
- Stručnjaci Hrvatskog biospeleološkog društva potvrdili da su u špilji u uvali Predpeč u Kostreni pronašli dosad nepoznatu vrstu stonoge – troglobiontne strige
- četvrtak, 27. ožujka**
- U Baški župan Komadina i najstariji bašćanski ribar Božo Načeta Sušić presjecanjem vrpce obilježili završetak radova na uređenju Stare rive
- Vijećnici Gradskog vijeća Grada Opatije većinom glasova donijeli statutarnu odluku da se Dan Grada Opatije ubuduće, umjesto 14. lipnja obilježava 25. srpnja na Dan svetog Jakova
- U Rijeci na Rujevici, započela izgradnja riječke džamije

- U Društvenom domu u Kastvu župan Zlatko Komadina dodijelio županijske nagrade za unapređenje kulturnog stvaralaštva za 2007. godinu
- U riječkom hotelu "Jadran" pod županijskim pokroviteljstvom započeo dvodnevni skup o dijagnostici i rehabilitaciji djece s teškoćama u razvoju
- U Opatiji u organizaciji Hrvatske gospodarske komore na natjecanju za najbolje wellness proizvode čak četiri nagrade dobile su opatijske wellness destinacije, među njima i "Thallasso Wellness Center" za očuvanje lječilišne tradicije
- nedjelja, 30. ožujka**
- Nakon 69 dana s hridi otoka Unije odsukan teretni broj "Serine"
- ponedjeljak, 31. ožujka**
- Novoimenovani veleposlanik Republike Italije u RH Alessandro Pignati boravio u prvoj službenoj posjeti Primorsko-goranskoj županiji i Gradu Rijeci, tom prigodom primio ga je i župan Zlatko Komadina sa suradnicima

ZNANSTVENO DOKAZANO...
 ZNANSTVENO DOKAZANO...
 ZNANSTVENO DOKAZANO...
 MJESEČNIH RAČUNA UKAZUJE NA IZNIMNO
 POVOLJNU CIJENU PLINA U DOMAĆINSTVIMA...
 DIJAGRAM POVOLJNOSTI CIJENE

energo
 živjeti bolje!

Energo d.o.o. Rijeka, za proizvodnju i distribuciju toplinske energije i plina • Dolac 14/1, 51000 Rijeka • www.energo.hr • e-mail: info@energo.hr

Turizam je u hrvatskom gospodarstvu najveća žrtva politike i političkog kadroviranja. Potvrda za to je i činjenica da Kvarner kao najstarija i najiskusnija turistička regija u Hrvatskoj, nikada nije imao ministra turizma

Turizam je na Kvarneru način življenja bez obzira na godišnje doba

Ivo Kirigin, dugogodišnji novinar i urednik turizma i nautike u Novom listu, na prijedlog Fakultetskog vijeća Fakulteta za turistički i hotelski menadžment u Opatiji, dobitnik je nagrade Primorsko-goranske županije za životno djelo 2007. godine. Kolega Kirigin u novinarstvu je otprilike pola stoljeća, a s koncem 2005. zatekao se u formalnoj mirovini. Kako ćete iz ovog razgovora vidjeti, poznati je novinar itekako aktivan i još daleko od stvarne mirovine, koja ga ipak, kako kaže, svojom ležernošću i neobveznošću sve više privlači.

*** Novinar ste već pedeset godina, a čitav svoj novinarski vijek posvetili ste turizmu. To je malo neobično jer svaki**

“sektor” s vremenom dosadi. Što vas je dugoročno vezalo uz turizam?

- Prije bih rekao da sam čitav novinarski vijek posvetio novinarstvu, a da je turizam samo bio na pijedestalu svih mojih novinarskih preokupacija. Kad sam se kao dopisnik Novog lista iz Opatije i svaštar po izboru tema, logički s obzirom na kvarnersko okruženje i turistički image Opatije, počeo sve više profesionalno baviti turističkom problematikom, nakon jednog sastanka u opatijskom hotelu “Ambasador” koncem šezdesetih godina prošlog stoljeća, obratio

Ivo Kirigin,
dobitnik nagrade
Primorsko-goranske
županije za životno djelo
2007. godine

razgovor

mi se doajen riječkog novinarstva Nikola Brzović Brzi. Na svoj karakterističan, uljudan i dobronamjran način upitao me zašto sam se već kao mladi novinar u moru izazovnih društvenih, gospodarskih i političkih tema opredijelio za turizam, uz konstataciju da ta djelatnost nudi statičko novinarstvo za koje uvijek ima vremena u poznijim novinarskim godinama. Ne sjećam se više što sam mu odgovorio, ali tu njegovu opasku nikada nisam zaboravio i ona me pratila kroz cijeli radni vijek.

S jedne strane kroz gotovo svakodnevno praćenje turizma u Novom listu, sebi i drugima nastojao sam pokazati i dokazati da je turizam na Kvarneru način življenja i da bez obzira na godišnje doba, društvene i političke prilike, on mora živjeti i funkcionirati, a s druge strane ispusni ventil su mi bili drugi novinarski izazovi. O tome najbolje svjedoči podatak da sam koncem sedamdesetih godina dobio Zlatno pero Društva novinara Hrvatske za seriju tema koje nisu imale dodira s turizmom i da se upravo ove godine navršava pedeset godina moje neprekidne novinarske suradnje sa Sportskim novostima u kojima sam se počeo javljati još za gimnazijskih dana.

Reporter u akciji

*** Od sredine sedamdesetih godina pa do početka Domovinskog rata vodili ste u Novom listu rubriku "Reporter u akciji", obilazeći i ukazujući na kvalitetu ugostiteljsko-turističke ponude na Kvarneru. Čega se sve nagledao taj "reporter"?**

- "Reporter u akciji" nastao je sasvim slučajno. U stalnim nastojanjima da iz dana u dan budem novinarski aktualan, s ondašnjim opatijskim inspektorima, tržišnim, sanitarnim i inspektorom rada, na vlastitu inicijativu i zamolbu jednu sam cijelu večer i dobar dio noći proveo s njima na radu u ugostiteljskim objektima na opatijskoj rivijeri, bilježeći pri tome sve što sam vidio, čuo, što su oni radili i kako su na njihove opaske, sugestije i kazne reagirali ugostitelji, odnosno što su o tim lokalima mislili i govorili gosti. O svemu tome napisao sam reportažu ističući poimence s jedne strane pozitivne primjere, posebno kvalitetu i gostoljubivost, ali isto tako i imenujući lokale u kojima se goste zakidalo, u kojima su hladnjaci za hranu sličili na kante za otpatke, sanitarni čvorovi bili preslika najgorih sa zapuštenih autobusnih kolodvora ili se pak goste zakidalo na porcijama i cijenama. Nakon što je

Ivo Kirigin: Izabrati za ministra turizma čovjeka koji ne govori aktivno ni jedan strani jezik poseban je nonsens

objavljena ta reportaža, na prvom kolegiju Novog lista donesen je zaključak da ju treba proširiti na cijelo područje ondašnje Zajednice općina Rijeka, danas Istarske, Primorsko-goranske, dijelom i karlovačke, zadarske, te Ličko-senjske županije.

Izvornim izvještavanjem, bez uljepšavanja, ali i ne skrivajući uočene slabosti, koje su pogođeni nerijetko nastojali prikazati kao "opasnu turističku antipropagandu", "Reporter u akciji" postao je jedno od

najčitanijih ljetnih štiva u Novom listu i Glasu Istre. Često su ga citirali i drugi listovi i izvori, a njegov "Zlatni ugostitelj", svakogodišnje nagrade za najbolje vrednovane objekte, imao je svoju težinu i sve do Domovinskog rata nesumnjivo je pridonosio unapređivanju ugostiteljstva na gornjem Jadranu.

Iz Opatije je otišla mladost

*** Osnovali ste prvo dopisništvo Novog lista u Opatiji koncem šezdesetih,**

Nikakvi muzeji i zvijezde na nogostupu šetališta neće vratiti mlade u Opatiju ako ih ona ne osvoji bogatstvom svekolike ponude. Zato i koncept Opatije kao grada muzeja može biti samo jedan od niza sadržaja buduće turističke Opatije, a nikako njena udarna turistička igla

Nakon sedam studentskih godina - bez diplome

* Iz vaše biografije je zanimljivo da ste studirali na pet fakulteta. Jeste li ijedan uspjeti završiti?

- U sedam studentskih godina promijenio sam pet fakulteta i jednu višu školu. Bio sam na medicini, ekonomiji, DIF-u, sociologiji, hotelijerstvu i turizmu i na kraju apsolvirao na Pedagoškom fakultetu u Rijeci. Studentski sam život jeo na velike žlice, birao predavanja iz predmeta koji su mi se sviđali, isto tako i ispite. Sa svakog od njih ponio sam nešto korisno, a malo je reći da sam uživao u tim danima i godinama. Kad je trebalo na Pedagoškoj akademiji učiniti završni korak i zgrabiti diplomu, profesor kod kojega sam uzeo diplomski rad, uvidjevši da se više ne pojavljujem, došao me tražiti u čuveni opatijski diskoklub "Arkade", koji se nalazio na prostoru nekadašnjeg istoimenog kupališta, a danas marine hotela "Admiral". Nagovarao me da dokrajčim studij, obećavao zaposlenje, da bi se na kraju sve završilo zajedničkim cjelonoćnim provodom. Kad bih mogao, danas bih bez razmišljanja sve navedeno rado ponovio s jednom iznimkom: nikako ne bih dozvolio da finale ostane bez - diplome.

bili njegov dugogodišnji voditelj, a sudjelovali ste aktivno i u turističkom životu Opatije. Kako procjenjujete turistički razvoj Opatije u budućnosti? Je li koncepcija Opatije kao grada muzeja Srednje Europe pravi put?

- Turistička tradicija Opatije odlična je podloga za kreiranje turističke budućnosti. Ta se činjenica nikako ne smije poistovjetiti s aktualnim pokušajima da se kopiranjem staroga ili onoga što se pred stotinu ili

više godina planiralo i nije iz tko zna kojih razloga realiziralo, sada treba nastaviti. Vremena su se promijenila. Prošlost po kojoj je turistička Opatija bila nadaleko poznata ne može se vratiti, ali je ona zato zlata vrijedna iskustvena podloga na kojoj se može mnogo toga lijepoga i korisnoga učiniti i postići. Nažalost, ta se komparativna prednost Opatije slabo koristi. S jedne strane stalno se otkriva "topla turistička voda" a s druge, zbog dnevnopolitičkih i interesnih razloga, sve se

više negira dosad dobro učinjeno od prošlih generacija i nerijetko vuku potezi koje je teško razumjeti i bezrezervno prihvatiti.

Iz Opatije je otišla mladost, jer ju nije imalo što zadržati. Zamro je kulturno-zabavni život, nema sportske dvorane i bazena, život se duž glavne gradske prometnice u dobrom dijelu godine završava u ranim večernjim satima. Turistički centar, čak i da ima sve petozvezdane hotele, kongresne dvorane i

Ivo Kirigin,
dobitnik nagrade
Primorsko-goranske
županije za životno djelo
2007. godine

razgovor

Posla uvijek ima, pogotovo za novinara koji je cijeli radni vijek radio u dnevnom novinarstvu - Ivo Kirigin

Kvarner nikada nije dao ministra turizma

Tko je bio najbolji ministar turizma kojeg pamтите? Je li bilo slučajeva da bi netko zalutao na tu fotelju?

- Turizam je u hrvatskom gospodarstvu najveća žrtva politike i političkog kadrovanja. Potvrda za to je i činjenica da Kvarner kao najstarija i najiskusnija turistička regija u Hrvatskoj, nikada nije imao ministra turizma, a poseban je nonsens izbor najnovijeg aktualnog ministra turizma koji navodno ne govori aktivno ni jedan strani jezik. Kontaktirao sam i radio sa svim dosadašnjim ministrima turizma. Niki Buliću, a potom i Pavi Župan Rusković, skidam kapu. Pogotovo prvome koji je ministarsku dužnost izuzetno odgovorno i kvalitetno obavljao u za hrvatski turizam najtežim godinama - od 1993. do 1997.

najkvalitetnije hotelske i wellness sadržaje, bez mladosti, događanja i sadržaja nema budućnosti. Nikakvi muzeji i zvijezde na nogostupu šetališta neće vratiti mlade u Opatiju ako ih ona ne osvoji bogatstvom svekolike ponude. Zato i koncept Opatije kao grada muzeja može biti samo jedan od niza sadržaja buduće turističke Opatije, a nikako njena udarna turistička igla.

Na sajmovima se sljubljuju ugodno i korisno

*** Nedavno je na području županije, u matuljskoj općini otvoren prvi agroturistički objekt, a Istra ih ima 150. Kako objašnjavate takvu nevjerojatnu razliku u turističkoj ponudi dviju županija?**

- Nešto što je karakteristično za jednu županiju ne mora biti i za drugu, makar i susjednu. U Istri se turizam masovno počeo razvijati sredinom šezdesetih godina prošlog stoljeća kad su na ledinama i poljoprivrednim zemljištima počela nicati hotelska zdanja uz koja su se lakše mogle osmišljavati i prilagođavati njegove suvremene prateće djelatnosti, ali i novi sadržaji poput agroturizma. Kvarnerski turizam sa stoljetnim turističkim nasljeđem Opatije, Crikvenice, Raba, Baške, Malog Lošinja i drugih mjesta i gradova htio morao je slijediti svoj davno ranije utabani razvojni put koji je uz niz prednosti sigurno imao i nedostataka. To što je agroturizam jedan od sve jačih aduta Istre ne mora značiti da on to treba biti i na Kvarneru, mada za takvom vrstom ponude i na kvarnerskom prostoru ima mjesta i rezona.

*** Objasnite nam fenomen turističkih sajmova. Zašto su bitni?**

- Pravo pitanje u pravo vrijeme i prilika za ležerniji razgovor i odgovor. Turistička sajmovanja za mene su uvijek bila najatraktivniji, najneobvezniji i najdraži dio turističkog novinarstva. Apsolvirao sam ih preko stotinu, mnogo na njima vidio, doživio, upoznao i naučio, ali se i odlično provodio. Na njima se korisno i ugodno najidealnije sljubljuju. Sajmovi su od pamtvijeka bili prvi oblik trgovine i to će uz prijeko potrebno osuvremenjivanje i nadalje ostati. Tvrdnje da se turistička sajmovanja i kontakti na relaciji prodavač usluga -konzument mogu zamijeniti elektronskom poštom, odnosno internet komunikacijama, jednostavno ne stoje. Direktan međuljudski kontakt, ma kakve on prirode bio, u turizmu je jednostavno nezamjenjiv. Čak i kad se

Navečer u
voločćanskom
buffetu "Surf"
uvijek imam svoju
"mušteriju" za
briškulu

Dobar dio ugostiteljskih djelatnika stekao je dozvole za rad po ubrzanom postupku kojeg omogućavaju zakonski propisi. To je i jedan, uz neadekvatno vrednovanje bijelog osoblja u ugostiteljstvu, od osnovnih razloga što iz godine u godinu opada broj učenika koji upisuju zanimanja kuhara, konobara ili slastičara

ima u vidu činjenica da se na sajmovima, prema najnovijim istraživanjima, za izbor odmorišne destinacije opredjeljuje svega četiri posto gostiju.

Podcijenjeno bijelo osoblje u ugostiteljstvu

*** U turizmu se desetljećima spominju dvije maksime: izvanpansionska potrošnja i produženje sezone. Objasnite mi na primjeru Rijeke i Opatije: gdje da čovjek potroši svoj novac, i naročito, gdje da ga potroši izvan sezone?**

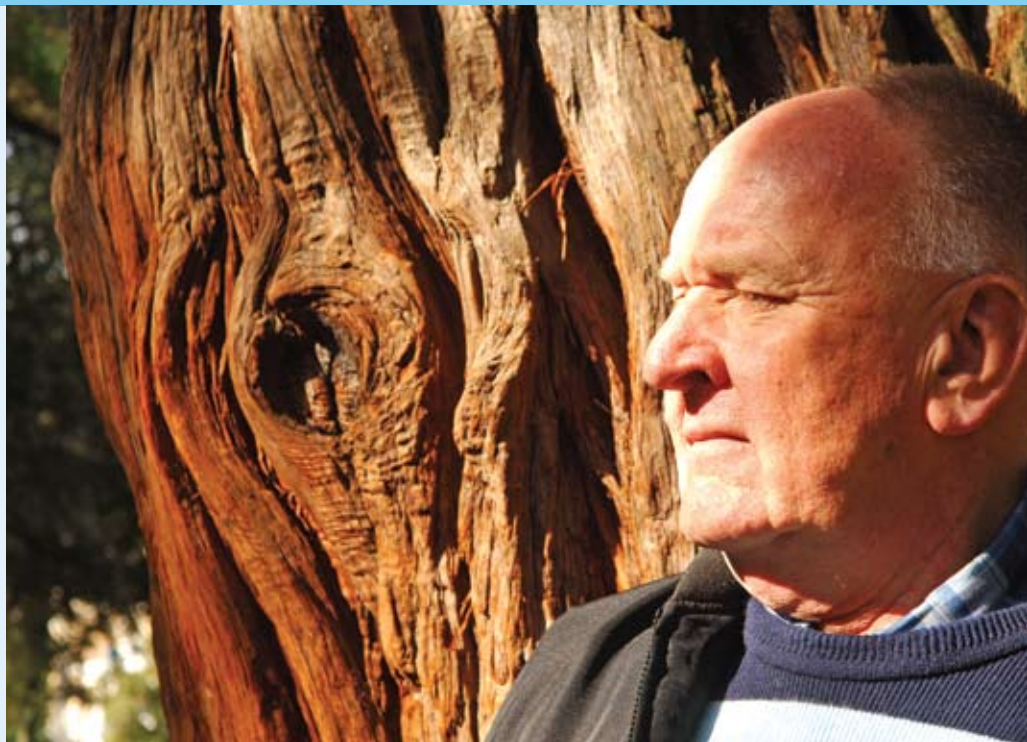
- Bez sadržajno svestrane i bogate ponude nema ni prave turističke potrošnje. Čovjek je kao biće i potrošač limitiran. U jednom danu ne može pet puta ručati ili večerati, a niti se nekoliko puta opiti. Isto tako ne može ni tijekom cijelog dana koristiti hotelske i wellness sadržaje. To znači da mu se treba, uz osnovni smještaj, hotelske usluge, restorane i uobičajene prateće sadržaje ponuditi i najširi dijapazon svih mogućih drugih usluga i događanja: od zabavnih i sportskih do trgovačkih, kulturnih i inih, a njih uveliko nedostaje.

*** Opatijski kuhar i predavač Damir Perman ukazuje na problem ugostiteljske ponude. U Hrvatskoj imamo 20 tisuća restorana, kaže on, a od toga dvije trećine ne čine školovani ugostitelji. Kakva je situacija na Kvarneru?**

- Nisam upoznat s detaljima Permanovih razmišljanja. Znam ga kao čovjeka koji je potekao iz struke u kojoj se višekratno dokazao i sigurno zna što govori. Svjedokom sam i činjenice da je dobar dio ugostiteljskih djelatnika stekao dozvole za rad po ubrzanom postupku kojega omogućavaju i danas važeći zakonski propisi. To je i jedan, uz neadekvatno vrednovanje bijelog osoblja u ugostiteljstvu, od osnovnih razloga što iz godine u godinu opada broj učenika koji upisuju ugostiteljske škole da bi postali kuhari, konobari ili slastičari. Dok jedni gotovo preko noći postaju ugostitelji, drugi moraju pohađati školu tri ili četiri godine, učiti strane jezike i odrađivati višemjesečnu obveznu praksu te se dodatno doškoloovati.

Prijatelji me nagovaraju da napišem knjigu

*** Bili ste u dva mandata na čelu Nadzornog odbora Novog lista d.d., a sami ste proveli u toj kući 40 godina. Novi list je upravo promijenio vlasnika, koji ipak nije, kako ste željeli, strateški partner. Prema vama, koji zadaci stoje**

Kirigin: Prijatelji me nagovaraju da priprelim knjigu sjećanja na Opatiju moje i mnogih drugih opatijskih mladosti

pred novim vlasnikom riječke medijske kuće?

- Novi list bio je i ostao neraskidivi dio mene i mog života. U previranjima i nesuglasicama kako dalje razvijati našu kuću, istina je da sam se zalagao za strateškog partnera i vlasničku opciju 50 posto dosadašnji vlasnici, 50 posto strateški partner, u kojoj bi dosadašnji vlasnici zadržali zlatnu dionicu za uređivačku politiku. Prevladala je druga opcija u kojoj je novi vlasnik postao većinski vlasnik DIOKI-ja, gospodin Robert Ježić. Ono što je on izjavio nakon što su mu na skupštini Riječkog lista dosadašnji vlasnici ukazali bezrezervno povjerenje, najiskrenije me obradovalo. Kao dokazani gospodarstvenik, istovremeno Riječanin i Primorac, koji od malih nogu druguje s Novim listom i uz koji je, kako kaže, emotivno vezan, on će slijedeći stoljetnu novolistovsku tradiciju sigurno znati što treba činiti i kako ulaganjem i razvojem doprinijeti napretku najčitanije dnevne novine na gornjojadranskom području.

*** I što sada, kolega Kirigin? Zanima me, zapravo, što sada radite, kad ste u mirovini. Prestaje li se biti novinar u mirovini?**

- Odlazak u mirovinu po sili zakona

nije bitno promijenio moj svakodnevni bioritam. Ustajem u zoru, nakon šetnje sa psom odlazim oko 7 sati na opatijsku tržnicu i ribarnicu. U buffetu "Kod Barića" saznam sve novosti dana i noći te o njima, po potrebi, informiram opatijsko dopisništvo Novog lista. Svakih nekoliko dana nešto napišem, subote i nedjelje provodim na sportskim terenima, navečer u voločćanskom buffetu "Surf" imam svoju "mušteriju" za briškulu, a u Yacht klubu u opatijskoj luci nepresušno vrelo nautičko-turističkih i jedriličarskih tema. Redovno surađujem sa Sportskim novostima, kad osjetim potrebu ili mi nešto naruče iz matične kuće to rado napišem. Trenutno radim na županijskom sportskom godišnjaku, prijatelji me nagovaraju da priprelim knjigu sjećanja na Opatiju moje i mnogih drugih opatijskih mladosti, a Fakultet za hotelski i turistički menadžment ponudio je da mi bude izdavač knjige o turizmu nove hrvatske države koja bi se temeljila na člancima i kolumnama što sam ih objavljivao od 1990. godine do današnjih dana. Posla uvijek ima. Pogotovo za novinara koji je cijeli radni vijek radio u dnevnom novinarstvu. Ipak, moram nerado priznati da sam počeo otkrivati i neka nova zadovoljstva, da mi neobaveznost i nerad postaju malo-pomalo sve slađi i draži.

projekti

Upravni odjel za graditeljstvo
i zaštitu okoliša PGŽ-a

*Službenici
Upravnog odjela
za graditeljstvo i
zaštitu okoliša u
novim prostorima*

Novom organizacijom brže do dozvola

Slijedom promjena koje su donijeli novi Zakon o prostornom uređenju i gradnji, koji je stupio na snagu u listopadu prošle godine, i Zakon o zaštiti okoliša, koji je stupio na snagu mjesec dana kasnije, Primorsko-goranska županija osnovala je Upravni odjel za graditeljstvo i zaštitu okoliša. Koliko je izdvajanje jednog ovakvog odjela bilo potrebno, dovoljno govori širok dijapazon djelatnosti i diferenciranost njegova dva odsjeka. Tako Odsjek za prostorno uređenje i graditeljstvo obavlja poslove izdavanja akata prostornog uređenja i gradnje za sve jedinice lokalne samouprave, osim Grada Rijeke. Uz sjedište u Rijeci, odsjek ima šest ispostava u gradovima Primorsko-goranske županije - u Crikvenici, Delnicama, kojima valja pribrojiti izdvojena mjesta rada u Čabru i Vrbovskom, te Krku, Malome Lošinj, Opatiji i Rabu.

Odsjek za zaštitu okoliša, komunalne poslove i kulturno-povijesno naslijeđe obavlja poslove koji se odnose na provedbu Zakona o zaštiti okoliša i podzakonskih akata donesenih na temelju njega te Zakona

o otpadu i Zakona o zaštiti zraka. Tu su još i poslovi vezani s izdavanjem dozvola za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, koncesija za postupanje posebnim kategorijama otpada i koncesijama u području energetike. Ovaj odsjek utvrđuje još i mjere zaštite prirode, zatim poslove vezane s realizacijom projekata iz područja komunalnog i vodnog gospodarstva koje sufinancira Županija te poslove u vezi s obnovom i zaštitom nepokretnih kulturnih dobara i drugostupanjski komunalni postupak u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu. Upravni odjel za graditeljstvo i zaštitu okoliša prati rad županijskih javnih ustanova - Zavoda za prostorno planiranje, Javne ustanove "Priroda" te Ekoplusa i Centra za održivi razvoj sjevernojadranskih otoka.

Na čelu novog županijskog upravnog odjela nalazi se dr. sc. Koraljka Vahtar Jurković koja ističe da je pred njezinim odjelom doista puno posla, a taj ga obujam zadataka razlikuje od sličnog odjela gradske uprave.

- Treba posebno istaknuti da su paralele koje se u javnosti povlače između županijskog Upravnog odjela i novoosnovanog Odjela gradske uprave za provedbu prostornog uređenja i gradnje, potpuno neprimjerene jer se ova tijela ne mogu usporediti ni po prostornom obuhvatu koji pokrivaju, ni po opsegu i složenosti problematike kojom se bave, ni po broju službenika - smatra Vahtar Jurković.

Velik posao na preuzimanju poslova, službenika i arhive

S brojkom od ukupno 78 službenika Upravni odjel za graditeljstvo i zaštitu okoliša daleko je najveći županijski upravni odjel. Najznačajniji dio službenika preuzet je iz Ureda državne uprave PGŽ, a upravo je u tijeku kadrovsko popunjavanje nakon provedenog javnog natječaja na koji se javio velik broj potencijalnih kandidata.

- Bilo je potrebno odraditi velik posao na preuzimanju poslova, službenika i arhive na čemu se intenzivno radilo zadnja tri mjeseca

S brojkom od ukupno 78 službenika Upravni odjel za graditeljstvo i zaštitu okoliša daleko je najveći županijski upravni odjel. Najznačajniji dio službenika preuzet je iz Ureda državne uprave u PGŽ, a u tijeku je kadrovsko popunjavanje nakon provedenog javnog natječaja

Pet tisuća neriješenih predmeta

Bez obzira na građevinske radove, cijelo su vrijeme primane stranke i obrađivani predmeti pa je tako u dva mjeseca, kako ističe Vahtar Jurković, ipak riješeno više od 200 upravnih i oko 500 neupravnih predmeta.

- Od Ureda državne uprave naslijeđen je velik zaostatak od oko 5000 neriješenih predmeta. Još su uvijek mnogi nezadovoljni stanjem, no nerealno bi bilo očekivati da će kadrovski prepolovljena služba u Rijeci, upravo u razdoblju dok su trajali radovi na uređenju prostora, moći raditi više i brže nego prije. Povećanju učinkovitosti svakako će pridonijeti bolja informatička oprema i program za obradu predmeta, podjela predmeta po područjima i prekovremeni rad. Tu je i drugačije uredovno vrijeme za primanje stranaka pa se tako stranke primaju tri dana u tjednu, dok su utorak i četvrtak ostavljeni za očevide i konferencije - kaže pročelnica Upravnog odjela za graditeljstvo i zaštitu okoliša.

Kao prioritete u radu, ona navodi velike županijske projekte, projekte gradova i općina, prometnu i komunalnu infrastrukturu te gospodarstvo. Prioriteti će se odrađivati uz, kako tvrdi, uvažavanje potreba i zahtjeva građana.

- No, treba biti svjestan realne situacije i mogućnosti te uzeti u obzir da će za izdavanje dozvola bez čekanja trebati dvije do tri godine. Do tada je potrebno puno razumijevanja i strpljenja svih sudionika u tome zahtjevnom poslu - poručuje Vahtar Jurković.

Tko je Koraljka Vahtar Jurković

Pročelnica Upravnog odjela za graditeljstvo i zaštitu okoliša dr. sc. Koraljka Vahtar Jurković cijeli svoj radni vijek bavi se

poslovima usko vezanim uz građevinarstvo, prostorno planiranje i zaštitu okoliša. Nakon završenog Fakulteta građevinskih znanosti u Rijeci zapošljava se Zavodu za prostorno planiranje ondašnje Općine Rijeka kao pripravnica, no ubrzo dobiva posao u građevinskom poduzeću "Jadran" u kojem radi kao pomoćnik šefa gradilišta stambenih i industrijskih građevina. U Općinu Rijeka vraća se kao voditeljica sektora za urbanizam u Primorsko-goranskoj županiji, točnije Uredu za prostorno uređenje, stambeno-komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša, zaposlena je od 1994. godine kao voditelj Odsjeka za zaštitu okoliša.

Na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu obranila je magistarski rad i doktorsku disertaciju. Autorica je brojnih stručnih publikacija iz područja arhitekture i zaštite okoliša, te voditeljica izrade i autorica većeg dijela temeljnih dokumenata zaštite okoliša Primorsko-goranske županije.

prošle godine, nakon što su Županijsko poglavarstvo i Županijska skupština donijeli odgovarajuće odluke i imenovali Povjerenstvo sa zadatkom da ustroji novi Upravni odjel. Trebalo je i urediti prostorije Odjela u sjedištu u Rijeci. Velik posao na obnovi stropova, podova, zidova, vanjske i unutarnje stolarije, zamjeni elektroinstalacija odrađen je u rekordnom roku od mjesec dana, ponajviše zahvaljujući iznimnom zalaganju županijskog Upravnog djela za upravljanje imovinom i opće poslove. Prostor je opremljen novim namještajem, telefonijom i informatičkom opremom koji su bili potpuno dotrajali i zastarjeli. Danas je to vrlo ugodan poslovni prostor uređen u prepoznatljivim bojama naše Županije, zelenom i plavom tonu. U prostorijama su izložene fotografije prirodnih ljepota Županije autora mr. Marka Randića iz Javne ustanove "Priroda" - govori Vahtar Jurković najavljujući da u predstojećem razdoblju slijedi uređenje i opremanje ispostava.

Prije i poslije - povećanju učinkovitosti pridonijet će i bolja informatička oprema, podjela predmeta po područjima i prekovremeni rad

vizitka

Širok dijapazon usluga, izvrsna opremljenost, kvalitetan kadar, konstantno usavršavanje tehnologija i praćenje svjetskih dostignuća, odavno su riječku tvrtku IND-EKO doveli u sam hrvatski vrh kad je u pitanju pružanje usluga u zaštiti okoliša. O tome uz brojne zadovoljne klijente u Hrvatskoj, svjedoče i inozemni naručitelji koji koriste usluge ove uspješne riječke tvrtke koja je na ovim prostorima, kako s ponosom ističe direktor IND-EKA Ilija

Šmitran, prisutna više od dva desetljeća.

- IND-EKO je privatna tvrtka koja je izrasla iz obiteljskog obrta osnovanog 1986. godine kad se u posao krenulo s tri zaposlenika. U to vrijeme krenuli smo u poslove zaštite okoliša koji su tada na ovim prostorima bili nepoznanica, ali bilo je jasno da potreba za ovakvom djelatnosti postoji. U prvim godinama poslovanja najviše posla bilo je u Sloveniji, a kako su potrebe rasle, rasli smo i mi. Danas smo došli do brojke od šezdesetak stalno zaposlenih, od čega trećina ima višu i visoku stručnu spremu, što je u ovoj branši značajan postotak. Radimo po sistemu u kojem nam je prioritet zadovoljstvo klijenta. Takav klijent će nas dalje preporučiti drugima i to smatramo ispravnim načinom poslovanja. Međutim, takav način nije dovoljan

Sanacija kanalizacije bez iskopavanja

Primjenjujući novu tehnologiju IND-EKO trenutačno radi na vrlo zahtjevnom projektu sanacije kanalizacije bez iskopavanja u Rafineriji Rijeka. Koliko je ova tehnologija revolucionarna i osobito primjenjiva u urbanim sredinama i pogonima, svjedoči činjenica da riječka rafinerija ni u jednom trenutku nije prestala s radom zbog ovog zahvata.

- Dosad smo instalirali preko šest kilometara kanalizacije, a da postrojenja Rafinerije ni u jednom trenutku nisu morala obustaviti rad. Radi se o velikom uspjehu i dobroj referenci s kojom se ne mogu pohvaliti ni europske tvrtke koje se bave ovom djelatnošću - poručuje direktor IND-EKA Ilija Šmitran.

Šmitran: Naši certifikati danas vrijede za područje svih zemalja članica Europske unije

Jamac održivog razvoja

Prioritet nam je zadovoljstvo klijenta, a takav će nas klijent dalje preporučiti drugima i to smatramo ispravnim načinom poslovanja - Ilija Šmitran

Tvrtka je izrasla iz obiteljskog obrta osnovanog 1986. godine kad se u posao krenulo s tri zaposlenika, na poslovima zaštite okoliša koji su u to vrijeme na ovim prostorima bili nepoznanica. IND-EKO je danas u samom hrvatskom vrhu kad je u pitanju pružanje usluga u zaštiti okoliša

za funkcioniranje tvrtke u ovako uskim granicama, pa smatramo da je u budućnosti potrebno više proraditi na našem marketingu - napominje Šmitran.

Standardi kvalitete

No, osim zadovoljavanja potreba svojih klijenata, vodstvo tvrtke u svom poslovanju neprestano na umu ima zahtjeve koji su preduvjet ulaska u Europsku uniju. Tako IND-EKO posjeduje standarde kvalitete kao što su ISO 9000 za kvalitetu i ISO 14000 za zaštitu okoliša. Trenutačno se radi na dobivanju standarda kvalitete ISO 18000 za zaštitu zdravlja ljudi i sigurnosti na radu, a IND-EKO je ujedno certificiran po ISO standardu 17025, i to za mjeriteljska ispitivanja u laboratoriju. Njihovi certifikati već vrijede za područje svih zemalja članica Europske unije.

- Tvrtka se razvijala vlastitim sredstvima i potencijalima te uz svesrdno praćenje naše banke, Erste banke s kojom imamo vrlo dobre poslovne odnose. Razvoj našeg poslovanja uvijek je bio popraćen i razvojem naših tehnika i tehnologija. Tako smo za potrebe saniranja onečišćenja koja su ostala iza starih i prljavih industrijskih pogona te za sanaciju onečišćenog tla nabavili novodizajinirano postrojenje za termalnu desorpciju gdje smo izvodili radove na sanaciji onečišćenja tla u Birminghamu u Velikoj Britaniji. Taj je posao dobiven unatoč snažnoj europskoj konkurenciji. Sličan projekt namjeravamo raditi i u Francuskoj, za što su u tijeku pregovori - objašnjava Šmitran.

IND-EKO danas se s punim pravom može nazvati jamcem održivog razvoja, a od brojnih usluga ova tvrtka svojim klijentima nudi usluge konzaltinga u zaštiti okoliša što, primjerice, uključuje izradu stručnih podloga, elaborata i studija u zaštiti okoliša, planova gospodarenja otpadom, procjena stanja okoliša, prijedloge i mjere za sanaciju okoliša i projekte za pretprijetne fondove Europske unije. Tu su i usluge poput stručnog nadzora nad provođenjem projekta zaštite okoliša i stalnog monitoringa. Kad je riječ o zaštiti okoliša, IND-EKO posjeduje ovlaštenja Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, a ova je tvrtka osnivač Hrvatske udruge stručnjaka zaštite prirode i okoliša te Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj.

Pravi hrvatski proizvod

IND-EKO bavi se i otklanjanjem problema na kanalizacijskim sustavima, uslugom gospodarenja industrijskim otpadom, saniranjem i remedijacijom zagađenih lokacija i podzemnih voda, uslugom

Posao sanacije kanalizacijskih sustava obavlja se po sistemu "ključ u ruke"

mehaničkih i kemijskih čišćenja postrojenja i opreme te hitnim intervencijama u slučajevima iznenadnog zagađenja okoliša. Pritom nije zaboravljeno ulaganje u gospodarski razvoj manje razvijenih sredina u Hrvatskoj.

- Poslove vodi naš tim stručnjaka s našom opremom i iskustvom, a dosad smo dobivali samo pohvale od naših partnera iz Europske unije. Tu nismo stali, već smo uveli novu tehnologiju sanacija kanalizacijskih sustava bez iskopavanja pri čemu smo licencirani zastupnik američke tvrtke. Riječ je o INSITUFORM CIPP tehnologiji pri čemu se obavlja posao sanacije kanalizacijskih sustava po sistemu "ključ u ruke". Prednosti ovih sustava u odnosu na klasično

iskopavanje i zamjenu kanalizacijskih cijevi su višestruko kraće vrijeme potrebno za rekonstrukciju kanalizacije, ugradnju, minimalne smetnje za okoliš i ljude, te ekonomska isplativost, ali najveća prednost je što za vrijeme izvođenja radova nema potrebe za zatvaranjem prometnica i ometanja redovnog gradskog prometa. Da bi sve to moglo funkcionirati, ustrojili smo proizvodnju "linera" (materijala za ugradnju) u našem pogonu u Lokvama. Ovaj pogon uspostavljen je s namjerom kako bi se pomoglo razvoju Gorskog kotara i zapošljavanju njegovog stanovništva. Zbog svega ovog možemo reći da je ovdje riječ o pravom hrvatskom proizvodu, čiji smo zastupnici na području čitave bivše države - smatra Šmitran.

nakafe

Željko Lambaša
načelnik Općine Čavle

Lambaša: Za nekoliko godina u potpunosti ćemo imati riješenu svu komunalnu infrastrukturu dostojnu europskog standarda

U srpnju 1997. godine na čelo Općine Čavle prvi je put stao Željko Lambaša, a danas, nakon više od deset i pol godina od tog trenutka potpuno je jasno da je ovaj "dobri čovik z Cernika" svoju malu općinu znalački rukovodio i, kao školovani nautičar, mirno i sigurno je doveo do jedne od najuglednijih i za život najpovoljnijih lokalnih samouprava tzv. Riječkog prstena.

- Iako smatram da su moji prethodnici u razdoblju od 1993. do 1997. godine na nizu područja napravili dobar posao, početak mog rada kao načelnika nije bio lagan. Kad sam došao na čelo Općine Čavle proračun je bio 5 milijuna kuna i s time se zaista nije moglo puno toga napraviti. No, kroz deset godina došli smo do prošlogodišnjih 30 milijuna kuna što je jedan od pokazatelja našeg rada. U početku mog mandata naglasak sam stavio na uređenje komunalne infrastrukture jer sam zajedno sa svojim suradnicima smatrao da je naš temeljni zadatak stvoriti što kvalitetnije životne uvjete za svakog mještanina našeg područja. Iako je stvaranje tih uvjeta tražilo jako puno vremena i energije, a još više novaca, smatram da smo napravili dobar posao i danas s ponosom mogu reći da na području Općine Čavle u deset naših naselja ne postoji niti jedno domaćinstvo do kojeg nije dovedena struja, voda i telefon. Štoviše, otišli smo i korak dalje pa smo jedna od prvih lokalnih samouprava u Primorsko-goranskoj županiji koja će svojim mještanima omogućiti i priključak na plin. Pretprošle godine počeli smo i s izgradnjom kanalizacije i vjerujem da ćemo za tričetiri godine u potpunosti imati riješenu svu komunalnu infrastrukturu dostojnu europskog standarda.

Dvorana gotova za godinu dana

Poznato je da je izgradnja komunalne infrastrukture vrlo skupa. Kako ste

dolazili do novaca za te opsežne poslove?

- Naravno, sav taj posao ni u snu ne bismo mogli napraviti sami. Imali smo veliku pomoć poduzeća poput Vodovoda i kanalizacije, Grada Rijeke, naše Županije, pomoglo je i Ministarstvo pomorstva, prometa i veza te Ministarstvo kulture, Županijska uprava za ceste, Hrvatska ceste d.d. ... Uz svu tu pomoć proračun je rastao, a osobito se povećao nakon što smo 2003. godine ušli u okvir Zakona o brdsko-planinskom području koji je po meni tipičan primjer zakona koji potvrđuje da novac koji se ostvaruje na području lokalne samouprave najveću korist donosi općinama i gradovima kod kojih ostaje.

Kakvo je trenutno stanje, što je u prvom planu vašeg rada?

- Nakon što smo stvorili temelje u komunalnoj infrastrukturi, okrenuli smo se nadogradnji, točnije stvaranju što kvalitetnijih uvjeta na području sportskog i društvenog života - sagrađena je boćarska dvorana reprezentativna za taj sport, a u tijeku je izgradnja veće školske sportske dvorane koju će uz školarce itekako moći koristiti i sve brojniji sportaši ovog kraja. Uz teren za odbojku, košarku i rukomet tu će biti i šest svlačionica, 12 ureda, dvorana za sastanke, teretana i fitness centar te prostor za press centar. Dvorana će biti građena tako da zadovolji mogućnost održavanja međunarodnih utakmica. U gledalištu će moći stati oko 800 ljudi, bit će tu i poslovni prostori za kafić i trgovine sportske opreme.

Gotova bi trebala biti u ljeto 2009. godine, a gradi je GP "Krk". Cijena je 40 milijuna kuna, a financirat ćemo je dijelom iz proračuna, dijelom iz kreditnih sredstava koje ćemo vraćati nekoliko sljedećih godina tijekom kojih će, uvjeren sam, doći do dodatnog razvoja sporta ovog kraja koji je poznat po kvalitetnoj sportskoj tradiciji.

Puno očekujemo od Platka

Temelje kvalitetnog životnog standarda, od komunalne infrastrukture do društvene nadogradnje ste, dakle, postavili. Kako bi se u budućnosti trebala razvijati Općina Čavle?

- Uz daljnji razvoj poduzetništva, glavne pravce razvoja vidim u razvoju auto-motodroma, aerodroma te turizma na Planku. Trenutačno se intenzivno radi na prostornoplanskoj dokumentaciji i od travnja do lipnja bit će provedene javne rasprave, a u tijeku ove godine trebali bi biti gotovi urbanistički planovi uređenja auto-motodroma, aerodroma i Sportsko-rekreacijskog centra Platak. Usporedo radimo i na projektu dovođenja vode na Platak kako bismo osigurali razvoj skijališta. Mislim da je budućnost naše općine razvoj tih tercijalnih turističkih djelatnosti kroz koje možemo ponuditi nove sadržaje zanimljive turistima te, naravno, nova radna mjesta. Sve ove lokacije međusobno su vezane - posjetitelji auto-motodroma vrlo rado će sigurno ići na Platak, bilo da je riječ o skijanju ili izletima u prirodu i prema

Grad Grobnik u Općini Čavle

Na 7.000 stanovnika više od 500 poduzeća

- Posebnu pažnju obratili smo izradi prostornoplanske dokumentacije čime smo stvorili temelje za otvaranje novih radnih mjesta što se vidi i iz činjenice da je broj poslovnih zona, odnosno novih poduzeća jako narastao pa, primjerice, danas imamo više od 500 poduzeća, a 1997. smo ih imali 340. Uz to, od oko 7.000 stanovnika naše općine njih više od tisuću je zaposleno na području Općine Čavle! - ističe Lambaša.

Stvaramo

Uz daljnji razvoj poduzetništva, glavne pravce razvoja vidimo u razvoju auto-motodroma, aerodroma te turizma na Platku, za koje bi tijekom ove godine trebali bi biti gotovi urbanistički planovi. Budućnost naše općine je razvoj tercijalnih turističkih djelatnosti

U Čavlima je u tijeku izgradnja veće školske sportske dvorane koju će uz školarce moći koristiti i sportaši Grobnišćine

Već pet-šest godina zaredom Općina Čavle ima pozitivan prirodni priraštaj

Gorskom kotaru. Smatram da gostima možemo ponuditi jako puno i zadržati ih raznovrsnim sadržajima više dana na našem području. Naše je da stvorimo maksimalno povoljne uvjete ulaganja i najbolju moguću komunalnu infrastrukturu kojima ćemo privući investitore i time stvoriti temelje daljnjeg razvoja našeg kraja.

Koliko su teški investicijski zahvati o kojima govorite?

- Procjene se kreću u rasponu od 100 do 150 milijuna kuna i koliko god one ovog trenutka izgledale neostvarive, uvjeren sam da ih je moguće realizirati. Naravno, uz pomoć kakvu smo imali do sada od Grada Rijeke, Županije i države, a sigurno je da ćemo se kandidirati i za sredstva pretpripravnih EU fondova jer vjerujemo da će tamo biti prepoznata ova priča koja sigurno nudi daljnji razvoj ovog kraja i to u skladu s potpunim poštovanjem prirode - zaključuje Lambaša.

Općina bez visokih zgrada

Općina Čavle prostire se na 85 četvornih kilometara, a po popisu iz 2001. godine imala je 6.900 stanovnika. No, sad ih je sigurno više, govori Lambaša i pojašnjava: - Već petu-šestu godinu zaredom imamo veći broj rođenih no umrlih što je još jedan pozitivan pokazatelj. Želimo ostati sredina ugodna za življenje pa u prostornoplanskim dokumentima ne dozvoljavamo gradnju visokih zgrada, već samo obiteljskih kuća od kojih svaka ima okućnicu i dvorište kako bi se živjelo normalno, opušteno i bez nerveze, a ne da jedan drugomu gledamo va pijat kad obedvamo - po grobnišku će Lambaša.

Općina Čavle želi ostati sredina ugodna za življenje stoga nije dozvoljena gradnja visokih zgrada

uvjete

za kvalitetniji sportski i društveni život

reportaža

Psihijatrijska bolnica Rab smještena je u naselju Kampor, pet kilometara udaljenom od grada Raba. Već po ulasku kroz novoobnovljenu bolničku portu prve slike ostavljaju umirujući dojam. Zelena kulisa brižno kultiviranih vrtova i perivoja prošaranih suncem i sjenom stabala vodi do prvih obnovljenih bolničkih nizova. Tuda šebu pacijenti, bremeniti razlozima koji su ih ovdje doveli, duševnim smetnjama, depresijom, psihozama, ovisnostima, najrazličitijim psihopatološkim entitetima, u potrazi za načinom povratka u "normalnije" životne tokove.

Na sam Svjetski dan bolesnika bili smo s njima i na prigodno održanom glazbeno-scenskom programu što su ga sami izveli za mnogobrojne uzvanike i posjetitelje. Ipak, unatoč bljeskovima razdraganosti, nije bilo moguće ne osjetiti i onu dozu imanentne bolesničke potištenosti u sivoj paleti pojedinačnih sudbina i životnih lomova. Slušajući njihove pjesme, duhovite ali i dirljive poetske ispovijesti, ovo nas je iskustvo poprilično odmaklo od onih ustaljenih predrasuda o tzv. državnim umobolnicama kao institucijama za prezrene i odbačene u kojima sračunata dnevna rutina zamagluje i posljednje mentalne oštine svojih štćenika.

Ni traga onoj frustrirajućoj atmosferi Keseyevog "Leta iznad kukavičjeg gnijezda", jer ovdje na Rabu, točnije u Kamporu, čini se, pušu neki posve drugi vjetrovi.

Posađeno pet tisuća sadnica lavande

Ovdje se, očito, zahvaljujući dobro osmišljenim terapijskim programima i tematskim radionicama, uistinu mnogo toga događa i to na gotovo dnevnoj bazi. Sve

je neobično aktivno, a osobito zadivljuje interakcija stručnog osoblja i pacijenata, kao i onih ljudi koji ovdje navraćaju u dobro namjeri kako bi bolesnicima darovali dio svog srca, znanja i vremena. I na ovaj dan tu su bili dobri ljudi iz rapske udruge likovnih i književnih umjetnika Uliks, održavajući jednu od brojnih likovnih kolonija.

Nešto dalje na velikoj bolničkoj ekonomiji, ideja o lavandi polako dobiva svoj mirisni epilog. Ta aromatična biljka koja je ovdje pristigla u sadnicama s Hvara, najprije je u malenim rijetkim grmovima nudeći se bojom i mirisom krasila bolnički park i činilo se kao da joj je tu dobro. Krajem 2006. godine, suradnjom bolnice i Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, napravljena je studija tla pa su pojedine parcele oplemenjene tvarima, mineralima i prirodnim gnojivom kako bi dobile optimalnu kvalitetu za nasade. Zatim su u jednoj jutarnjoj akciji osoblje i bolesnici zasadili pet tisuća sadnica lavande u svega četiri sata, a imajući u vidu da su mnogi bili nevjesti u sadnji, zapanjuje podatak da se, bez upotrebe pesticida i insekticida, primilo preko 95 posto nasada. Ne treba ni spominjati koja je to blagodat i radost za bolesnike, ali i zaposlene.

U daljnjem orezivanju nasada bolnici sada pomažu i apsolventi Šumarskog fakulteta kojima je ovaj prostor zajedno s bolničkim maslinikom postao zanimljiva nastavna baza, a svoj je veliki doprinos uređenju bolničkog parka i njegovoj današnjoj vrijednosti dao i dr. Željko Španjol, Rabljanin, profesor na Šumarskom fakultetu u Zagrebu.

Najteže za vrijeme Domovinskog rata

No da bi Psihijatrijska bolnica Rab danas

bila to što jest, valjalo je prevaliti dug razvojni put od vremena kada su 50-ih godina prošlog stoljeća na inicijativu predsjednika tadašnje Općinske skupštine Raba, Zvonka Guščića i prof. dr. Desidera Juliusa, ravnatelja Psihijatrijske bolnice Vrapče, u plan adaptacije za psihijatrijsku bolnicu uvršteni od tada neiskorišteni objekti što ih je talijanska okupacijska vojska gradila za svoje potrebe pokraj logora u Kamporskom polju.

Tada, u samim počecima ove ustanove, kada se hrana dopremala zapregom, a voda u velikim spremnicima s obližnjeg izvora Valange, bolnica je bila namijenjena isključivo muškim bolesnicima, a jedini paviljon sadržavao je 90 kreveta.

U nastupajućim godinama kroz pola stoljeća dugu povijest bolnice, shodno rastućem entuzijazmu i mogućnostima pojedinih ravnatelja, rasla je i sama bolnica - adaptiraju se novi paviljoni, ustanovljavaju novi odjeli, a kapaciteti bolnice proporcionalno rastu.

S Domovinskim ratom nastupa novo teško razdoblje za Psihijatrijsku bolnicu Rab koja postaje utočište za devedeset teških duševnih bolesnika iz razrušenog Zemunika, pedesetak nepokretnih, starih i nemoćnih iz Doma umirovljenika Gospić, kao i za četrdesetak najtežih i socijalno ugroženih bolesnika iz zavoda Lopača. Zbog novonastale situacije, smještajni kapaciteti bili su slabo održavani, a investicijskih ulaganja gotovo da nije bilo. Ukupnim brojem hospitaliziranih dominirao je sve veći broj teških bolesnika s vrlo složenom socijalnom situacijom. Mnogi su, nažalost zbog nebrige ili pak gubitka najbližih, zauvijek pokopani na skromnom bolničkom groblju. Nakon

Na liječenju je sve veći broj mladih ljudi, mladih od trideset godina - s ovogodišnjeg glazbeno-scenskoga programa na Svjetski dan bolesnika

Prim. mr. sc. Vesna Šendula-Jengić vodi ustanovu od 2001. godine

Na sam Svjetski dan bolesnika bolnicu u Kamporu posjetio je župan Zlatko Komadina sa suradnicima

Da bi Psihijatrijska bolnica Rab danas bila to što jest, valjalo je prevaliti dug razvojni put od vremena kada su 50-ih godina prošlog stoljeća adaptirani do tada neiskorišteni objekti talijanske vojske. Danas je to moderna ustanova sa svojih 7 odjela, 480 kreveta i 245 zaposlenih

Šerpama - Nepalcima rođenim na 4.000 metara visine, uspon na Cho Oyu bio je samo još jedan u nizu sezonskih poslova

Psihijatrijska bolnica Rab odavno je nadrasla lokalna mjerila i činjenica je da prema njoj gravitira populacija od gotovo pola milijuna ljudi

U potrazi za povratkom u normalan život

Mirisni eksperiment - primilo se preko 95 posto nasada lavande

reportaža

Od neiskorištenih objekata što ih je talijanska okupacijska vojska gradila za svoje potrebe pokraj logora u Kamporskom polju nastala je pedesetih godina psihijatrijska bolnica

Radna terapija

Uglazbio stihove bolesnika

U neformalnom razgovoru s ravnateljicom bolnice, prim. mr. sc. Vesnom Šendula-Jengić, doznajemo tako i za osobit primjer maestra Ljube Stipišića, velikog prijatelja Raba, koji surađuje s bolnicom već pet godina.

- Maestro Stipišić je do nas došao ponukan vlastitim zanimanjem za patnje ljudske duše, tražeći način kako bi on kao umjetnik mogao pomoći. Bio je umjetnički koordinatorski proslava 50. godišnjice bolnice, uglazbio je stihove bolesnika koje i danas pjevaju rapske klape. Praktički je sponzorirao i izdao zbirku pjesama jednog našeg bolesnika koju smo promovirali prije dvije godine, rado pogleda naše likovne izložbe jer je i sam vrsni slikar, prepoznaje boje patnje, razumije putove nadanja i uvijek je tu, skroman i tih ali velik i plemenit za one potrebne.

rata bio je prisutan i problem velikog broja tzv. ničijih pacijenata, duševnih bolesnika i osoba s posebnim potrebama koji su ostali s ove strane granice, a za koje se više nitko nije raspitivao, niti je preuzeo odgovornost za njih. Bolničke stručne službe u suradnji s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi tijekom 2006. i 2007. godine uspješno su riješile i ovu problematiku.

Obnavljanja objekata i opreme

Godine 1997. bolnica je uknjižena u vlasništvo PGŽ-a čime Županija postaje njen formalno-pravni osnivač i vlasnik. Dolaskom prim. mr. sc. Vesne Šendula-Jengić na čelo ustanove 2001. godine, u suradnji sa županijskim čelnicima, predvođenima županom Zlatkom Komadinom, ustanovljen je i u velikoj mjeri proveden progresivni strateški program obnavljanja objekata i opreme, kao i program reorganizacije i restrukturiranja ustanove u cjelini.

Obnovom je zahvaćeno gotovo sve, od energetskog sustava, automatiziranja sustava grijanja, bolničke praonice, kuhinjskih aparata, od suvremenih dijagnostičkih aparata (EEG, EKG, suvremena laboratorijska dijagnostika i dr.). Izrađen je i proveden plan informatizacije bolničkih odjela i računovodstva, napravljena arhiva.

Svi odjeli su dobili novu opremu u ambulancama i liječničkim sobama, a

pacijentima su ponudeni kvalitetniji i sveobuhvatniji programi liječenja, u za tu svrhu uređenim i opremljenim prostorima.

Uz dovršenje zgrade za radno-okupacijsku terapiju i ostale dnevne sadržaje (kantina, prostorije za rekreacijsku, radno-okupacijsku, art i kreativnu terapiju i grupno psihoterapiju), uređen je i prostor dnevne bolnice, videoteke i fitnessa, kao i središnja bolesnička garderoba.

U bolnici djeluju Hrvatski institut za istraživanje mozga, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, podružnica Udruge na alzheimer PGŽ-a, Udruga za rehabilitaciju i resocijalizaciju osoba s duševnim smetnjama, Udruga "Nenasilno društvo" i drugi. Utemeljena su tri sindikata radnika te ogranak Hrvatske udruge medicinskih sestara.

480 kreveta i 245 zaposlenih

Najznačajnijim ipak smatraju trajnu dodatnu izobrazbu iz psihoterapije za srednji i visoki zdravstveni kadar koja traje već sedmu godinu. Bolnica redovito surađuje s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Rijeci, Klinikom za psihijatriju KBC-a Rijeka, Zagreb i Split, Filozofskim fakultetom u Rijeci - Odsjekom za psihologiju i drugima. Organiziraju se stručna predavanja, seminari i simpoziji iz psihijatrije i srodnih područja.

Sa svojih današnjih 7 odjela, 480 kreveta i 245 zaposlenih, od kojih veći broj čine

zdravstveni radnici, Psihijatrijska bolnica Rab je kadrovska gotovo optimalno strukturirana, a značajna sredstva i rad ulažu se u obnovu i unapređenje bolnice, u cilju poboljšanja standarda smještaja i liječenja bolesnika te boljih uvjeta rada zaposlenih.

Ipak, nedostatak visokoobrazovanih kadrova u djelatnosti zdravstva koji je specifičan u svim našim otočnim sredinama, nije nepoznat ni ovoj bolnici. Upravo iz tih razloga bolnica je na specijalizaciju samo u zadnjih nekoliko godina uputila sedam mladih liječnika, a ako znamo da troškovi jedne specijalizacije iznosi između petsto i šesto tisuća kuna, koje je bolnica osigurala iz vlastitih sredstava, onda je jasno da se upravo o budućnosti bolnice intenzivno razmišlja.

U budućnosti se očekuje implementacija odsjeka za dječju i adolescentsku psihijatriju kao i odsjeka za rehabilitaciju neuroloških bolesnika s psihijatrijskom simptomatikom, kao i nastavak te osnaživanje i ubravanje već započetih projekata koje je Upravno vijeće Psihijatrijske bolnice Rab kao legalni i legitimni predstavnik vlasnika i osnivača podržalo.

Na liječenju sve veći broj mladih ljudi

Koliko se u posljednjih nekoliko godina odmaklo na planu sustavnog i trajnog podizanja kvalitete smještaja i liječenja za

Bolnica ima godišnji proračun od prosječnih 40 milijuna kuna, koji u najvećoj mjeri ostaje na otoku kroz plaće i druga davanja za zaposlenike, velikim dijelom domicilno stanovništvo, te predstavlja značajan intelektualni i kadrovski potencijal otoka Raba

*Unutrašnjost
Psihijatrijske bolnice
danas*

psihijatrijske bolesnike, vidljivo je na svakom koraku. No, unatoč pozitivnim organizacijsko-stručnim pomacima, sve većoj propulzivnosti bolnice, učeterostručenom broju prijema i broju slučajeva u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti, kao i maksimalnom skraćenu trajanja hospitalizacije kombiniranjem izvaninstitucionalnih oblika smještaja jednog dijela kroničnih bolesnika, zabrinjava podatak da se u Psihijatrijsku bolnicu Rab na liječenje javlja sve veći broj mladih ljudi, mlađih od trideset godina.

- Taj trend - rekla nam je prim. mr. sc. Vesna Šendula-Jengić - upućuje s jedne strane na značajnu promjenu demografske slike populacije duševnih bolesnika i osoba s duševnim smetnjama, a s druge strane i na promjenu epidemiološke slike u psihijatrijskoj djelatnosti. Radi se najčešće o osobama kod kojih je utvrđeno istovremeno nekoliko psihičkih poremećaja ili smetnji što je poznato kao fenomen Dual Diagnosis ili dvojne dijagnoze, gdje se najčešće uz pravi i trajni duševni poremećaj može evidentirati i pridruženi poremećaj vezan uz zlouporabu psihoaktivnih tvari ili pak ovisnost o psihoaktivnim tvarima. Nadalje, jedan dio populacije dolazi na tretman i liječenje sukladno izrečenim zaštitnim mjerama u obliku obveznog liječenja od ovisnosti ili pak obveznog provođenja psihosocijalnog tretmana koji je povezan s nasiljem u obitelji.

Dužni smo pratiti ove promjene i odgovarati na njih kvalitetnom i odgovarajućom terapijskom ponudom.

Postojanje bolnice ne kviri turističku sliku Raba

Uočivši kako od trajektne luke Mišnjak pa sve do bolničkog kompleksa u Kamporu nema nikakvog obilježja ili putokaza koji upućuje na postojanje Psihijatrijske bolnice Rab, zanimalo nas je što stvarno ova bolnica predstavlja za Rab. Naime, paralelno s činjenicom da bolnica ima godišnji proračun od prosječnih četrdeset milijuna kuna, koji u najvećoj mjeri ostaje na otoku kroz plaće i druga davanja za zaposlenike, da osigurava egzistenciju za 245 zaposlenika i članova obitelji, velikim dijelom domicilno stanovništvo, da predstavlja značajan intelektualni i kadrovski potencijal ili kapital otoka, kroz čitavo razdoblje njenog djelovanja postoji osjetan otpor onih koji smatraju kako njeno postojanje kviri turističku razglednicu Raba.

Na ovo pitanje pokušao nam je odgovoriti prof. Gordan Bošković, pomoćnik ravnatelja za poslovanje:

- Ne analizirajući neke povijesne dimenzije, kao ni činjenice o poslovanju koje rado ističemo, smatram da ovakva potpuno pogrešna razmišljanja nerijetko dovode i do poduzimanja neracionalnih akcija poput one o prenamjeni dijela prostora Psihijatrijske

bolnice Rab. Naime, upravo je Rab, bez obzira na teoriju štetnog postojanja ove ustanove po turističku djelatnost otoka, unazad zadnjih dvadesetak godina, pa čak i u zadnje dvije ili tri godine, dobivao brojna turistička priznanja.

Otočni smještaj bolnice trebao bi biti njena glavna komparativna prednost u odnosu na druge slične bolnice i istovremeno naše zajedničko polazište k razvoju psihijatrijske bolnice europskog tipa. Kod nas, na otoku Ugljanu djeluje slična takva ustanova, a i svijet je pun takvih primjera. Englezi i Irci također imaju tzv. otočne bolnice, a od psihijatrijskih bolnica u susjedstvu ne zaziru ni veliki gradovi ili metropole - kaže prof. Bošković.

Kako bilo da bilo, Psihijatrijska bolnica Rab odavno je nadrasla lokalna mjerila i valja je u budućnosti promišljati u okviru njenog sve većeg regionalnog značaja, kao i činjenice da prema njoj aktualno gravitira populacija od gotovo pola milijuna ljudi. Priznanje svakako zaslužuju i svi oni koji su u bolnicu, svojim radom kroz dugo razdoblje njenog postojanja, utkali dio sebe, a sve viđeno ostavlja nas u uvjerenju da će se kvalitetna putanja njenog daljnjeg razvoja nastaviti i to prvenstveno na dobrobit njenih sadašnjih i budućih pacijenata.

Frankopanski grad Drivenik, sa svojim kaštelom, renesansnom četverokutnom građevinom s okruglim kulama na uglovima, jedna je od atrakcija Vinodolske doline. U starom gradu nema više stanovnika

Kašteli pričaju slavnu prošlost

Stari grad Drivenik imao je svoju luku u Sv. Jakovu - današnjem Jadranovu

Vinodol danas nudi mnoštvo sadržaja, od šetnica, biciklističkih i planinarskih staza, vidikovaca, do gastro ponude

Knezovi Frankopani i Zrinski, kao vladari Vinodola, kroz višestoljetnu vladavinu ostavili su dubok trag, kako u političkom, kulturnom, tako i graditeljskom smislu. Iza njih su ostali mnogobrojni kašteli, utvrde, crkve i samostani

Zelena Vinodolska dolina, dragulj Primorsko-goranske županije, osim bujnom vegetacijom, bogata je povijesnim i kulturnim spomenicima pa se putniku namjerniku nerijetko čini da iza svakog kamena izviruje prošlost. Dolina je široka između dva i tri kilometra, proteže se od Bakarskog zaljeva do Novog Vinodolskog u dužini od dvadeset četiri kilometra, a od morske obale - crikveničke i novljanske

tijekom godine odsjedaju mnogi gosti iz cijeloga svijeta.

Godinama crikveničke turističke agencije organiziraju ture pod nazivom "Frankopanskim Vinodolom", kojima se, uz razgledavanje starih kaštela, crkava i drugih kulturnih i povijesnih spomenika, uz stručnog vodiča, približava to kulturom bogato područje. U novije vrijeme u predstavljanje Vinodola uključila se i Turistička zajednica

stanovnika na svojim posjedima sadi trsje, u novije vrijeme tu su i smokve, masline i druge voćke. U tome im zdušno pomaže općinska Poljoprivredna zadruga Plodovi Vinodola, a Općina Vinodolska i Primorsko-goranska županija subvencioniraju trajne nasade potičući time stanovnike na sadnju i vraćanje tih kultura u Vinodolsku dolinu.

Stoljećima su Vinodolom vladali knezovi Frankopani. Naime, 1225. godine hrvatsko-ugarski kralj Andrija II., sa svim pravima i pripadnostima vladarskog kneštva darovao je Vinodol krčkim knezovima, kasnije nazvanim Frankopanima. Knežiju je tada činilo devet kaštela: Grobnik, Trsat, Bakar, Hreljin, Drivenik, Grižane, Bribir, Novigrad tj. Novi Vinodolski i Ledenice.

Njihovi predstavnici su 1288. godine sudjelovali, u Frankopanskom kaštelu u Novom Vinodolskom, u potpisivanju Vinodolskog zakona koji je propisao prava podanika i vlastelina i time je u tadašnjoj Europi bio jedan od prvih pisanih dokumenata kojim su bila uređena ljudska prava. Vinodolski zakon je pisan na starom hrvatskom jeziku na glagoljici.

O Zrinscima i Frankopanima

Središte matičnih općina u Vinodolu bio je kaštel - turan, gradina na vrhu brijega, najprikladnijem vidikovcu odnosno strategijskoj točki odakle se komuniciralo sa susjednim kaštelom i svojom morskom lukom. Tako su Ledenice imale svoju luku u Povilama, Grižane na ušću Dubračine, Bribir u Jesenovi i Selcu, Drivenik u Sv. Jakovu - Jadranovu. To je bila i važna veza Frankopanima sa svojom maticom frankopanskog feuda na otoku Krku.

Frankopani su vladali Vinodolom do polovine 16. stoljeća kada je knez Stjepan cijeli vinodolski posjed oporučno ostavio djeci svoje sestre Katarine Zrinski: Krsti, Nikoli i Jurju. Vinodol Zrinskih prostirao se od Grobnika do Bribira, dok je Novi Vinodolski ostao u vlasti Frankopana. Zrinski su poticali razvoj trgovine, a osobito drvene građe i soli.

U povijesnim dokumentima zapisano je da su promjena dinastije, turska opasnost i mletačka blokada za kratko vrijeme usporili život u Vinodolu. Zbog opasnosti od Turaka, Zrinski su sjedište knežije preselili u Bakar, a Bribir je ostao politički i crkveni centar doline. Nakon Krbavske bitke 1493. Turci su nekoliko puta opustošili Vinodol.

Uhićenjem Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana i njihovim smaknućem 1671. godine, habsburška dinastija je ostvarila svoj vjekovni san i izašla na more. Primorska dobra Zrinskih, kao i frankopanski posjed u Novom, ostaju kao legitiman dio hrvatskog

rivijere, dijeli je greben širok oko dva kilometra, visok tristotinjak metara, a od zaleđa visoka planina i duboke šume Kapele.

U Vinodolu je zabilježen kontinuitet življenja tisućama godina. Bio je naseljen u prapovijesti, u antici, srednjem vijeku, a danas na tom području u pedesetak naseljenih mjesta živi više od pet tisuća stanovnika. Vinodol je oaza zelenila i mira, u kojem su na sunčanim padinama rasute crkvice i malena naselja s još uvijek dobro očuvanom autohtonom vinodolskom arhitekturom i mnoštvom kulturno-povijesnih spomenika, bogate flore i faune. Dolina je zanimljiva svima. Ponajprije turistima i svjetskim putnicima koji je posjećuju i otkrivaju u ljetnim mjesecima. I tako, neposredno, upoznaju ljepote krajolika i njezinu slavnu prošlost. Vinodol je zanimljiv i mnogima koji kupuju, ali i domaćima, koji obnavljaju stare kamene kuće i pretvaraju ih u luksuzne turističke kapacitete, u kojima

Općine Vinodolske, nudeći još mnoštvo sadržaja, od šetnica, biciklističkih i planinarskih staza, vidikovaca, do gastro ponude.

Knežija s devet kaštela

Vinodol je naseljen još u kameno doba, a u 2. stoljeću prije Krista Rimljani su mu dali ime Vallis vineariae. Kroz njega su izgradili cestu prema Dalmaciji te utvrdu Badanj, čiji se ostaci i danas dobro vide kada se krene županijskom cestom od Triblja prema Crikvenici. Do nekadašnje utvrde vode mnoge staze poznate šetnice - "Ljubavne cestice" s crikveničke, ali i vinodolske strane. U ranom srednjem vijeku Vinodol se nalazi u sastavu Tarsatičke Liburnije. Dolaskom Hrvata u 8. stoljeću Vinodol dobiva današnje ime, a vinova loza, posebno autohtona sorta žlahtina, uzgaja se sve do danas. Vinogradarstvo se vraća u Vinodol posljednjih petnaestak godina, a sve više

kartulina

kraljevstva, ali ih kao feud prisvaja carski erar, prodajući ih ili uključujući u novoosnovane administrativne jedinice, koje doživljavaju stalne promjene vlasti tijekom 18., 19. i 20. stoljeća.

Knezovi Frankopani i Zrinski, kao vladari Vinodola, kroz višestoljetnu vladavinu ostavili su dubok trag, kako u političkom, kulturnom, tako i graditeljskom smislu. Iza njih su ostali mnogobrojni kašteli, utvrde, crkve i samostani.

Frankopanski grad Drivenik

Na krajnjem sjeverozapadnom dijelu vinodolske općine krajolikom dominira stari frankopanski grad Drivenik, sa svojim

kaštelom, čije se konture danas zrcale u Tribalskom jezeru (izgrađeno prije tridesetak godina) i predstavlja također jednu od atrakcija Vinodolske doline. Riječ je o renesansnoj četverokutnoj građevini s okruglim kulama na uglovima. U starom gradu nema više stanovnika. Oni su se iselili malo niže, podno brežuljka i tu formirali naselje, koje se danas proteže duž županijske prometnice, s koje vodi niz lokalnih cesta do malenih naselja.

Za sanaciju kaštela u Driveniku, koji je, zajedno s kaštelom u Bribiru i Gradinom u Grižanima, u programu sanacije kulturne baštine Županije i Općine Vinodolske "Putovima Frankopana", završena je kompletna izvedbena dokumentacija i nakon rješavanja imovinskopravnih odnosa zatražit će se građevinska dozvola.

Unutar kaštela predviđena je pozornica i

amfiteatar, krov na dvije kule će se zatvoriti i one će se urediti s unutrašnje strane, a izvest će se i stubište da se može doći na vrh kula. Duž cijelog kaštela na bedemima bit će uređena staza za šetnju, koja će na vrhu povezati sve četiri kule. To će biti zanimljivo turistima kao vidikovac s bedema i kula na Vinodol i Tribalsko jezero, a s druge strane na dolinu sve do Križišća. Uredit će se i kolski prilaz do kule, a pješački prilaz uz staru školu. Bit će uređen i prostor ispred kaštela, u čijemu se unutarnjem prostoru posljednjih nekoliko godina

održavaju vrlo dobro posjećene i prihvaćene Vinodolske ljetne večeri.

Konačno rješenje i projekti bit će predstavljeni i mještanima Drivenika, a investicija je vrijedna

Današnji Bribir, koji spaja staro i novo, priča dugu povijest, koja kao da izvire iz svakog kutka starog grada

Godine 1225. hrvatsko-ugarski kralj Andrija II. darovao je Vinodol krčkim knezovima, kasnije nazvanim Frankopanima. Knežiju je tada činilo devet kaštela: Grobnik, Trsat, Bakar, Hreljin, Drivenik, Grižane, Bribir, Novigrad tj. Novi Vinodolski i Ledenice

3,8 milijuna kuna. Za turističku valorizaciju starog grada Drivenika zainteresirana je i jedna zagrebačka tvrtka koja želi izgraditi turističke kapacitete na driveničkoj gradini, koji bi se stilom i arhitekturom uklopili u cjelokupan ambijent Drivenika.

Kaštel Grižane

Na raskršću puteva između Drivenika, Grižana i Crikvenice smjestilo se naselje Tribalj. Na brežuljku Humcu ostaci su prethistorijskog nasipa. Ime naselja izvodi se od romanskog Tre Vallis, a ime Stomarino polje upućuje na paleokršćansku crkvu sv. Marije, u čijem su dvorištu otkriveni starohrvatski grobovi iz 9. stoljeća. U tribaljskom zaseoku Stranče otkrivena je starohrvatska nekropola, koja datira od kraja 8. do 11. stoljeća.

Tribalj je danas lijepo mjesto, na županijskoj prometnici koja paralelno uz jadransku magistralu kroz dolinu vodi prema Rijeci, odnosno Novom Vinodolskom i Crikvenici. Osim jezera, koje je taj kraj učinilo još atraktivnijim, obnavljaju se starine, pa je tako Gordan Godec, novinar i televizijski snimatelj, povratkom iz Njemačke, obnovio nekadašnje obiteljsko imanje u tribaljskom naselju Mali Sušik, u prvi kulturni - etno hotel u Hrvatskoj.

Sačuvana je izvorna vinodolska arhitektura,

oplemenjena modernim civilizacijskim tekovinama - internetom i drugim.

Stari gradić Grižane smješten je pod ruševinama frankopanskog grada i krševitih litica "griza" po kojima je dobio ime. Stari grad je oštećen 1323. kada je Vinodol zadesio jak potres. Od nekadašnjeg kaštela danas su vidljivi njegovi ostaci, koji će uskoro biti konzervirani i sanirani te će se s nekadašnjeg kaštela urediti vidikovac s kojeg pogled puca na more i Vinodolsku dolinu. U 15. stoljeću bile su dograđene okrugle kule. Grižanski kaštel imao je nepravilan oblik četverokuta s okruglim kulama, a ta je nepravilnost uzrokovana specifičnim terenom. U frankopanskom razdoblju kaštel Grižane bio je važna strategijska točka u Vinodolu.

Crkva sv. Martina je izgrađena u srednjem vijeku, o čemu svjedoče glagoljski napisi o njezinim obnovama u 16. i 17. stoljeću, a 1906. je pregrađena i proširena te je tada dobila dva bočna broda i oznake historizma odnosno neorenesanse. Crkva je i nedavno uređena u unutrašnjosti i većim dijelom izvana, u čemu su financijski sudjelovali Općina Vinodolska, Riječka nadbiskupija i Primorsko-goranska županija.

Grižane su rodno mjesto najslavnijeg svjetskog minijaturista Jurja Julija

Nekada moćni kaštel Ledenice, prema legendi, poharala je kuga. Ledenice su imale svoju luku u Povilama

U 13. stoljeću vinodolsku knežiju je činilo devet kaštela, od Grobnika do Ledenica - Bakar je sjedište knežije postao u 15. stoljeću

kartulina

Stari grad Grižane je oštećen 1323. kada je Vinodol zadesio jak potres. Od nekadašnjeg kaštela danas su vidljivi njegovi ostaci, koji će uskoro biti konzervirani

Budućnost u turizmu

Načelnik Općine Vinodolske Ivica Crnić o planovima i budućnosti kaže:

- Cilj nam je i interes zadržati i očuvati sva bogatstva i vrijednosti kojima obiluje Vinodolska dolina i u svrhu toga prostorno-planskom dokumentacijom nastojimo to zaštititi. Sve to želimo oplemeniti gradnjom infrastrukture koja nedostaje: održavanjem cesta i izgradnjom kanalizacije. S obzirom na dugoročnu strategiju razvoja, budućnost Općine Vinodolske vidimo u turizmu, poljoprivredi i razvoju malog i srednjeg

poduzetništva. Naša bi općina u budućnosti trebala biti ekskluzivna turistička destinacija visokog turizma, oplemenjena vinogradima i autohtonim nasadima voćaka i bilja. Vidim je kao okupljalište turista iz cijeloga svijeta koji će uživati u miru i tišini, ljepoti krajolika, kulturnim sadržajima, a nadasve u luksuzno preuređenim vinodolskim kamenim vilama, upotpunjenim bazenima, ruralnim hotelima, kako u dolini tako i u šumskom području općine - kaže Ivica Crnić, načelnik Općine Vinodolske.

Središte matičnih općina u Vinodolu bio je kaštel - turan, gradina na vrhu brijega, najprikladnijem vidikovcu odnosno strategijskoj točki odakle se komuniciralo sa susjednim kaštelom i svojom morskom lukom

Gordan Godec, novinar i TV snimatelj, povratkom iz Njemačke obnovio je nekadašnje obiteljsko imanje u tribaljskom naselju Mali Sušik u prvi kulturni etno hotel u Hrvatskoj

Živost ispred crkve sv. Martina u Grižanama

Klovića, suvremenika Michelangela, El Greca i Tiziana. Grižanci i Vinodolci su, odužujući se velikom svom sinu koji nikad nije zaboravio svoj rodni kraj, oformili prošle godine muzejsku zbirku u Staroj školi u Grižanama, a koja će biti u sastavu muzeja koji će biti osnovan u Bribiru. Taj muzejski postav dosad je posjetilo oko četiri tisuće posjetitelja.

Povijesna jezgra Bribira

Bribir je administrativno sjedište Općine Vinodolske, a u svom tisućljetnom povijesnom trajanju bilježi razne narode i osvajače koji su kroz njega protutnjili i uništavali ga, ali se on uvijek obnavljao. Današnji Bribir, koji spaja staro i novo, priča dugu povijest, koja kao da izvire iz svakog kutka starog grada. Središte Bribira smjestilo se u staroj povijesnoj jezgri na vrhu brijega koji dominira okolicom. Bio je crkveno i upravno središte u srednjovjekovnom Vinodolu, kada je Varoš ili Grad, kako navodi dr. Radmila Matejčić, s četrnaest zaselaka tvorio bibrirsku župu.

“Na početku 16. st. Bribir uz Ledenice postaje ključem Vinodola, Bernardin Frankopan učvršćuje gradske bedeme i svoj Kaštel i Turan, a učvršćuju se Vela vrata. Belveder, ophod na zidinama providen puškarnicama, bio je gotov 1527. o čemu svjedoči natpis. Zbog opasnosti od Turaka imućniji Bribirci podižu u gradu svoje kuće da se u njih mogu skloniti u slučaju pogibelji. Oko grada su raspoređeni zaseoci koji su imali svoje kapele građene uglavnom u 15. i 16. stoljeću” - navela je dr. Radmila Matejčić.

Prema njezinim zapisima, kad je 1848. ukinuto bibrirsko vlastelinstvo, Kaštel i Turan su postali vlasništvom općine koja je

dala porušiti Velika vrata 1861., Mala vrata 1872., a Kaštel je srušen 1878. da se načini mjesto za školu, koju je projektirao arh. Julije Stanisavljević. Od utvrda je ostala dobro usčuvana branič-kula, prizmatična građevina na dva kata, sagrađena 1302. godine. Pred gradom je grlo zdenca s likom sv. Mihovila i nepoznatim grbom, za što dr. Matejčić navodi da je podignuto vjerojatno u doba vinodolskog gubernatora Mihovila Desića oko 1570. godine.

Bribirci su zaslužni za spašavanje modruškog biskupa Krištofora, kojeg su našli nakon Krbavske bitke i na muli doveli u Novi 1493. Tada je, zapisano je, jedan dio modruškog kaptola došao u Bribir pa je župna crkva podignuta na stupanj stolne - dobila je tada renesansnu kustodiju i reljef Bogorodice s djetetom, rad jednog od učenika firentinskog kipara Filaretea. Početkom 18. stoljeća crkva je barokizirana, a u svetištu je podignut krasan mramorni oltar, rad kipara i oltarista Antonija Michelazzija iz Rijeke 1747.

U 19. stoljeću Bribir se počeo izgrađivati izvan zidina. Bribirci su ljeti svoja stada izvodili u planinu, gdje su imali svoje “stanove”, a zimovali u dolini. Danas u planini imaju svoje vikendice i uživaju u tišini stoljetnih šuma Lukova, Ravnog i drugih dijelova šumskog područja Općine Vinodolske.

Vinodolci čuvaju svoju baštinu i narodne običaje, za što se u svakom od nekadašnja četiri frankopanska gradića brinu udruge za očuvanje kulturne baštine. Čuvaju i stare mesopusne običaje, svoj folklor, a vokalna skupina “Vinodolke” od zaborava je otrgnula mnoge stare vinodolske pjesme.

reportaža

Glumac GKL-a Zlatko Vicić u akciji

Kazalište lutaka još uvijek je
omiljeno mjesto u kojem se
djeci otkrivaju tajne

Kako lutke postaju lica

Lutkarsko
kazalište njima
je namijenjeno
- uzbuđenje
u oči početka
predstave

Gradsko kazalište lutaka u Rijeci već 47 godina stalno pohode djevojčice i dječaci predškolskog i mlađeg školskog uzrasta. A da mu gledalište ima i više od 188 mjesta, isto bi bilo popunjeno do zadnjeg sjedala. Kazalište lutaka Rijeka na godinu odigra 250 predstava koje odgleda oko 4.000 gledatelja

Prizor iz "Vele priče od mićega Morčića"

Zrinka Kolak Fabijan:
Lutkarstvo nije dobna, nego estetska kategorija

Božena Delaš:
U lutkarstvu je potreban dodatni fizički angažman

Na jednom od okruglih stolova za kojima su se okupili hrvatski lutkari i lutkarska kazališta, nakon ukazivanja na svekolike probleme s kojima se ta kazališna umjetnost susreće uslijedio je zaključak: U Hrvatskoj se već godinama smanjuje broj djece, a lukarska kazališta nemaju problema s publikom. Uvijek su puna!

Isto se u potpunosti može reći za Gradsko kazalište lutaka u Rijeci. Već 47 godina njegovo gledalište stalno pohode djevojčice i dječaci predškolskog i mlađeg školskog uzrasta. A da mu gledalište ima i više od 188 mjesta, isto bi bilo popunjeno do zadnjeg sjedala. Kazalište lutaka Rijeka na godinu odigra 250 predstava koje odgleda oko 4.000 gledatelja.

Najviše predstava za djecu od 4 do 7-8 godina

Ansambli riječkog Gradskog kazališta lutaka redovito sudjeluje na niz domaćih te dva do tri međunarodna festivala i odnosi na njima nagrade. Sve to potvrđuje činjenicu kako je kazalište lutaka još uvijek omiljeno mjesto u kojem se djeci otkrivaju tajne, daju iskreni odgovori na njihova pitanja, otvara prostor maštanja i susreta s likovima i njihovim čudima, ovakvim ili onakvim. Ključ je i u tome što ljudi koji u njemu rade naprave tako da dobro uvijek pobijedi. Zato mališani iz kazališta odu zadovoljni i vrata se opet na

drugu predstavu.

Kako predstava nastaje i tko su ljudi koji daju djeci, odlučili smo ovdje otkriti.

Hoće li se uvježbati i prikazati predstava poput "Ježevе kućice", koju je ansambl riječkog Gradskog kazališta lutaka izveo dvjesto puta ili "Vela priča od mićega Morčića" ili "Maca Papučarica" brine i odlučuje ravnateljica kazališta Zrinka Kolak-Fabijan.

Razmišlja ona o tome kakva bi priča bila prikladna i na zadovoljstvo najbrojnije publike, u dobi od 4 do 7-8 godina.

- U repertoarnom smislu kazalište je najviše njima okrenuto. Ako bismo gledali kroz povijest, samo za njih se uvijek i radilo u ovom gradu. Nekada smo imali dječje kazalište, pravo igrano, no u ovom momentu, kako nemamo kazalište za djecu i mlade između 8 i 13-14 godina, onda i mi ovdje nastojimo pomaknuti tu granicu radeći neke naslove i za njih, ali oni mladi su ipak naša glavna publika.

Ako me pitate za naslove, to su na prvom mjestu klasične bajke, fabule s kojima se oni u vrtićima upoznaju, koje im tete prezentiraju i onda oni vole te zvučne naslove koje već poznaju pogledati u kazalištu, to je njima najdraže. No, to nije presudno kod odluke o repertoaru. Najbitnije je približiti se toj dobi i sjetiti se nekako svojih želja i preokupacija

iz tih godina, što zapravo uopće nije teško. Krasno se dovesti u to razdoblje i sjetiti se što je ono što je mene zanimalo, na što sam tražio odgovor. Na ista ta pitanja odgovor traže i današnji mališani.

Ravnateljica Zrinka Kolak-Fabijan ipak će još i dodati: "Lutkarstvo nije dobna, kao ga mnogi shvaćaju, nego estetska kategorija", stoga je njezina velika želja da Gradsko kazalište lutaka ponudi lutkarske predstave i za odrasle.

Stvaranje predstave

I za male i velike, lutkarske predstave nastaju na isti način. Kada se odluči koji će se naslov igrati, režiser odabere koji će glumac koji lik/lutku odigrati. Režiseri uglavnom poznaju glumce, njihove karaktere, glasovne mogućnosti, te prema tim karakteristikama i zahtjevnosti neke lutke dodjeljuju i ulogu. Nakon toga počinju probe.

- Stvaranje predstave glumci započinju čitaćim probama na kojima se upoznaju s tekstem i uče ga napamet - kaže nam glumica lutkar Božena Delaš. - Obično to traje nekih pet dana i za to vrijeme režiser iznosi što je, prema njegovom mišljenju, dominantno u određenoj sceni, kakvu atmosferu želi postići. Nakon toga se spuštamo na scenu i dobivamo lutke. I tu nastane malo iznenađenje zato jer lutka često nije baš onakva kakvu smo je mi

Svjetlo naznači bitno - majstor svjetla Sanjin Seršić

Gradsko kazalište
lutaka Rijeka

reportaža

zamišljali. Dogodi se nekada da je ona toliko dominantna svojim izgledom da potpuno anulira onaj karakter koji ste joj, vi prije susreta s njom, namijenili. Tada to treba korigirati kroz probe koje obično potraju oko tri tjedna. Lutku animiramo dok joj načinom kretnji ne damo zaokružen, konačan karakter, njezino pravo lice.

Lutke Luči Vidanović

Usporedo, a nekada i prije nego glumci počnu s probama, režiser, scenograf i autor lutaka sjednu i zajedno odrede koji će tip lutaka biti u predstavi: marionete (lutke na koncu), prstolutke (lutka na prstu), Guignol (lutak na šaci) ili danas sve popularnija stolna lutka ili Bunraku, kako se stručno zove. Kada se odluka donese, Luči Vidanović počinje stvarati još jednu glumačku ekipu - onu koja će biti oči u oči s publikom. Bez nje, njezinog šivaćeg stroja i alata gotovo svih zanata, iluzije kakvu u gledalištu stvaraju lutke ne bi bilo.

- Nakon odabira tipa lutke skiciramo portrete lutaka, njihov vanjski izgled. Kada režiser taj izgled odobri, onda se odabere tehnologija. Lutkama treba izgraditi zglobove, osigurati im elastičnost, pokretljivost i sve ono što redatelj i predstava od nje u tehnološkom smislu zahtijevaju. Lice je najvažnije kod lutke i ono se najčešće izrađuje od stiropora, na koji se lijepi papir. Lijepljenjem nekoliko slojeva dobiju se zaobljenja i postižu željene crte lica. Potom se lice kašira, našminka i lakira da bi se zaštitilo i dobilo otpornost, ali isto ne smije biti previše sjajno zbog svjetla.

Lutke izrađujemo i od spužve, oblikujemo ga pa presvlačimo platnom, a onda šivamo oči, nos, uši. Posebno kada se želi da lutka otvara usta (tzv. zjevalica ili mupet), tada je spužva najprikladnija. Rade se i od gline, od gume...

Za svaku lutku treba vrijeme jer rad na njoj uključuje oblikovanje, kaširanje, sušenje, farbanje, oblačenje i završno šminkanje. Za izradu marionete, ako je drvena, potrebno je tjedan dana dobrog rada, a ako je od stiropora, manje, tri do četiri dana. Za jednu predstavu od 15 lutaka i scenografiju potrebno je oko tri mjeseca. Lutkama treba sašiti i kostime, napraviti im cipele, šešire. Nije uobičajeno, ali nekima trebaju i dva kostima. Primjerice za Pepeljugu, koja na početku nije odjevena kao kad odlazi na bal - objašnjava Luči Vidanović, i dodaje važnu stvar:

- No, lutke same nisu dovoljne, jer svo raspoloženje i emocije izražavaju glumci.

Što misli i osjeća glumac, na lutki se mora vidjeti

Alex Đaković je jedan od rijetkih glumaca koji je glumio u dramskom kazalištu i stvarao likove na otvorenoj sceni, a odnedavno radi u lutkarskom kazalištu. Objasnio nam je razliku glume između velikog i kazališta lutaka.

- Razlika između velikog i lutkarskog kazališta je u tome što tekst treba malo

prije pripremiti, naučiti ga napamet, za razliku od velike scene gdje glumac u hod na sceni svladava i tekst. Jer kada dođe na scenu, glumac lutkar je iza paravana ili u crnom i svu pozornost tada treba posvetiti lutkama, one moraju već znati govoriti.

Lutkarska scena je mala. Uglavnom je paravanska i iza paravana ne može nekada stati onoliko glumaca koliko ima likova. Najstariji po stažu glumac Anđelko Somborski nemalo puta morao je odigrati nekoliko likova. U svakoj ruci imao bi po jednu lutku a svakoj mora pokloniti glas, dati osobnost.

- Desilo mi se da sam u jednoj predstavi igrao četiri uloge - kaže Anđelko - i morao sam se brzo transformirati iz lika u lik. I tu ni lutka nije toliko problem koliko to da morate misliti na te likove i u isto vrijeme biti vuk, medvjed i zec i u sekundi razdijeliti njihove likove, karaktere, prilagoditi im glasovnu interpretaciju.

- Lutkarstvo je fizički napor. Pored pažnje na interpretaciju i tijekom dijaloga, mi moramo imati pažnju na lutku, a pored toga dodatno na partnera i partnerovu lutku. Sebe moraš potpuno anulirati jer svu pažnju poklanjaš lutki, svojoj i partnerovoj, moraš proizvesti odnos između njih dvije.

Dodatne fizičke napore nabraja i Božena Delaš.

- Zna se dogoditi da glumci cijelu predstavu odglume na koljenima. Da se ne bismo mi vidjeli, skrivamo se i u raznim pozicijama tijela se nalazimo, obgrljeni jedan oko drugoga,

Nakon čitačkih proba u kojima su naučili novi tekst, režiser na sceni iznosi svoje ideje glumcima (i lutkama)

Hoće li lutke biti marionete, prstolutke, Guignol ili stolne lutke, odluku donosi režiser u dogovoru s glumcima. Nakon toga majstorica Luči Vidanović počinje stvarati još jednu glumačku ekipu – onu koja će biti oči u oči s publikom. Tako nastaju lutke... ali ima tu još puno detalja

puzimo po podu, stajemo na različite praktike tako da je stvarno tu potreban veliki fizički angažman.

Glazba, zvučne kulise, audioefekti

Kada glumci započnu lutke učiti hodati, jesti, grliti ili plesati, neizostavno ih mora početi pratiti glazba, zvučne kulise, audioefekti. O njima brine majstor tona Mitja Vukelić.

- Glazba je bitna kao i sve ostalo. Ona doprinosi pojačavanju osjećanja, podcrtava određene scene, zvučnim i audioefektima koji se glumačkim i lutkarskim medijem ne mogu pokazati. To je bitan moment koji je potrebno dati u uho, kako bi dojam, kompletnu sliku djeca mogla vizualizirati. Padanje kiše, žubor potoka, grom. Uz glazbu se glumci lakše orijentiraju na izmjene scena, ulaske i izlaske s nje. Ona im i olakšava raditi. Pogotovo ako postoje neki koreografski elementi, oni se jednostavno ne mogu raditi bez glazbe.

Koliki učinak glazba ima prema publici?, pitamo.

- Što više songova, što više glazbe, i predstava je dinamičnija. Posebno mlađoj publici. Zna nekada biti tekst pomalo suhoparan, ali kada im pustite song, glazbu, onda oni živnu, počnu pljeskati. Ako su tri puta gledali predstavu, znaju i pjevati. Zeko i potočić... pola dvorane pjeva... zagrlje se.

Kao što su im songovi najzanimljiviji i na koje zdušno reaguju, tako se oduševljavaju i svjetlosnim efektima, rasvjetom, balončićima s puno boja, kaže kreator i majstor svjetla Sanjin Seršić, koji zajedno s kolegom

Safet Kovačević, stolar u Gradskom kazalištu lutka

Vukelićem sjedi za rasvjetnim pultom u dnu dvorane iza staklenog paravana.

- Svjetlo naznači bitno. Stvori atmosferu i uloga mu je, ovisno o vrsti lutaka, da sakrije glumca, da ga pokaže ili da mu pokaže samo dijelove tjela. Imamo predstave kojima igraju sjene, gdje svjetlo glumca ili lutku ne osvjetljava sprjeda nego iza njih i projicira samo njihove sjene. Svjetlo ima svoju dramaturgiju i ono može također pričati priču. Većina režisera kada ne zna što bi učinila, kaže: to ćemo sa svjetlom riješiti.

Male i velike scenografije

Safet Kovačević je stolar u Gradskom kazalištu lutka. U njegovoj radionici nastaju horizonti, planine, kuće i pokućstvo, dakle scenografija i rekviziti za predstavu, ali i ruke, noge, stopala lutaka. Safet Kovačević punih 35 godina izrađuje male ljupke scenografije. Molimo ga da nam objasni razliku između lutkarske i scenografije u velikom kazalištu, na što će on jednostavno:

- Velike nacionalne kuće imaju veliku scenografiju, a mi imamo malu.

Nastavlja, i biva nam jasnije:

- Tamo su samo glumci, a kod nas su i glumci i lutke. Scenografija je manja, ali zahtjevnija. Sve mora biti prilagođeno i lutki i glumcu. Mora se raditi preciznije. Mora se napraviti od takvog materijala da glumcu ne bude teško. Naša scenografija može izdržati 150 do 200 predstava. Ne smije se dogoditi da se polomi. Ne smije biti ni gruba, da se glumac ne bi ozlijedio. Mora biti sklopiva, mora stati u kombi kada se ide na gostovanje a da se do tamo ne polomi, ili rastavi. Što tada!?

Scenografiju, kulise i rekvizite radimo od šperploče, od lipe i ostalih laganih materijala. Ona u paravanskim predstavama nekada visi ili se kreće po vodičama. Sve to mora biti napravljeno da izgleda stvarno, mora biti lagano i malo. Ima, naravno, i većih kulisa, ali uglavnom se rade one za paravanske predstave, dakle recimo minijaturne.

Iako gospodina Kovačevića svi režiseri hvale, nikad nije dobio nagradu na nekom festivalu kazališta lutaka za svoje umijeće. Jer je stolar, veli, i nema umjetničko zanimanje. Ali to ga ne zamara, već uživa u tome što radi. I poput glumaca, scenskog osoblja, kreatora lutaka, rasvjete i tona, te službenika kazališta, osjeća se nagrađenima kada se sve dobro složi i predstava uspije.

- Ja volim djecu vidjeti kada ona skandiraju, kad je neka dobra predstava, kad oni nogicama dole lupaju, pjevaju neku kiticu pjesme i tako. A kad žamore i izlaze, kad predstava ne valja, onda sam i ja tužan.

Sergio Dlačić, glumac i režiser

Luči Vidanović u radionici lutaka

Damir Perman
šef kuhinje
hotela "Palace-Bellevue"

Autohtona kuhinja je budućnost

Strideset godina staža i titulom kuhara godine za 2007. godinu u akciji Hrvatske turističke zajednice "Čovjek ključ uspjeha u turizmu", opatijski kuhar Damir Perman uistinu može reći da se osjeća spreman podijeliti svoje znanje mlađim kolegama. Međutim, to u praksi nije jednostavno jer je njegov plan osnivanja škole kuhanja još uvijek neostvarena želja. Cijeli radni vijek provodi u opatijskim "Liburnia riviera hotelima", a trenutno je šef kuhinje hotela "Palace-Bellevue". Osim toga, Damir Perman je na čelu udruge kuhara Primorsko-goranske županije i suradnik Fakulteta za turistički i hotelski menadžment u Opatiji čiju diplomu uskoro brani.

- Najgore je kada čovjek tvrdi da sve zna. Ja, naprotiv, tvrdim da treba učiti cijeli život, pa to i radim. Svoje znanje i iskustvo nastojim prenositi mlađima što često nije lako jer mlađi kolege nemaju puno volje - priča Perman čiji je cilj dati osobni doprinos da "bijela košulja postane još bjelja", odnosno da se kuharima vrati poštovanje za njihov doprinos.

Premalo kuhara pozna autohtonu kuhinju

Sjeća se Damir vremena kada je šef kuhinje bio uz rame direktoru hotela, a danas menadžeri vole svakome reći da im nije problem naći zamjenu.

- Iskustvo je niz grešaka u prošlosti, a čovjeka s iskustvom, barem kada je o Hrvatskoj riječ, nije lako naći. Naša struka je

kompleksna i tvrdim da svi znamo premalo, stoga treba učiti, putovati i čitati. Trenutno radimo seminare po obali i vidim da ima kolega koji su željni znanja i novih stvari. Nažalost, ima premalo kuhara koji poznaju autohtonu kuhinju i koji ta znanja primjenjuju u praksi. U Istri je od četrdeset polaznika, tek četiri znalo za autohtona istarska jela, po čemu se vidi zapostavljenost kulinarske baštine - govori Damir Perman.

Istraživanje je trend u turizmu, a turisti osim što istražuju gradove, vole istraživati i kuhinju. Prilika je to, smatra on, da se još jače valorizira mediteranska kuhinja.

- Putujući po svijetu, pogotovo u Americi, vidio sam da je popularno ljetovati na Mediteranu. Mi smo Nijemcima i Austrijancima, naprimjer, prva mediteranska destinacija, stoga im trebamo pružiti ono što od nas očekuju. No, nažalost, Hrvatska uvozi previše kuhara, a našima se time pruža premalo šanse da "ispucaju slobodan udarac" - simboličan je Perman koji tvrdi da je autohtona kuhinja budućnost turizma, stoga je važno poticati struku.

Kuhari nezaposleni, a nedostaje ih

Prema njemu, kuharski je zanat postao dio umjetnosti ponajviše zbog kreativnosti koja ga pokreće. Mlađi ljudi ipak nisu motivirani za taj posao zbog loših uvjeta rada i činjenice da koliko god nedostaje kuhara, toliko ih nakon školovanja ostaje nezaposleno uz mogućnost tek sezonskog rada. Radnike u turizmu se neprekidno smanjuje, a Perman tvrdi da bez njih nema većeg razvoja turizma.

- Ja volim reći da bez neopterećenog radnika, nema uspjeha. Pritom je važno da sve karike u lancu funkcioniraju, a vlasnici hotela i restorana to često zanemaruju. U Hrvatskoj imamo dvadeset tisuća restorana, a od toga dvije trećine ne vode školovani ugostitelji i tu nastaje problem. Činjenica je da se više i ne kuha kvalitetno kao prije, a razlog je kuna, odnosno stalno rezanje troškova. Upravo zbog toga se malo koristi autohtona hrana jer je jadranska riba preskupa pa na red dolaze ribe iz nekih drugih mora. Nažalost, gosti tada tu drugačiju ribu povezuju s Jadranom i Hrvatskom - kaže Perman.

Za sebe će reći i da mu je pomalo neugodno isticati da cijeli radni vijek provodi u istoj tvrtki, a smatra se premalo iskorišten jer može dati puno više od šefa kuhinje jednog hotela. Upravo zbog toga nada se ostvarenju svog cilja i osnivanju škole kuhanja. Najveći problem je prostor, ali i činjenica da se nove ideje u Opatiji teško ostvaruju.

- Već nekoliko godina pokušavam progurati program kojim bismo naše turiste u špiči sezone upoznali s autohtonom kuhinjom. Planirao sam ispred "Kvarnera", najstarijeg opatijskog hotela, skupiti kuhare koji bi kuhali za goste i na taj način ih upoznali s malim dijelom naše kuhinje. Ribarske večeri su stvar prošlosti i treba ponuditi novu priču, no nije lako - priča Perman navodeći kako su kuhari na kontinentu puno aktivniji i s lakoćom održavaju nove manifestacije i gastronomske revije.

*Damir Perman:
Kuharski je
zanat postao
dio umjetnosti
ponajviše zbog
kreativnosti koja ga
pokreće*

Nekada je šef kuhinje bio uz rame direktoru hotela, a danas menadžeri vole svakome reći da im nije problem naći zamjenu, kaže Damir Perman, na čelu udruge kuhara Primorsko-goranske županije

Hrana i wellness zajedno

Damir Perman smatra da gastronomija mora postati dio opatijske wellness ponude jer je hrana lijek, ali i otrov, stoga je bitno naučiti zdravo se hraniti. Ovaj kuhar s dugogodišnjom tradicijom nada se da će uskoro naći načina široj publici prenijeti stečeno znanje i iskustvo, a da koristi imaju turisti, ali i domaće stanovništvo. Kaže da koliko se u budućnosti budu cijenili kuhari, toliko će se cijeniti i hrvatska gastronomija.

*Seminari u Istri
pokazuju da
od četrdeset
polaznika tek
četiri znaju
za autohtona
istarska jela, po
čemu se vidi
zapotavljenost
kulinarske baštine*

Gastronomske raznolikosti PGŽ-a

- Gostima treba pokazati da je hrana nešto posebno, a hranjenje obred. Zlo mi je kada na kartama vidim da se ponuda svodi na "naravni" i ramstek. Imamo sreću da živimo u najkompleksnijoj županiji u Hrvatskoj koja pruža niz prirodnih ali i gastronomskih raznolikosti koje treba iskoristiti - ističe Damir Perman.

turizma

Perman: U Hrvatskoj imamo dvadeset tisuća restorana, a od toga dvije trećine ne čine školovani ugostitelji i tu nastaje problem

trofeji

Uz knjigu "Naše trofejno blago" Alojzija Frkovića

Primorsko-goranska županija jedno je od najbogatijih i lovnim trofejama najvrjednijih područja u Europi, jasno je nakon objavljivanja vrlo vrijedne i zanimljive knjige "Naše trofejno blago" poznatog hrvatskog lovnog stručnjaka Alojzija Frkovića. On je u više od pedeset godina svog bavljenja lovstvom objavio veliki broj napisa u stručnoj literaturi te devet knjiga od kojih ova spomenuta, a izdao ju je Lovачki savez Primorsko-goranske županije, nadilazi okvire lovstva i cjelokupnim se svojim sadržajem pretvara u publikaciju čije se značenje širi i na području turizma te povijesti naše županije.

Temeljni cilj knjige uočljiv je već iz njenog naslova - autor je želio na jednom mjestu predstaviti kapitalne lovačke trofeje Gorskog kotara, Hrvatskog primorja i kvarnerskih otoka. No, Frković se nije zadržao tek na pukom nabranjanju trofeja već je ponudio znatno više. Tako govoreći o trofejnoj divljači koja živi na lovištima PGŽ-a detaljno obrađuje uvjete u kojima te životinje obitavaju, njihov broj i kvalitetu te govori o povijesti njihova boravka na ovom prostoru i mogućoj budućnosti. Odjeljci o trofejnoj divljači "najljepše hrvatske županije" pružaju mogućnost uživanja ne samo lovcima, već i ljubiteljima prirode, biologima i turistima. Oni pak dijelovi knjige koji govore o najvrjednijim lovačkim trofejama s područja Primorsko-goranske županije te organizaciji društvenih, regionalnih, saveznih, državnih i međunarodnih lovačkih izložaba lovačkih trofeja dojmljivo svjedoče o više od sto godina dujoj povijesti lovstva na ovom području.

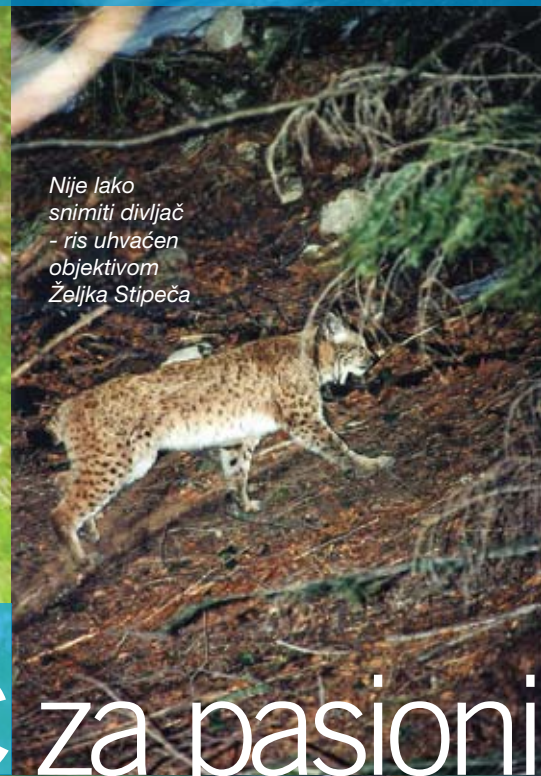
Sveprisutni na izložbama

Autor je zahvatio i obradio nastupe lovaca s područja Gorskog kotara, Hrvatskog primorja i otoka od daleke 1899. godine kada su u Zagrebu nastupili na "Prvoj društvenoj izložbi rogovlja i lovačkih trofeja" pa sve do u istom gradu 2006. godine održane izložbe hrvatskog lovstva pod nazivom "U službi prirode". Obrađeni su i svi međunarodni nastupi počevši od 1937. godine i Međunarodne lovačke izložbe u Berlinu na kojoj su prvi put trofeje ocjenjivane po međunarodno dogovorenim kriterijima i formulama pa do, primjerice, 8. međunarodnog sajma lova i ribolova održanog 2006. godine u Rijeci.

U tom su razdoblju, na izložbama održanim pod pokroviteljstvom Međunarodnog savjeta za lovstvo i zaštitu divljači (CIC), lovci naše županije izložili preko 1.500 rogova jelena, srnjaka i divokoza, kljova veprova, lubanja i krzna medvjeda, vukova i risova osvojivši 331 zlatnu, 349 srebrnih i 654 brončana odličja te ostvarivši osam naslova aktualnih

Medvjed u
objektivu Ž.
Stipeča

Nije lako
snimiti divljač
- ris uhvaćen
objektivom
Željka Stipeča

Vodič za pasioni

Jezikom lovaca
ovakav kapitalac
vrijedi zasigurno
blizu 300 CIC
bodova

Najtrofejniji

Najvrjednije trofeje Primorsko-goranske županije svakako su rogovi jelena aksisa iz lovišta Kalifront (Rab) koji su s 303,10 osvojenih CIC bodova viceprvaci svijeta te lubanja risa koju je u lovištu Jelenski jarak (Vrbovsko) stekao ravnogorski lovac Nikola Hibler i koja je vrijedna 28,80 CIC bodova što je svrstava na 4. mjesto svjetski trofejno najjačih lubanja risa.

Frković se nije zadržao tek na pukom nabranjanju trofeja već je ponudio znatno više. Tako govoreći o trofejnoj divljači koja živi na lovištima PGŽ-a detaljno obrađuje uvjete u kojima te životinje obitavaju, njihov broj i kvalitetu te govori o povijesti njihova boravka na ovom prostoru i mogućoj budućnosti

rane lovce

Knjigu "Naše trofejno blago" izdao je Lovački savez Primorsko-goranske županije

Azije, Afrike i Sjeverne Amerike našlo i šest rogova srnjaka s područja Primorsko-goranske županije, točnije četiri iz sadašnjeg fužinskog dijela lovišta "Bjelolasica" i "Lokve" te po jedan iz Delnica, odnosno Prezida, piše Frković.

Studiozno, detaljno i znalački

Pasioniranim lovcima ova knjiga nudi i osnovne podatke o Lovačkom savezu PGŽ-a, kratak pregled karakteristika svih 57 primorskih, otočnih i goranskih lovišta, popis lovaca s položenim ispitom za ocjenjivača trofeja, pobrojani su svi trofeji PGŽ-a na nacionalnim, međunarodnim i svjetskim lovačkim izložbama i to od 1899. pa do danas, spomenute regionalne, savezne i društvene lovačke izložbe te je dan popis svih osvojenih medalja. U posebnom dijelu knjige čitatelju su ponuđeni tablični prikazi kapitalnih lovačkih trofeja Gorskog kotara, Hrvatskog primorja i kvarnerskih otoka uz koje je navedeno ime lovca i lovišta, vrijeme odstrela te rang osvojene medalje.

Sveobuhvatno, studiozno, detaljno, znalački - sve su to epiteti koji se lijepe uz ovu knjigu u čijem je stvaranju, uz očito znanje, sudjelovala i ista količina ljubavi prema lovstvu. Podaci koji su ovim radom Alojzija Frkovića sačuvani za povijest nadopunjeni su izvrsnim fotografijama samog autora i Željka Stipeča pa knjiga u cjelini nudi više od tek lovcima prijeko potrebnog popisa vrhunca njihovih lovačkih aktivnosti. Štoviše, budući da su najbolje trofeje značajne i u europskim okvirima, ova knjiga daje svoj doprinos i na području turizma jer se u lovačkim krugovima izvan Hrvatske zaista može dijeliti kao pozivnica za dolazak na područje lovišta Gorskog kotara, Hrvatskog primorja i kvarnerskih otoka.

prvaka i pet viceprvaka Hrvatske! Po tim je karakteristikama 350.000 hektara primorsko-goranskih lovišta u samom vrhu Hrvatske i Europe.

Trofejni srnjaci

Ovu bogatu povijest Frković obrađuje na svoj već dobro poznat temeljit i studiozan način bilježeći uz činjenice i niz zanimljivosti pa tako, primjerice, saznajemo da su na u Zagrebu od 1. do 6. veljače 1899. godine organiziranoj "Prvoj društvenoj izložbi rogovlja i lovačkih trofeja" prvom nagradom, točnije "zlatnom kolajnom iz kovine", nagrađeni rogovi srnjaka iz revira Cetin-Gložac (današnje istoimeno lovište na

području Grada Vrbovsko) nadšumara K. Zajca.

Samo tri godine kasnije Gospoštija Ghyczy iz Čabra na istom je mjestu imala svoj poseban izložbeni prostor, odnosno "kolektivnu izložbu", a posebno vrijedan nastup lovaca PGŽ-a zabilježen je na Prvoj općoj lovačkoj izložbi u Zagrebu od 8 do 20. rujna 1925. godine kada su se jakim trofejama istakli Slavko Schneller iz Dobre, Dragutin Czernitzky iz Delnica te Josip Lončarić iz Skrada čiji je trofej srca osvojio prvenstvo. Zanimljivo je bilo i 1937. u Berlinu kada se na prvoj izložbi napravljenoj po zajedničkim međunarodnim kriterijima među 7.195 trofeja iz tridesetak zemalja Europe,

ekologija

Izvrсни rezultati projekta Eko otok

Ambiciozni nacionalni i županijski plan slijedom kojega se do 2025. godine u Hrvatskoj planira ostvariti 25-postotni udio razvrstavanja otpada radi njegova ponovog korištenja, Krčani su dosegli već danas. Taj za mnoge iznenađujući podatak prenio nam je Frane Mrakovčić, direktor Trgovačkog komunalnog društva Ponikve d.o.o. koje između svih svojih ostalih zadaća već desetljećima brine o prikupljanju i zbrinjavanju otpada na otoku Krku.

Do spomenutih se ostvarenja nije došlo slučajno i preko noći. Baš naprotiv. Odličnim rezultatima na planu ekološkog odnosno održivog promišljanja i zbrinjavanju otpada prethodio je višegodišnji rad, brojne studije, tribine i stručne radionice, ali i vrlo zahtjevan, nimalo jeftin i po mnogima prilično hrabar projekt uvođenja sustava odvojenog prikupljanja otpada koji se na Krku provodi već dvije i pol godine.

Selektivno odlaganje otpada

Prije samo desetak godina najturističkiji hrvatski otok, koji sam nosi trećinu primorsko-goranskog i sedam posto nacionalnog turističkog prometa, gušio se u smeću.

- Kao i ostali jadranski otoci, mučili smo se s neučinkovitim i manjkavim modelom prikupljanja otpada - ističe Mrakovčić. -

Smeće se gomilalo, širom otoka rastao je broj divljih odlagališta, a s njima i opasnost od onečišćenja. Istodobno, čelni ljudi krčkog turizma razmišljali su o modelima brandiranja otoka kao turističke destinacije s četiri zvjezdice. Nismo se prepustili očajavanju ili čekanju da netko drugi riješi problem. Umjesto jalovog prebacivanja odgovornosti, u suglasju s turističkom privredom i lokalnom samoupravom okrenuli smo se odlučnijem rješavanju problema otpada - napomenuo je Mrakovčić dodavši kako je ključan trenutak početka pripreme projekta ekološkog zbrinjavanja otpada na otoku bila odluka vodstava svih krčkih lokalnih jedinica da udruže snage i sredstva te pokrenu tada još pionirsku akciju.

Projekt je temeljito i kvalitetno pripremljen na temelju županijske studije "Sustav gospodarenja otpadom u kvarnerskom i istarskom području" donesene još u veljači 1996. godine. Angažirani su najistaknutiji domaći stručnjaci poput prof. dr. sc. Stanka Uršića, doc. dr. sc. Slavena Dobrovića i prof. Tomislava Lerotića, a 2003. godine izrađena je vrlo kvalitetna studija ekološki zasnovanog sustava zbrinjavanja komunalnog otpada. Potom je na oko 1.200 lokacija diljem otoka Krka rapodijeljeno više od šest tisuća spremnika za odvojeno prikupljanje otpada poput papira, biootpada, PET ambalaže,

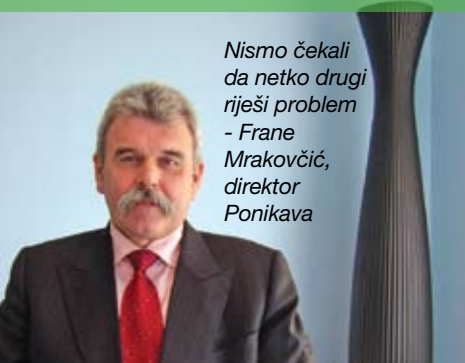
stakla i ostalog. Upravo takvo - selektivno odlaganje otpada, ističe Mrakovčić, temelj je sustava koji Krčani uspješno provode više od dvije godine. Izgrađeno je i reciklažno dvorište za prihvat sortiranog otpada, a dojučerašnji komunalni deponij Treskavac pretvoren je u uredan, gotovo tvornički pogon na kojemu se prikupljeni otpad sortira, preša, pakira i priprema za odvoz put "prekomorskih" postrojenja u kojima se reciklira.

Velike uštede ali i prostor za napredak

Projekt koji će potpunim zaživljavanjem doseći vrijednost od oko 40 milijuna kuna, dosad je stajao nekih 25 milijuna. Od spomenutog iznosa krčke su lokalne jedinice potpomognute ulaganjima Ponikava osigurale 23 milijuna, a Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost dodatna 2 milijuna kuna. Glavnina za budućnost ovog projekta planiranih sredstava bit će utrošena u dovršetak sanacije starog odlagališta koja bi trebala biti zaključena iduće godine. Novouređene i za prihvat nerazvrstanog dijela otpada pripremljene površine moći će zadovoljiti potrebe otoka Krka za barem još deset godina, ističu u krčkom komunalnom poduzeću. Duljina njihova korištenja ovisit će o datumu otvaranja novog županijskog odlagališta Mariščina gdje će u skorijoj budućnosti biti odvožen sav nerazvrstani

*Ekološki sustav
zbrinjavanja otpada
na otoku prate
brojne akcije
kao i educiranje
najmlađih (predaje
prof.dr. Stanko
Uršić)*

Prije samo desetak godina najturističkiji hrvatski otok, koji sam nosi trećinu primorsko-goranskog i sedam posto nacionalnog turističkog prometa, gušio se u smeću. Danas je to sasvim druga priča, a osmišljen je, ne bez razloga, i novi slogan - "Eko otok Krk - najčistiji dio Hrvatske"

*Nismo čekali
da netko drugi
riješi problem
- Frane
Mrakovčić,
direktor
Ponikava*

*Pogon za sortiranje
i prešanje odvojeno
prikupljenog otpada*

*Obrađena plastična
ambalaža spremna za
odvoz s otoka*

Krk

Odlagalište Treskavac prije nekoliko godina i danas

otočni otpad, ali i o udjelu razvrstanog otpada.

Da prostora za napredak još ima, svjedoče pokazatelji kako se na nekim područjima Austrije i sjeverne Italije odvojeno prikupi čak 65 do 80 posto otpada.

Unatoč ili upravo zahvaljujući već postignutim zavidnim rezultatima, u Ponikvama na početku nove poslovne godine najavljuju nove poslovne poteze koji bi trebali pridonijeti dodatnom rastu udjela odvojeno prikupljenog otpada.

- Za najviše sedam godina započet će odvoz nerazvrstanog otpada s otoka na županijski deponij u Marišćini. Odlaganje otpada na tom deponiju plaćat će se po cijeni od oko 100 eura za odloženu tonu otpada. Spomenuti iznos valja uvećati za troškove prijevoza otpada s otoka. Da su, primjerice, Krčani to morali raditi već tijekom protekle dvije i pol godine, za odvoz nerazvrstanog otpada do sad bi već platili gotovo 3 milijuna eura - ističe Mrakovčić dodajući i kako bi ušteda ostvarena odvojenim sakupljanjem otpada dosegla više od 800 tisuća eura.

Dijeljenje besplatnog komposta i druge akcije

Sve to govori nam koliko je važno nastaviti raditi na tome da Krk što spremniji dočeka početak odvoza nerazvrstanog otpada s otoka. Za Krčane je to izazov na koji mogu odgovoriti jedino pojačanim osobnim angažmanom u razvrstavanju kućnoga otpada. Ne povećaju li količinu prikupljenog odvojenog otpada, cijene koje korisnici komunalnih usluga sada plaćaju prema grubim izračunima morat će se udvostručiti kako bi se podmirili svi troškovi odvoza otpada.

- Ovo bi trebao biti snažan podstrek ostvarenju još boljih rezultata na tom planu - ističe Mrakovčić. - Kako bi građanima olakšali posao, Ponikve su u svoj sustav prikupljanja otpada uvele i neke novitete. Od početka godine i tetrapak ambalaža dobila je svoj spremnik. Krčani je sada mogu odlagati u plavi kontejner, zajedno s papirom i kartonom. Kao poticaj još intenzivnijega rada na odvajanju otpada Ponikve će tijekom godine nastaviti organizirati niz različitih edukativno-promotivnih akcija. Ponovljena će biti i lani vrlo uspješna akcija besplatnoga dijeljenja komposta proizvedenog od prikupljenog biootpada na samom Treskavcu. Ponikve su lani uz potporu TZ-a otoka Krka osmislile i novi slogan za svoj otok - "Eko otok Krk - najčistiji dio Hrvatske". Ta će marketinška kampanja također dobiti nastavak u ovoj godini - zaključio je Mrakovčić.

tradicija

Po mnogočemu bliske gradove San Marino i Rab veže i njihova duga povijest temeljena na zajedničkim elementima, ali prije svega život svetog Marina koji predstavlja okosnicu ovog prisnog prijateljstva.

Naime svetac kojeg na Apeninima zovu San Marino, a Englezi Saint Marinos, poznat u svijetu još kao Marinao, Marinus od Dalmacije, zapravo je legendarni klesar iz Lopara na Rabu, koji je za rimskog cara Dioklecijana, tijekom progona kršćana pobjegao s prijateljem u Rimini. Tamo je krajem 3. stoljeća radio na obnovi grada porušenog navalom barbarskih plemena.

Da bi nabavio kvalitetniji kamen, Marin je sa suradnicima otišao do obližnjeg brda Titana, 3 km duge stjenovite barijere na 17 km zračne linije od Jadrana.

Na Monte Titanu izgradio je kapelicu koja će činiti jezgru budućega grada San Marina. Tamo je stvorio malenu oazu mira koja će i kroz povijest ostati utočište onima koji su bili progonjeni. I sam Giuseppe Garibaldi 1849. godine sklonio se tamo na svega 15 sati i zbog toga zajamčio da će San Marino ostati neovisna republika, te je nije pripojio ujedinjenoj Italiji. U godini Garibaldijeve smrti Sanmarinci su prvi u svijetu podignuli spomenik tom heroju koji se i danas nalazi na trgu što nosi njegovo ime.

San Marino je danas bogata zemlja, a njegovi žitelji činjenicu Marinovog porijekla ističu u svakom značajnijem tekstu o povijesti ove stare "mini" republike.

Tragičan događaj ubrzao ideju bratimljenja

Iako povijesne veze ovih dvaju gradova sežu čak 17 stoljeća unatrag, tek je jači razvoj turizma u prošlom stoljeću doprinio njihovom kvalitetnijem povezivanju. Suradnja je formalno započela potpisivanjem Povelje o prijateljstvu prigodom posjeta Rabljana San Marinu, 22. lipnja 1968. godine. Povelju su potpisali kapetan San Marina Giovanni Busignani i tadašnji predsjednik općine Rab Zvonko Guščić. Uzvratni posjet delegacije San Marina održao se u svibnju 1969. i tom su prigodom na Rabu Balestrieri San Marina prvi put demonstrirali vještinu strijeljanja u metu iz samostrela.

Tek nekoliko starijih Rabljana sjeća se da je u svibnju 1959. godine jedna grupa studenata iz San Marina, predvođena prof. Giuseppeom Rossijem (danas počasnim građaninom Grada Raba) posjetila Rab, rodni otok utemeljitelja svoje republike.

Kobnog 6. svibnja na popularnom rapskom kupalištu "Škver" u Uvali sv. Eufemije utopio

se jedan od studenata, dvadesetogodišnji Sanmarinac Narciso Monaldi. Način na koji su se Rabljani ponijeli u toj nesreći, predvođeni tadašnjim tajnikom Turističkog društva Raba, nedavno preminulim 100-godišnjakom Josipom Kaloćiom Bepom i tajnikom općine Vjekoslavom Legcem, duboko je dimula žitelje San Marina.

Iz vrlo emotivne prepiske prof. Rossija i ove dvojice Rabljana vidljivo je da je ovaj tragičan događaj inicirao i ubrzao ideju o potrebi bratimljenja San Marina i Raba.

Suradnja dvaju turističkih bisera

U proteklih 40 godina uspostavljenih bratskih odnosa ostvareni su mnogi kontakti, brojni međusobni posjeti i kulturne razmjene. Na poticaj i uz veliku pomoć Balestrieri iz San Marina, Rabljani su 1995. osnovali Udrugu rapskih samostreljčara i od tada održavaju Viteške igre nadmećući se strijeljanjem iz samostrela. Rapski samostreljčari i sanmarinski Balestrieri dva puta godišnje održavaju međusobne turnire na Rabu i u San Marinu. Zanimljivo je da su na ovom zadnjem održanom turniru na gostujućem terenu Rabljani nadmoćno pobijedili svoje domaćine. Na prijelaznoj povelji među imenima svih dosadašnjih pobjednika tradicionalnih turnira našlo se ime najpreciznijeg strijelca Rabljanina Ivica Macolića, dok je treći bio još jedan rapski vitez, Renato Marušić.

Od 2002. prijatelji iz San Marina redovito sudjeluju u poznatoj trodnevnoj ljetnoj manifestaciji Rapskoj fjeri koja se odvija u starogradske jezgri. Posebno je aktivna i grupa iz Monte Giardina iz Republike San Marina.

Podatak da kroz San Marino godišnje prođe preko 4 milijuna uglavnom tranzitnih turista, dovoljno govori o potrebi daljnje intenziviranja suradnje između ovih dvaju turističkih bisera. Razmišlja se i o uspostavi katamaranske linije između Raba i Riminija, kao i o kvalitetnijoj prisutnosti Raba na turističkim punktovima unutar zidina San Marina.

Postavljanjem spomenika svetog Marina 2004. na Rabu, u parku unutar gradskih zidina, Republika San Marino simbolički je s Rabljanima podijelila svog sveca zaštitnika, čime je prijateljstvo Raba i San Marina uzdignuto na najvišu razinu.

Poklonjena brončana skulptura kopija kipa Svetog Marina, samoukog umjetnika Alda Volpinija, svečano je otkrivena uz nazočnost predstavnika državnih, rapskih i sanmarinskih vlasti.

Gradonačelnici
Barčić i Barulli
na potpisivanju
Protokola

Republika San Marino - osobna karta

Službeni datum osnutka države:

3. rujna 301. godine

Površina: 60,57 km²

Stanovnika: 28.117

Predstavničko tijelo:

Veliko i opće vijeće (60 članova)

Izvršna vlast:

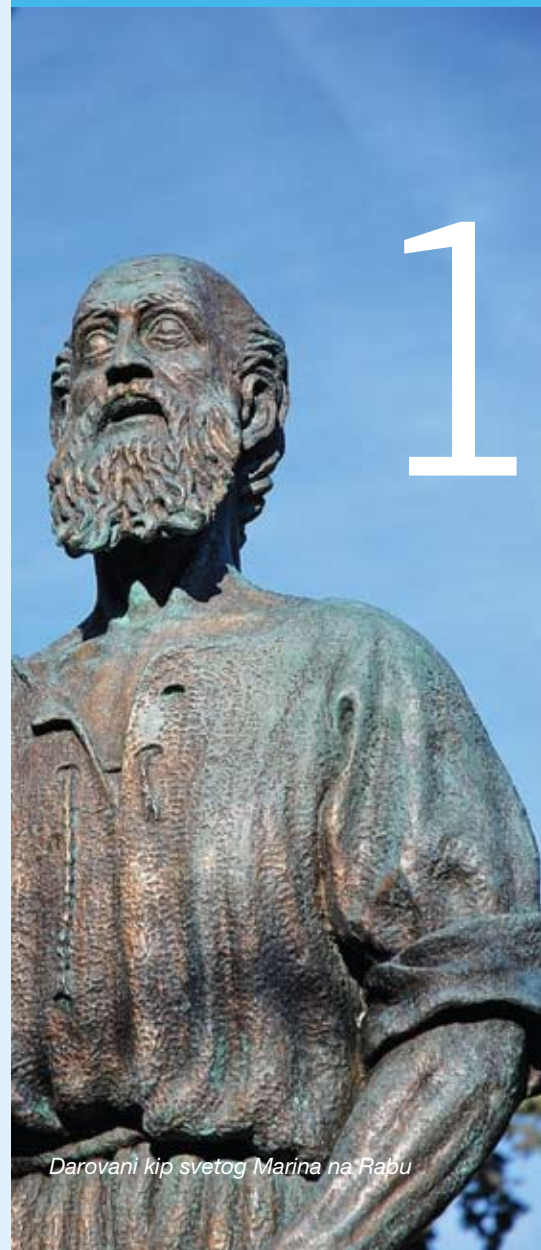
dva kapetana regenta i kabinet

Administrativna podjela:

9 kaštela (općina) svaki sa svojim glavnim gradom

Najviši vrh:

Monte Titano 739 m

Darovani kip svetog Marina na Rabu

Iako povijesne veze ovih dvaju gradova sežu čak 17 stoljeća unatrag, tek je jači razvoj turizma u prošlom stoljeću doprinio njihovom kvalitetnijem povezivanju. Suradnja je formalno započela potpisivanjem Povelje o prijateljstvu prigodom posjeta Rabljana San Marinu, 22. lipnja 1968. godine

Sudionici Rapske fjere iz bratskog San Marina

7 stoljeća povezanosti

Palazzo pubblico na Trgu slobode u sanmarinski smiraj dana

Glavna proslava u lipnju 2008.

Na ovogodišnjem rujanskom viteškom turniru u legendarnom kamenolomu Balisteraca "Cava dei Balestrieri", našao se i gradonačelnik Raba Željko Barčić s dijelom rapskog poglavarstva. Njegov kolega gradonačelnik San Marina Alessandro Barulli tom je prigodom u prostorijama Poglavarstva Grada San Marina upričio svečano potpisivanje Protokola o obilježavanju 40. obljetnice potpisivanja Povelje prijateljstva.

Prema tom protokolu glavna će se događanja vezana za obljetnicu odvijati u lipnju 2008. na otoku Rabu uz prisutnost poglavarstava dvaju bratimljenih gradova. Za tu prigodu bit će pozvani i Balestrieri i vojna glazba Republike San Marino, kao i predstavnici najviših državnih institucija. Pripremit će se različita događanja, poput izložbe na temu bratimljenja, a pored brojnih inicijativa o kojima će raspravljati za to posebno sastavljena komisija objiju strana, razmatrat će se i mogućnost održavanja regate na ruti Rimini - Rab.

sport

Andrej Krstinić
samostreličar iz Malinske

Mirne ruke i oštra oka dvojice strijelaca Športskog streljačkog kluba Dub iz Malinske, trofejnog društva tridesetogodišnje tradicije, donijeli su otočnom ali i sportu naše županije odličja kakvima se sportska javnost teško mogla nadati. Na Europskom prvenstvu u gađanju samostrelom održanom u rujnu prošle godine u ruskom Sankt Petersburgu, Andrej Krstinić i Adriano Pavletić iz Malinske okitili su se mnoštvom medalja i uvelike pridonijeli velikom uspjehu hrvatske samostreličarske reprezentacije koja je u "Veneciji sjevera" zabljesnula punim sjajem. Kadet Adriano u Malinsku se vratio s osvojenim Kupom Rusije nakon što je preciznim gađanjem ostvario novi kadetski svjetski rekord. Uz to, svoju bogatu riznicu streljačkih odličja upotpunio je europskom broncom u pojedinačnoj konkurenciji, broncom u gađanju s 35-metarske udaljenosti, srebrom na 50 metara te istom takvom medaljom u ekipnoj konkurenciji.

Andrej Krstinić sudjelovao je pak u velikom sportskom pothvatu seniora. Hrvatskoj seniorskoj reprezentaciji, velikim dijelom upravo zahvaljujući iznimno raspoloženom i staloženom Krstiniću, tada je prvi put u povijesti pripao naslov europskih prvaka. Uz ekipno zlato, Krstinić je ondje pojedinačno osvojio drugo mjesto. Iskusan malinskarski strijelac ondje se okitio još jednim najsjajnijim odličjem, u pojedinačnom gađanju na 50 metara. Izniman sportski uspjeh Krstinić je okrunio izjednačenjem jednog svjetskog te postavljanjem čak pet novih nacionalnih rekorda u tom vrlo atraktivnom, ali u nas nažalost još uvijek i pomalo egzotičnom sportu.

Najuspješniji sportaš

Primorsko-goranske županije

Stalni uspjesi 25-godišnjem otočnom samostreličaru donijeli su nedavno titulu

najuspješnijeg sportaša Primorsko-goranske županije, koju mu je na prigodnoj svečanosti održanoj 20. veljače u Narodnoj čitaonici u Kostreni uručio župan Zlatko Komadina.

Andrej Krstinić pravo je oličenje vrhunskog sportaša. Skroman, tih i samozatajan, svoj dar pokazuje tek na okidaču samostrela, ali i zračne puške na kojoj je u sportskom smislu prije desetak godina zapravo i stasao.

- Streljaštvom se bavim punih osamnaest godina. Sa sedam sam godina prvi put ušao u Dubovu streljanu i od tada gotovo iz nje i ne izlazim - rekao je Krstinić. Od svoje 11. godine streljačkim se sportom bavi ozbiljno, što po njegovim riječima podrazumijeva višesatno treniranje najmanje četiri do pet puta na tjedan. - Najveće uspjehe u gađanju zračnom puškom počeo sam ostvarivati od 1996. godine. Od svoje 17. do 20. godine bio sam juniorski reprezentativac Hrvatske i stekao sam status vrhunskog sportaša 3. kategorije. Ipak, natjecateljski su rezultati prije nekih pet godina počeli lagano stagnirati i to ponajviše zbog toga što sam se umjesto aktivnim natjecanjem počeo baviti trenerskim radom za koji se i danas školujem u visokoj trenerskoj školi zagrebačkog Kineziološkog fakulteta. Prije dvije sam godine preuzeo profesionalnu dužnost tajnika ŠSK Dub i trenera mladih strijelaca koji danas ostvaruju sve bolje rezultate. Sve sam manje imao vremena za sebe a sve više sam se morao posvećivati drugima - napominje Krstinić koji silom prilika i danas čini iznimno važnu kariku tamošnjeg streljačkog natjecateljskog pogona.

Obara rekorde na posuđenom oružju

Samostrel s kojim je ostvario rezultate koji su mu donijeli titulu najboljeg sportaša županije u 2007., Andrej Krstinić prvi je put uzeo u ruke tek na proljeće prošle godine!

- Želeći nadograditi svoje streljačko iskustvo, ali i nastaviti trenirati u vrijeme kad streljačka

(dvoranska) sezona završava, zajedno sa svojim klupskim kolegom Pavletićem počeo sam gađati samostrelom koji je u osnovi vrlo sličan zračnoj puški na kojoj smo obojica "diplomirali". Klupsku streljanu na otvorenom koja je dotad služila za gađanje malokalibarskim oružjem, počeli smo koristiti za svakodnevno treniranje na posuđenim samostrelima koje su nam ustupili klubovi iz Zagreba. Malo-pomalo, koristeći znanje i iskustvo stečeno na puški, obojica smo počeli osjećati da u ovom sportu možemo nešto postići. To su potvrdila i prva kvalifikacijska natjecanja na kojima smo vrlo brzo obojica ostvarili normu i, na iznenađenje mnogih, prilično sigurno postali reprezentativcima.

Krstinić kaže kako je samostrel u nas podcijenjen jer nije olimpijska disciplina.

- Nije mnogo bolje ni sa streljaštvom koje se zbog nekog razloga također medijski zanemaruje. Na Krku, primjerice, malo tko zna da je Dub zapravo jedini otočni prvligaš koji je u samom vrhu ligaškog natjecanja i bori se za treće mjesto. Samostrel u nas nažalost nije toliko raširen. Tome je možda razlog i relativno skupa oprema. Eto, Adriano i ja smo boje naše zemlje na Europskom prvenstvu vrlo uspješno branili na posuđenom oružju, a klub je tek nedavno uspio nabaviti prvi samostrel.

Vrhunski sportaš i profesionalni trener

Brzom uspjehu Krstinića i Pavletića streljački se znalci uopće ne čude.

- Obojica su vrhunski strijelci i prelazak sa zračne puške na novo oružje samo je logična nadgradnja njihova streljačkog znanja i vještina - objasnio nam je i Joža Ćuk, bivši predsjednik Duba i pokretač otočnih streljačkih aktivnosti. Da ovaj prekaljeni strijelac zna što govori najbolje potvrđuje podatak kako je i sam osvajač naslova prvaka Europe i Mediterana, nositelj srebrne medalje sa Svjetskog prvenstva '54. godine, te kako je

Andrej je u Sankt Petersburgu izjednačio jedan svjetski rekord i postavio čak pet novih nacionalnih rekorda

Stalni uspjesi donijeli su Krstiniću titulu najuspješnijeg sportaša Primorsko-goranske županije za 2007. godinu. Na svečanosti u Kostreni nagradu mu je uručio župan Zlatko Komadina

Na Krku malo tko zna da je Športski streljački klub Dub iz Malinske zapravo jedini otočni prvoligaš

Samostrel s kojim je ostvario naslov europskog prvaka i svjetskog rekordera, te zaslužio titulu najboljeg sportaša Županije u 2007., Andrej Krstinić prvi je put uzeo u ruke tek na proljeće prošle godine

Andrej Krstinić i Adriano Pavletić nakon povratka iz Rusije gdje su se okitili mnoštvom medalja i naslovom europskih prvaka

Zlatni okidač

tijekom 6 desetljeća bavljena tim sportom čak 48 puta bio prvak Hrvatske a 17 puta prvak Jugoslavije. Gađanje samostrelom nije nimalo lako i jednostavno kako bi se dalo zaključiti iz Krstinićeva strelovitog napretka u tako kratkom roku, uvjerio nas je Čuk. Andrej je, doznajemo, od listopada 2006. profesionalni trener Dubovih strijelaca. Profesionalizacija njegova rada, ističu u Dubu, bila je uvjet bez kojeg nije bilo moguće računati na nastavak napredovanja dubašnjanskih sportaša. Taj korak svojim je izdvajanjima omogućila Općina Malinska-Dubašnica koja, čini se, zasad jedina prepoznaje značaj rada tamošnjih strijelaca i značajnim financijskim ulaganjima omogućuje njihov daljnji rad.

- I danas imam status vrhunskog sportaša. Osim plaće koju mi za redoviti tajnički i trenerski rad s mladima daje Dub, u financijskom smislu taj status u nas i ne znači mnogo - zaključio je Krstinić. Dodao je kako za razliku od mnogih sportaša "njegova kalibra" iz većih gradova koji zahvaljujući svojim uspjesima dobivaju sasvim pristojne mjesečne stipendije, on po toj osnovi nažalost ne dobiva - ni kune!

Skroman, tih i samozatajan, pravo oličenje vrhunskog sportaša, a svoj dar pokazuje tek na okidaču samostrela - Andrej Krstinić iz Malinske

obljetnice

Ideja jednog jezika koji ravnopravno dijele svi ljudi svijeta bez obzira na podrijetlo i zemlju iz koje dolaze, nikad nije zvučala bliže nego u današnje doba sveopće globalizacije, interneta i brzine kojom je moguće stići s jednog kraja svijeta na drugi. Iz tog bi se razloga poljskog liječnika Ludviga Lazara Zamenhova, tvorca prvog udžbenika esperanta objavljenog 1887. godine u Varšavi, moglo nazvati vizionarom, a Rijeku u kojoj je samo dvadeset godina kasnije osnovano prvo društvo esperantista u Hrvatskoj, naprednim, vizionarskim gradom.

Te su se stoljetne obljetnice učenja ovog međunarodnog jezika u Rijeci, izložbom esperantske literature, predavanjima, izdavanjem filatelističke kuverte s popisom prvih riječkih esperantista i žigom prvog dana te svečanom akademijom i otkrivanjem spomen-ploče na adresi Korzo 18, koncem prošle godine prisjetili članovi Esperanto društva Rijeka, društva koje nastavlja sada već stoljetnu tradiciju ovog najpoznatijeg međunarodnog jezika u gradu na Rječini. Kako ističe predsjednik društva Boris Di Costanzo, sa svojim hotelom, odnosno esperantskom kućom i odmaralištem u Kostreni, te šezdesetak članova, Rijeka je i danas značajna točka na svjetskoj karti esperanta.

- Želja nam je u Rijeci dobiti ulicu esperanta

i taj zahtjev postoji u gradskom uredu za imenovanje ulica. Postoje naznake da bi se ta ulica nalazila u trsatskom kampusu - govori predsjednik riječkog društva esperantista Boris Di Costanzo.

Esperanto nadnacionalni jezik

Možda je upravo ulica na mjestu buduće velike koncentracije mladih i obrazovanih ljudi jamac kontinuiteta učenja esperanta na ovim područjima, pri čemu se Rijeka i Primorje već stotinu godina dokazuju kao sredina otvorena prema multikulturalnosti. Tradicija ravnopravnosti različitih kultura, kako ističu čelnici riječkog esperanto društva, i ne čudi, posebice kad se ima u vidu povijest grada koji je gotovo oduvijek na jednom malom području bio domom različitih kultura. O tome svjedoči i lista prvih riječkih esperantista, među kojima uz hrvatska prezimena, ima Talijana, Nijemaca i Mađara.

- Interes za jezikom kao što je esperanto vjerojatno je tada bio povećan i zbog uznapredovale mađarizacije, talijanizacije i germanizacije, sluganstva koje je vladalo. Nasilje nad narodom vrši se prodorom jezika pa se tako protiv takvog nasilja prije u nas borilo latinskim koji je na neki način kao nadnacionalni jezik u prošlosti očuvao hrvatski. Esperanto se očito pojavio u pravom trenutku za tadašnje okolnosti koje su vladale u Hrvatskoj te je imao epitet nadnacionalnog

jezika, motiva jedne zajedničke kulture - govori tajnik Esperanto društva Rijeka Vjekoslav Morankić.

Supilo podržavao Špicera

Organizirano djelovanje esperantista u Hrvatskoj započinje osnutkom riječkog "Adriatika Ligo Esperantista". Koliko je bilo esperantista u Rijeci te davne 1907. godine nije poznato, ali dokumentacija društva govori da je pri osnutku društva 28. rujna 1907. godine pristupilo 37 Riječana, pobornika novog, nadnacionalnog jezika.

Da je Rijeka doista bila kozmopolitska sredina otvorena prema naprednim idejama, dokazuje i izrazit interes Supilovog Novog lista prema novoosnovanom društvu. Tako je u nešto više od godine dana djelovanja društva esperantista u Novom listu objavljeno 19 članaka od čega su neki svoje mjesto našli na udamaj, prvoj stranici. Naime, Frano Supilo poznao je Mavra Špicera, jednog od osnivača hrvatske zemaljske esperanto udruge. Supilo je očito vrlo dobro shvaćao ideju nacionalno neutralnog jezika u državama koje dijele više naroda i vjera, kao što je to bio slučaj s tadašnjom Austro-Ugarskom. Stoga je želja Špicera i Supila, dva hrvatska intelektualca, bila stvaranje jezika koji će preuzeti funkciju koju je svojevremeno na ovim područjima obnašao latinski.

Sto godina

esperanta u

Povodom 100. obljetnice "Esperanto društva Rijeka" prošle je godine nagrađeno Zlatnom plaketom grada Rijeke

Stoljetna obljetnica učenja ovog međunarodnog jezika u Rijeci obilježena je izložbom esperantske literature, predavanjima, izdavanjem filatelističke kuverte s popisom prvi riječkih esperantista i žigom prvog dana te svečanom akademijom i otkrivanjem spomen-ploče na adresi Korzo 18

Nakon Prvog svjetskog rata, zbog specifičnog položaja Rijeke, esperantisti djeluju individualno - na Sušaku i u Rijeci. U vrijeme Prvog svjetskog rata Sušaćani su podučavali esperanto i na prilično nevjerojatnim mjestima, pa je primjerice Josip Šikić na ratnom brodu "Zrinyi" mornare podučavao ovom jeziku. Na Sušaku je između dva rata djelovalo više društva esperantista, a posljednje osnovano bilo je "Adriatika stelo" čija su se predavanja mogla čuti u sušačkom kinu Jadran. Nakon oslobođenja Rijeke 1946. godine osnovano je Društvo esperantista "A. Š. Turković", a današnje Esperanto društvo Rijeka njegov je pravni sljednik. Kao svoje zlatno doba esperantisti pamte šezdesete, sedamdesete i osamdeset godine prošlog stoljeća kad se u Rijeci organiziraju brojni kongresi, a esperanto se uči po školama. Danas je interes za učenjem ovog jezika nešto manji, no mladi se, usprkos dominaciji engleskog jezika, ipak učlanjuju u društvo i uče jezik.

- Trenutačno imamo 61 člana među kojima ima srednjoškolaca i studenata koji shvaćaju bit esperanta. Problem prihvaćanja engleskog jezika je u stvaranju kulture elite, u ovom slučaju engleskog govornog područja, koja je za sebe riješila problem. To nije slučaj s esperantom u kojem su svi govornici jednaki - zaključuje Morankić.

Nastavljači stoljetne obljetnice učenja ovog međunarodnog jezika u Rijeci

Rijeci

Samo dvadeset godina nakon prvog udžbenika esperanta objavljenog 1887. godine u Varšavi, u Rijeci je osnovano prvo društvo esperantista u Hrvatskoj

Kao svoje zlatno doba esperantisti pamte šezdesete, sedamdesete i osamdeset godine prošlog stoljeća, kaže predsjednik riječkog društva esperantista Boris Di Costanzo

ekoetno

Ivan Sokolić

enolog

i vinogradarsko-vinarski publicist,
osnivač zadruge "Studec"

Ivan Sokolić priznati je hrvatski enolog, vinogradarsko-vinarski publicist i autor je brojnih knjiga o vinu. Novljanin je, koji i sada, u mirovini, ne miruje, već i dalje istražuje, piše, objavljuje, drži predavanja, ocjenjuje kvalitetu vina... Osim toga, Ivan Sokolić je i jedan od osnivača Vinodolske poljoprivredne zadruge "Studec".

Vinodolska dolina od davnina je bila vinorodna. Nakon gotovo stotinu godina, vinogradarstvo se pomalo vraća. Uz Vupikovu Poslovnu jednicu Pavloimir, postoje i mali vinogradari. Kakva je perspektiva daljnjeg uzgoja vinove loze i proizvodnje vina u Vinodolu, pitali smo Ivana Sokolića.

- U ovom osebujnom prirodnom krajoliku, vinova loza je zacijelo rasla od davnina, a povjesničari zaključuju da su tu kulturu prije Grka i Latina uzgajali i prastanovnici ovih područja Iliri, kojima je specijalnost vinarske prakse bila izrada drvene bačve.

Antičko ime Vallis vineariae i Vallis vinaria, što na latinskom znači Dolina loze i Dolina vina, naši su preci dolaskom početkom 7. stoljeća u ovu postojbinu preuzeli od Rimljana (ili možda od romaniziranih Ilira) i preveli na svoj hrvatski jezik u jednu riječ "Vinodol", pa to lijepo agrarno ime sačuvali sve do danas i koristili za neke druge nazive poput Vinodolski kanal, Vinodolsko primorje, Župa Vinodol, Grad Novi Vinodolski i Općina Vinodolska.

Pred otprilike stotinu godina u podmorju ispred Povila, Lopara, Jasenove i Selca pronađene su polomljene i cijele amfore, što je pak bila specijalnost vinarske prakse Grka i Rimljana, pa ni najnovija, prošlogodišnja arheološka otkrića na ušću Dubračine u Crikvenici, gdje se suđe od pečene gline i proizvodilo, ne daju nam odgovor na pitanje koliko se vina u ta davna vremena u Vindolu proizvodilo.

Pod vinogradima ostalo deset posto površina

Prije nego su vinograde pokosile bolesti, u Vinodolskoj dolini je početkom 19. stoljeća pod vinogradima bilo 412 hektara. Napadom opasnih gljivičnih bolesti (pepelnice oko 1855. i peronospore 1900.) te štetnika (filoksera koja je ovamo stigla 1896.), vinogradarstvo Vinodola je naglo propadalo, a nakon Drugog svjetskog rata vinova loza se uzgajala skoro isključivo kao sjenica uz kuće.

Nakon godina zapuštenosti, značajna obnova vinogradarstva započela je 1996. zaslugom djelatnika PIK-a Vukovar, P.J. Pavloimir, gdje je sada oko 24 hektara suvremenih nasada, godinu dana kasnije kod Poljoprivredne zadruge Studec, na površini od 1,5 hektara, te kod tvrtke Milman, Pod Badanj, na površini od oko jednog hektara. Sve ostale površine vinograda u Vinodolu procjenjuju se na oko

16 hektara pa lako zaključujemo da je to oko deset posto od onoga što je bilo pod vinovom lozom pred dvjesto godina.

Prije deset godina zajedno s Anom i Petrom Stanićem osnovali ste Vinodolsku poljoprivrednu zadrugu "Studec". Koji su bili motivi osnutka i koji su daljnji planovi?

- Kao što je poznato, stjecanjem samostalnosti i suverenosti Republike Hrvatske i prelaskom na tržišno gospodarstvo, u mnogim se je našim vinogradarskim regijama krenulo u obnovu vinogradarstva. U podregiji Hrvatsko primorje najdalje je u tom pogledu učinjeno u Vrbniku, a u cijeloj državi na području vinogradarskih podregija Istra, Slavonija, Međimurje, Plešivica itd.

Prirodni uvjeti i blizina potrošačkih i turističkih središta, uz odgovarajuću obećanu podršku kreditiranjem i stimuliranjem suvremenog načina vinogradarske i vinarske proizvodnje, obećavali su uspjeh u radu. Suvremen način proizvodnje, pak, podrazumijeva industrijalizaciju rada koju je u ovom poslu moguće provoditi samo na većim površinama. Nesređene katastarske i vlasničke, tzv. gruntovne evidencije i usitnjenost posjeda, čiju prodaju ili koncesiju sadašnji vlasnici ne žele ili ne mogu

Ivan Sokolić: Daljnji rast vinogradarstva, ove radno i kapitalno intenzivne grane poljoprivredne proizvodnje kod nas je pod velikim znakom pitanja

Domaćeg vina malo, puno se uvozi

Kakva su hrvatska vina? Hoće li biti konkurentna na tržištu Europske unije, kada Hrvatska postane jedna od njezinih članica?

- Hrvatska je, s obzirom na raznolikost klime, tla i autohtonog sortimenta, izuzetno zanimljivo vinogradarsko područje, a kakvoćom svojih vina cijenjena i u svijetu. Trenutna proizvodnja ne zadovoljava potrebe domaćeg tržišta, pa se velike količine namiruju uvozom. Da bi na domaćem i svjetskom tržištu bili konkurentni, puno toga valja učiniti. Uz količinski značajniju proizvodnju i još uvijek moguću bolju kakvoću svojih vina, hrvatski se vinari moraju više angažirati na marketingu i promidžbi svojih proizvoda, a to će moći samo ako se i u tom poslu udruže i promišljeno organiziraju. U tom poslu tek smo na samom početku.

Površine vinograda u Vinodolu procjenjuju se ukupno na oko 42 hektara pa lako zaključujemo da je to oko deset posto od onoga što je bilo pod vinovom lozom pred dvjesto godina

Osnivanje zadruge "Studec" temeljili smo na vjeri da će okrupnjavanje vinogradarskih površina biti moguće provesti u kratkom i razumnom roku. To, kao ni najavljeni financijski poticaji, nažalost nisu se ostvarili, pa ostaje nada da će revitalizaciju vinogradarstva u Vinodolu obaviti sljedeća pokoljenja

Kuda plovi ovaj vinogradarski brod?

dogovoriti, a na to ih ništa i ne potiče, koče svaki daljnji razvoj. Znamo za švedski koncept okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta, ali se on nažalost ne provodi, pa je daljnji rast ove, radno i kapitalno intenzivne grane poljoprivredne proizvodnje kod nas pod velikim znakom pitanja. Ono što ne učinimo danas, vjerojatno ćemo teže moći uraditi sutra kada postanemo članica Europske unije, pa je to još jedan razlog da se upitamo "Kuda ide ovaj brod?"

Osnivanje naše zadruge temeljili smo na vjeri da će okrupnjavanje vinogradarskih površina biti moguće provesti u kratkom i razumnom roku, kao i da će naš primjer potaknuti druge, poglavito mlade, na slične aktivnosti. To, kao ni značajniji najavljeni financijski poticaji takvim aktivnostima, nažalost nisu se ostvarili, pa ostaje nada da će revitalizaciju vinogradarstva u Vinodolu obaviti sljedeća pokoljenja.

**Nikada se nisu proizvodila bolja vina
Kao enolog s dugim iskustvom i autor mnogih knjiga o vinogradarstvu i vinu, ocijenite vinodolska vina?**

- Siguran sam da se nikada u prošlosti nisu proizvodila kakvoćom bolja vina od ovih koje sada proizvode veliki i mali hobby proizvođači. Znamo da je poglavito u prehrambenoj, a to znači i u vinarskoj

proizvodnji, vrhunska čistoća (podruma, alata, ruku itd.) osnovni uvjet kakvoće konačnog proizvoda. Kad je riječ o vinu, postoji i niz drugih čimbenika, poput kakvoće grožđa, brzine rada, temperature, sulfiranja itd., koje danas nije teško provoditi, o čemu i udruge prijatelja trsja i vina educiraju svoje članove. Jednom davno sam rekao i napisao da se vinska kultura ne iskazuje hektolitrima proizvedenog i popijenog vina, već samo odnosom prema tom plemenitom piću.

Možete li nešto više reći o autohtonim vinodolskim sortama i kako ih zaštititi odnosno potaknuti proizvodnju vina od njih?

- Autohtonom sortom nekog kraja nazivamo one sorte grožđa koje su kroz dugo vremensko razdoblje na tom prostoru nastale. Procjenjuje se da u svijetu postoji oko dvadeset tisuća raznih sorata. Tek će se, nakon što sve budu DNK analizirane, moći reći njihov točan broj, jer mnoge od njih imaju više imena odnosno sinonima. Za zlahtinu smo već dobili takav odgovor. Nigdje se u svijetu ne uzgaja takva sorta, koju znanost svrstava među autohtone sorte krčko-vinodolskog vinogorja.

Najstariji zapis "kakvih sorata ima u kojem kotaru, kako se zovu, kakovo ljube obrađivanje i kakvu zaslužuju pozornost" za naš kraj napisao je 1853. Matija Sabljar iz Grižana. Od navedenih, djelatnici VPZ "Studec", uz pomoć Mihovila Kombola, pronašli su i u svojem vinogradu posadili uz već spomenutu zlahtinu, još i žumić, vrbic i belinu. Agronomski fakultet u Zagrebu provodi njihov DNK test pa se uskoro očekuje odgovor jesu li one naše autohtone ili uvezene. Za tržišnu proizvodnju vina iz njihova grožđa valjalo bi proizvesti odgovarajući broj cjepova i zasaditi vinograd, što bi bilo marketinški korisno, i o čemu za sada postoje samo planovi.

Vinska kultura se ne iskazuje hektolitrima proizvedenog i popijenog vina, već samo odnosom prema tom plemenitom piću, kaže enolog Ivan Sokolić

petpitar

Petar Trinajstić
majstor filma i fotografije

Petar Trinajstić autor je više od 70 filmova i videoradova koji je javnosti najviše poznat kao autor brojnih fotomonografija u kojima se predstavlja kao autor fotografija, teksta i dizajner, a nedavno je završio fotomonografiju Primorsko-goranske županije pod nazivom "Primorsko-goranska županija u zagrljaju planina i mora" u nakladi "Grafike Zambelli" s kojom uspješno surađuje već niz godina. Za svoje filmove primio je više od 90 nagrada na festivalima u zemlji i inozemstvu, a nosi i stručno zvanje "Majstor filma". Premda je javnosti ponajviše poznat kroz film i fotografiju, u svom predstavljanju, Trinajstić nikad ne zaobilazi "3. maj", brodogradilište u kojem je proveo cijeli radni vijek.

1 / KAKO SE OBIČNO PREDSTAVLJATE, KAO REDATELJ, FOTOGRAF ILI NEŠTO TREĆE?

- Mene je zaista teško predstaviti. Jesam i nisam fotograf jer mi je fotografija postala tek sredstvo putem kojeg šaljem poruke. S jedne strane mogu biti i filmski redatelj, a cijeli radni vijek sam ustvari u stalnom radnom odnosu u "3. maju" kao rukovoditelj obrazovanja. Javnosti sam zanimljiviji po usputnim poslovima kojima sam se počeo baviti kao srednjoškolac kada sam iz rodnog Vrbnika došao u Rijeku i u đaćkom domu počeo fotografirati. Nešto kasnije osnovan je Kino klub "Jadran" gdje sam s ostalim kolegama počeo snimati filmove i sudjelovati na republičkim festivalima amaterskih filmova. Za film "Horuk" dobio sam prvu nagradu koja je bila poticaj i prilika za moj daljnji rad. Kao pedagog sam shvatio da 85 posto informacija primamo putem vida tako

Iako više volim film od fotografije, danas sam se našao u situaciji da nemam gdje kupiti žarulju za svoj kućni kino-projektor i da ne mogu pogledati većinu svojih filmova

Trinajstić: "3. maj" nosim pod kožom iako se o brodogradnji zadnjih godina piše dosta lošeg. Dio krivice za to nose i ljudi iz ovog grada koji devalviraju neke vrijednosti

Okrenuo sam se knjigama, odnosno monografijama u kojima sam autor fotografija, teksta i dizajner. Svjestan sam da ima boljih fotografa od mene, no imam sjajnih fotografija koje nikad nisu ugledale svjetlo dana, stoga mi je osobna želja da objavim autorsku fotomonografiju o mom radu

da sam filmove koristio i u radu na ondašnjoj visokoj školi. Tehnologija napreduje, a ja sam se uskoro našao u situaciji da nemam gdje kupiti žarulju za svoj kućni kino-projektor i da ne mogu pogledati većinu svojih filmova. U tom trenutku okrenuo sam se knjigama, odnosno monografijama. Svjestan sam da ima boljih fotografa od mene, no imam sjajnih fotografija koje nikad nisu ugledale svjetlo dana, stoga mi je osobna želja da objavim autorsku fotomonografiju o mom radu.

2 / ŠTO VAM JE VEĆA LJUBAV, FILM ILI FOTOGRAFIJA?

- Definitivno film. Imam sreću da sam rođen 1946. godine, tako da sam svjedočio strašnim promjenama polovicom 20. stoljeća. Kada sam krenuo u prvi razred, u Vrbniku još nije bilo struje, a ubrzo smo počeli dobivati radio, televiziju, razne kućanske aparate... Sjećam se da sam kao dijete došao u Rijeku pogledati film u kinu. U jednoj sceni je glumac iz lavora prolio vodu, a ja sam vrisnuo misleći da me polijeva. Danas su te stvari nezamislive tako da sam imao potrebu zabilježiti promjene, a film i fotografija su idealno sredstvo. Pojava fotografije promijenila je svijet. Njoj se vjerovalo barem stotinu godina, do pojave računala.

3 / ZNAČE LI VAM PUNO BROJNE NAGRADE I TITULA "MAJSTORA FILMA"?

- Imam preko 90 nagrada i priznanja koja su mi nekad puno značila. Na taj način doživljam i titulu "Majstora filma". Kino klub "Jadran" bio je vodeći kino klub u bivšoj Jugoslaviji zahvaljujući našem radu. Postali smo poznati u zemlji, ali i u inozemstvu. Tadašnji festivali amaterskih filmova rangirali su natjecatelje dajući im određenu bodovnu vrijednost. Najviša klasa bio je "Majstor filma", nagrada Kino saveza bivše Jugoslavije. Ta nagrada određenu vrijednost ima i danas jer u 50 godina dodjeljivanja dobilo ju je manje od 50 ljudi. Prvi sam Riječanin koji je osvojio tu nagradu, a kasnije ju je dobio i Željko Luković. Nagrada mi je donijela i priliku za suradnju sa zagrebačkim "Jadran filmom" i snimanje profesionalnog filma. Redovito sam se javljao na natječeaje i svake godine je prolazio barem jedan moj projekt. No, s obzirom da nisam imao akademsko obrazovanje, iako sam proučio svu filmsku literaturu s akademije, počeo je protest kolega. Osim toga, jedan od razloga zašto sam se prestao baviti filmom

je i saznanje da ukoliko želim biti u trendu, moram postati provokativan i nemilosrdan, a to mi se početkom devedesetih godina nije uklapalo u moj način rada i tada počinjem s publikacijama.

4 / ZAŠTO STE IZABRALI RADITI FOTOMONOGRAFIJE?

- Fotografija kao fotografija me nije zanimala previše i stoga sam među rijetkim autorima koji rade monografije kao autori fotografija, teksta i dizajneri. Kada je stvorena država Hrvatska imao sam potrebu predstaviti svijetu njenu prirodnu, kulturnu i društvenu ljepotu. Hrvatska je u tom trenutku bila "nepoželjno dijete" i trebalo je, na neki način, skrenuti pozornost na njezinu ljepotu. Godine 1992. napravio sam fotomonografiju Rijeke, a njoj je prethodila fotomonografija Krka, kao prva samostalna, i Vrbnika davnih 70-ih godina. Za riječku fotomonografiju tekst je napisao Nedjeljko Fabrio, nakon toga sam krenuo s autorskim tekstovima. Iskustvo montaže filma primijenio sam u fotomonografijama koje pričaju lijepu priču. Kada su mi rekli da one nalikuju slikovnicama, bio sam zadovoljan iako bi to nekoga uvrijedilo. Ja upravo želim naglasiti ljepotu. Radio sam i fotomonografiju Zagreba i tada mi je akademik Vlatko Pavletić čestitao i rekao da je tek zahvaljujući knjizi počeo gledati svoj Zagreb drugim očima. Činjenica da sam kao Riječanin radio monografiju glavnog grada, koja je ušla i u državni protokol prevedena na nekoliko jezika, ispunjava me zadovoljstvom.

5 / KAKO SE SVE TO UKLAPA U RAD U "3. MAJU"?

- "3. maj" nosim pod kožom iako se o brodogradnji zadnjih godina piše dosta lošeg. Dio krivice za to nose i ljudi iz ovog grada koji devalviraju neke vrijednosti. Naše brodogradilište ima više od sto godina neprekidnog kontinuiteta u radu i gradi najkvalitetnije brodove u svojoj klasi. Druga je priča što se hrvatska politika opredijelila za uvoz, pri čemu su se svi izvoznici našli u teškoj situaciji. Napravili smo brodove za više od 30 zemalja svijeta i u ovom trenutku nam trebaju vizionari koji će reći kako razvijati firmu, koji će osmisliti nove proizvode i nova tržišta. Nemam ništa protiv sveučilišnog kampusa na Trsatu, no on neće imati smisao ako kadrovi nakon školovanja završe na cesti. Rijeka ne može živjeti niti od urbanog turizma i stoga se bojim da neki ljudi nisu ni svjesni važnosti brodogradilišta.

Seljački turizam "Villa Plasa"

Matulji (Zvoneće-Brgud)
Zaluki 1 (obitelj Perčić)
099/279-66-44

Radno vrijeme: samo vikendom i praznikom

pijat

Villa Plasa smještena je u novom objektu u Zalukima i predvodi novu matuljsku turističku budućnost, kao prvi objekt "seljačkog turizma", koji je izgrađen raskošno i "po starinski".

U njemu se pripremaju i poslužuju topla i hladna jela i napici pretežno iz vlastite proizvodnje. Sjedeći dio prostire se na 250 m², a prostorom caruje ogromno ognjište dekorirano detaljima koji podsjećaju na "život po nekadašnj".

RAVIJOLI SA PRŠUTOM I ŠPAROGAMA

Sastojci:

- ravijoli izrađeni u vlastitoj kuhinji
- domaći sušeni pršut
- divlje šparoge
- sir i maslo

Priprema: Ravijole kratko skuhamo (obzirom da su domaći i svježi) i punjeni sirom, te maknemo sa strane. U tavi rastopimo maslo i na njega stavimo šparoge da se dinstaju, lagano podlijevajući temeljcem kojega smo napravili od repova šparoga. Kada omekšaju dodamo pršut kojeg smo prethodno išaširali i malo ga popržimo. U sve to zamiješamo skuhanu ravijole i pospemo dobrim naribanim sirom.

nagrada križaljka

Primorsko-goranska županija

Magazin „Zeleno i plavo“ (za nagradnu križaljku),

Adamićeva 10, 51000 Rijeka

Izvlačenje dobitnika bit će 26. lipnja 2008 na Kanalu

RI, a rezultate objavljujemo u sljedećem broju.

Nagrade za točne odgovore broja 12:

- 3 ručka/večere za dvije osobe u Villi Plasa, Zaluki-Matulje
- 3 foto-monografije Petra Trinajstića "Primorsko-goranska županija"
- 3 monografije Slavka Malnara "Povijest čabarskog kraja"
- 3 poklon paketa eko-proizvoda
- 3 knjiga "100 vodećih hrvatskih restorana"
- 5 CD-a dječjeg festivala Kvarnerić
- 10 CD-a Eviva Milotti

AUTOR: ANTRAKS	MEKSIČKI REDATELJ ("PANOV LABIRINT")	IZLAGANJE OPASNOSTI, STAVLJANJE NA KOČKU	PLAŠT, PELERINA	MUŽJAK SITNE STOKE (OVACA I KOZA)	PREDSEDNIK HRVATSKE GOSPODAR- SKE KOMORE	GLUMICA RINA	JEDNOGO- DIŠNJA BILJKA ULJARICA, ARAHID												
FRANKO- PANSKI GRAD IZNAD RIJEKE																			
IZVJEZBATI, USKLADITI																			
PROIZVOD, REZULTAT IZRAĐIVANJA																			
EUROPSKA DRŽAVA (GLAVNI GRAD VILNIUS)						ITALIJA													
"LAST KNOWN ALIVE"				ŠIPAK, MOGRANJ				ZGRABITI ŠTO NA BRZINU		GADOLINIJ	GLASANJE JELENA ILI LAVA	JAPANSKI "BISMARCK", HIROBUMI	KAPILARA	JEDAN OD ŽENSKIH SPOLNIH HORMONA (MN.)					
"EAST"		METALNI KLIN S GLAVICOM (UMANJ.)		LUKA STARIH LEDENICA					KRŠEVITE LITIČE KOD GRUŽANA										
ROBERT PROSINEČKI			UPALA SRČANOG MIŠICA																
FRANCUSKI BIOKEMIČAR, NOBELOVAC JACQUES			GLUMICA CAMPBELL			BUBNJAR IVANDIĆ				AMERIČKI VOJNIČKI REVOLVER									
RADNO ODLJELO OD JEDNOG KOMADA						JEDNAKA IDENTIČNA								IRIDIJ					
GOROSTAS, KOLOS				OBUČAR, POSTOLAR (REG.)									KOŠARKAŠKI TRENER, PETROVIĆ						
POČELA				DŽEZIST DEDIĆ															
"LIMITED EDITION"			OBAR					RIJEKA U FRANCUSKOJ									"ISTOK"		
"TONA"		BRANIK, ODBOJNIK VOZILA		"SINT. ZINC RESISTOR"				NATO-VE POSTROJBE U BIH				NIZOZEMSKI NOGOMETNI KLUB					GLUMAC MATULA		KVARNERSKI OTOK
BIJELA MORSKA RIBA, MOL (MN.)						ONAJ KOJI SE BAVI FONETIKOM													
GLAS KONJA, NIJSAK					GRIŽANAC, JULIJE												"LOW RIDER"		
SRCE, BUBREG ILI JETRA						DUŠIK											"NORTH"		
						FRANKO- PANSKI GRAD S BEDEMIMA													

Rješenja traženih pojmova iz prošlog broja:

Prvi hrvatski olimpijac, Siniša: VUKONIĆ; gradonačelnik Delnica, Marijan: PLEŠE; delnička park šuma: JAPLENSKI VRH; delnički etno muzej: KUĆA RAČKI; planina kod Delnica: PETEHOVAC

infopgž

Grad Rijeka

Korzo 16,
51000 Rijeka

T: ++385 51 209-333

F: ++385 51 209-520

protokol@rijeka.hr • www.rijeka.hr

Gradonačelnik: mr. sc. Vojko Obersnel

Predsjednica vijeća: Dorotea Pešić-Bukovac

Grad Bakar

51222 Bakar,
Primorje 39

T: ++385 51 761 119

F: ++385 51 761 137

grad-bakar@ri.t-com.hr • www.bakar.hr

Gradonačelnik: Tomislav Klarčić

Predsjednica vijeća: Ivana Herceg

Grad Cres

51557 Cres,
Creskog statuta 15

T: ++385 51 661 950 / 661 954

F: ++385 51 571 331

grad-cres@ri.t-com.hr • www.cres.hr

Gradonačelnik: Gaetano Negovetić

Predsjednik vijeća: Nlivo Toich

Grad Crikvenica

51260 Crikvenica,
Kralja Tomislava 85

T: ++385 51 241 445 / 242 009

F: ++385 51 241655

ured-grad@grad-crikvenica.t-com.hr

www.crikvenica.hr

Gradonačelnik: Božidar Tomašek

Predsjednik vijeća: Eduard Rippl

Grad Čabar

51306 Čabar,
N. oslobođenja 2

T: ++385 51 821 042 / 821 008

F: ++385 51 821 137

grad.cabar@ri.t-com.hr

Gradonačelnik: Marijan Filipović

Predsjednik vijeća: Zoranin Kuzele

Grad Delnice

51300 Delnice,
Ante Starčevića 4

T: ++385 51 812 055

F: ++385 51 812 037

grad-delnice@ri.t-com.hr • www.delnice.hr

Gradonačelnik: Marijan Pleše

Predsjednik vijeća: Goran Muvrin

Grad Kastav

51215 Kastav,
Zakona kastafskega 3

T: ++385 51 691 452 / 691 454

F: ++385 51 691 453

grad-kastav@ri.t-com.hr • www.kastav.hr

Gradonačelnik: Dean Jurčić

Predsjednik vijeća: Dalibor Čiković

Grad Kraljevica

51262 Kraljevica,
Frankopanska 1A

T: ++385 51 282 450

F: ++385 51 281 419

gradska.uprava@kraljevica.hr

www.kraljevica.hr

Gradonačelnik: Josip Turina

Predsjednik vijeća: Danijel Frka

Grad Krk

51500 Krk,
Trg Josipa bana Jelačića 2

T: ++385 51 221 415 / 221 115

F: ++385 51 221 126

grad-krk@ri.t-com.hr

www.grad-krk.hr

Gradonačelnik: Darjio Vasilčić

Predsjednik vijeća: Ivan Jurešić

Grad Mali Lošinj

51550 Mali Lošinj,
Riva lošinjkih kapetana 7

T: ++385 51 231 056

F: ++385 51 232 307

gradonacelnik@mali-losinj.hr

tajnik@mali-losinj.hr • www.mali-losinj.hr

Gradonačelnik: Gari Cappelli

Predsjednik vijeća: Milan Mužić

Grad Novi Vinodolski

51250 Novi Vinodolski
Trg Vinodolskog zakona 1

T: ++385 51 245 045 / 244 409

F: ++385 51 245 634

poglavarstvo@novi-vinodolski.hr

www.novi-vinodolski.hr

Gradonačelnik: Oleg Butković

Predsjednik vijeća: Milorad Komadina

Grad Opatija

51410 Opatija,
Maršala Tita 3

T: ++385 51 701 322

F: ++385 51 701 316

grad.opatija@opatija.hr • www.opatija.hr

Gradonačelnik: dr. sc. Amir Muzur

Predsjednik vijeća: Adriano Požarić

Grad Rab

51280 Rab,
Trg Municipijal Arba 2

T: ++385 51 777 460

F: ++385 51 724 777

info@rab.hr • www.rab.hr

Gradonačelnik: Željko Barčić

Predsjednik vijeća: Željko Peran

Grad Vrbovsko

51326 Vrbovsko,
Goranska ulica 1

T: ++385 51 875 115 / 875 228

F: ++385 51 875 008

gradsko.poglavarstvo.vrbovsko@ri.t-com.hr

Gradonačelnik: Anton Mance

Predsjednik vijeća: Slavko Medved

Općina Baška

51523 Baška,
Palada 88

T: ++385 51 856 809 / 856 103

F: ++385 51 856 889

opcina-baska@ri.t-com.hr

Načelnik: dr. sc. Milivoj Dujmović

Predsjednik vijeća: Mišel Budimilčić

Općina Brod Moravice

51312 Brod Moravice,
S. Radića br. 2

T: ++385 51 817 180 / 817 355

F: ++385 51 817 180

dragutin.crnkovic1@ri.t-com.hr

Načelnik: Dragutin Crnković

Predsjednik vijeća: Branimir Svetličić

Općina Čavle

51219 Čavle,
Čavle br. 206

T: ++385 51 208 310

F: ++385 51 208 311

opcina-cavle@ri.t-com.hr • www.cavle.hr

Načelnik: Željko Lambaša

Predsjednik vijeća: Josip Čargonja

Općina Dobrinj

51514 Dobrinj,
Dobrinj 103

T: ++385 51 848 344

F: ++385 51 848 141

opcina-dobrinj@ri.t-com.hr • www.dobrinj.hr

Načelnik: Neven Komadina

Predsjednik vijeća: Zoran Kirinčić

Općina Fužine

51322 Fužine,
Dr.Franje Račkog 19

T: ++385 51 829 500 / 829 503

F: ++385 51 835 768

opcina-fuzine@ri.t-com.hr

Načelnik: Marinko Kauzarić

Predsjednik vijeća: Miljenko Fak

Općina Jelenje

51218 Dražice,
Dražičkih boraca 64

T: ++385 51 208 080

F: ++385 51 208 090

opcina-jelenje@ri.t-com.hr

www.jelenje.hr

Načelnik: Branko Juretić

Predsjednik vijeća: Damir Maršanić

Općina Klana

51217 Klana,
Klana 33

T: ++385 51 808 205

F: ++385 51 808 708

opcina-klana@globalnet.hr • www.klana.hr

Načelnik: Ivan Šnajdar

Predsjednik vijeća: Slavko Gauš

Općina Kostrena

51221 Kostrena,
Sv. Lucija 38

T: ++385 51 209 000

F: ++385 51 289 400

opcina-kostrena@ri.t-com.hr

www.kostrena.hr

Načelnik: Miroslav Uljan

Predsjednik vijeća: Sanjin Vrkić

Općina Lokve

51316 Lokve,
Šet. Golubinjak br. 6

T: ++385 51 831 336 / 831 255

F: ++385 51 508 077

opcina-lokve@ri.t-com.hr

Načelnik: Anton Mihelčić

Predsjednik vijeća: Dragan Hrvat

Općina Lopar

51281 Lopar,
Lopar BB

T: ++385 51 775 593

F: ++385 51 775 597

tajnik@opcina.lopar.hr

Načelnik: Alen Andrešić

Predsjednik vijeća: Damir Papiarić

Općina Lovran

51415 Lovran,
Šetalšte M.Tita 41

T: ++385 51 291 045

F: ++385 51 294 862

opcina-lovran@ri.t-com.hr

Načelnik: Emil Gržin

Predsjednik vijeća: Edvard Primožić

Općina Malinska-Dubašnica

51511 Malinska,
Lina Bolmarčića br. 22

T: ++385 51 750 500

F: ++385 51 859 322

info@malinska.hr • www.malinska.hr

Načelnik: Anton Spicijarić

Predsjednik vijeća: Josip Sormilić

Općina Matulji

51211 Matulji,
Trg Maršala Tita 11

T: ++385 51 274 114

F: ++385 51 274 114

info@matulji.hr • www.matulji.hr

Načelnik: Bruno Frlan

Predsjednik vijeća: Mario Čiković

Općina Mošćenička Draga

51417 Mošćenička Draga,
Trg slobode br.7

T: ++385 51 737 536 / 737 621

F: ++385 51 737 210

mosc-draga-opcina@ri.t-com.hr

Načelnik: Anton Rudan

Predsjednik vijeća: Emilio Dešković

Općina Mrkopalj

51315 Mrkopalj,
Stari kraj 3

T ++385 51 833 131

F ++385 51 833 101

opcina-mrkopalj@ri.t-com.hr • www.mrkopalj.hr

Načelnik: Ivan Butković

Predsjednik vijeća: Tomislav Cuculić

Općina Omišalj

51513 Omišalj,
Prikešte 11

GOSPODARSTVO

Udio Županije u ukupnom prihodu Republike Hrvatske
5,9 %

Izvoz roba
531 milijun USD

Uvoz roba
906 milijuna USD

TERITORIJI

Površina kopna
3.588 km²

Dužina morske obale
1.065 km

Najveći otoci
Cres i Krk
40.578 ha

Najmanji otok
Boljokovac
0,11 ha

Najviši planinski vrh
Kula - Bjelolasica
1.534 m.n.v.

Najviše naselje
Begovo Razdolje
1.060 m.n.v.

OPĆI PODACI

Ukupno stanovništvo
305.505

Najviše stanovnika
Grad Rijeka
144.043

Najmanje stanovnika
Općina Brod Moravice
985

Gradova
14

Općina
22

Naselja
536

Izvori statističkih podataka: Hrvatska gospodarska komora-Županijska komora Rijeka; Statistički ljetopis Primorsko-goranske županije 2005. Odsjek za statistiku Ureda državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji
Gospodarski podaci se odnose na 2006. godinu.

Resori županijskog poglavarstva:

Proračun i financije

• Ljiljana Mihić

Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

• Vedrana Fržop-Kotulovski

Komunalne djelatnosti

• Ingo Kamenar

Turizam i ugostiteljstvo

• Kazimir Janjić

Kultura, sport i tehnička kultura

• mr. sc. Elida Ružić

Školstvo, znanost i tehnologija

• mr. sc. Tatjana Stanin

Regionalna suradnja, lokalna samouprava i civilno društvo

• Nedeljko Tomić

Gospodarstvo

• Zdenko Antešić

Pomorstvo i promet

• Ivo Zrilić

Prostorno i urbanističko planiranje te zaštita okoliša

• Georg Žeželić

Županijski upravni odjeli:

Kabinet župana

Adamićeva 10/III, Rijeka
T ++385 51 351 604
F ++385 51 351 643
kabinet@pgz.hr
v. d. voditeljica:
Nada Milošević

Ured Županije

Adamićeva 10/V, Rijeka
T ++385 51 351 612
F ++385 51 351 613
ured.zupanije@pgz.hr
poglavarstvo@pgz.hr
skupstina@pgz.hr
Predstojnik:
Branko Škrobonja

Ured unutarnje revizije

Adamićeva 10/III, Rijeka
T ++385 51 351 642
F ++385 51 351 643
unutarnja.revizija@pgz.hr
v.d. predstojnica
Melita Raukar

Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i poljoprivredu

Žrtava fašizma 17, Rijeka
T ++385 51 301 200
F ++385 51 212 182
gospodarstvo@pgz.hr
Pročelnik: Berislav Tulić

Upravni odjel za pomorstvo, promet i veze

Ciottina 17b/I, Rijeka
T: ++385 51 351 952
F: ++385 51 351 953
pomorstvo@pgz.hr
Pročelnik:
Nikola Mendrila

Upravni odjel za proračun i financije

Adamićeva 10/VI, Rijeka
T: ++385 51 351 672
F: ++385 51 351 673
proracun@pgz.hr
financije@pgz.hr
Pročelnica: Bosiljka Kalčić

Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport

Ciottina 17b/I, Rijeka
T: ++385 51 351 882
F: ++385 51 351 883
skolstvo@pgz.hr
društvene.djelatnosti@pgz.hr
Pročelnica:
mr. sc. Jasna Blažević

Upravni odjel za upravljanje imovinom i opće poslove

Splitska 2/I, Rijeka
T: ++385 51 351 822
F: ++385 51 351 803
imovina@pgz.hr
Pročelnik:
Vladimir Čekada

Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb

Ciottina 17b/I, Rijeka
T: ++385 51 351 922
F: ++385 51 351 923
zdravstvo@pgz.hr
socijalna.skrb@pgz.hr
Pročelnik:
mr. sc. Ivo Afrić

Upravni odjel za graditeljstvo i zaštitu okoliša

Riva10/I, Rijeka
T: ++385 51 351 202
F: ++385 51 351 203
graditeljstvo@pgz.hr
Pročelnica:
dr. sc. Koralka Vahtar-Jurković

Ustanove u kulturi i javne ustanove PGŽ

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja

Muzejski trg 1,
51000 Rijeka
Ravnateljica:
Margita Cvjetinović Starac
T: ++385 51
213-578, 335-772
F: ++385 51 213-578
pomorski-povijesni-muzej@ri.htnet.hr

Prirodoslovni muzej

Lorenzov prolaz 1,
51000 Rijeka
Ravnateljica:
Milvana Arko-Pijevac
T: ++385 51 553-669
F: ++385 51 553-669
primmuzri@ri.htnet.hr
www.prirodoslovni.hr

Ustanova Ivan Matetić Ronjgov

Ronjgi 1, 51516 Viškovo
Ravnatelj: Darko Čargonja
T: ++385 51 257-340
F: ++385 51 503-790
ustanova@ri.t-com.hr
www.ustanova-ronjgov.hr

Javna ustanova Priroda

Ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode u PGŽ
Grivica 4
51000 Rijeka
Ravnateljica: Sonja Šišić
T: 00385-51-352-400
F: 00385-51-352-401
info@ju-priroda.hr
www.ju-priroda.hr

Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Splitska 2/II, Rijeka
Ravnatelj:
prof. dr. sc. Mladen Črnjar
T: ++385 51 351 772
F: ++385 51 212 436
zavod@pgz.hr

štorija

Brsečki župnik Rajmund Jelušić, rodom iz Kastva, u Brseču je službovao tri desetljeća (1884-1914). Bio je znameniti narodnjak, buditelj nacionalne svijesti, poduzetan organizator čitaonice i "posujilnice". Priču o njemu, za generacije koje dolaze, sačuvao je pokojni akademik Branko Fučić, izvrsni pripovjedač i znalac koji je poznao svaku grotu ovog našeg kraja.

Mali Rajmund - od milja su ga zvali Mondić - bio je jedinac kojega je majka vrlo teško rodila a otac mu je uskoro umro

pa ga je ona sama othranila i školovala. U porođajnim mukama i opasnostima ona se zavjetovala: "Gospodine, ako mi škapulaš ovoga ditića, ja ću Ti ga dat."

Mali je Mondić rastao, bio vižljasto i bistro dijete, odličan đak u gimnaziji, a u svojoj živosti prerano se zaljubio. Još kao gimnazijalac zatelebao se u neku Franciku iz Kastva i, što je bilo nevjerovatno za običaje i norme ponašanja onoga vremena,

počeo je s Francikom javno šetati ruku pod ruku po kastavskoj Fortici. Užas! Djevojka je time bila obilježena. Majci je bilo strašno.

- Mondiću, ja sam se zavećala da ćeš ti biti pop - govorila mu je.

- Mamo, ja nisan za popa, ja ću se s Franciku oženit - tvrdoglav je bio Mondić.

Stala je majka mučiti i kastavskog plovana:

- Recite Mondiću da sam se zavećala i da mora poč va Goricu va šeminarij.

- Ženska moja - reče pop - kalmajte se. To su vele stvari. On se mora sam i slobodno odlučit će poč za popa ali ne.

- Ma, govorite š njen - navaljivala je.

- Govorit ši, ma pritiskat ga ne!

Pozove župnik Rajmunda: "Mondiću moj,

ov svit ti ni niš. Ako reš za popa, škapulat ćeš svoju dušu i duši drugih. Mat ti je munjena. Kuntentaj mater, hodi jeno leto va šeminarij, pak ćeš vidit, je to za te ali ne. A jedno leto bogoslovije priznat će ti saki fakultet.”

I tako je Mondić pristao otići u bogosloviju na godinu dana.

Iz Gorice dolaze vijesti: Mondić je odličan đak u svim predmetima, uzoran bogoslov; pobožno u crkvi moli, uzorna je ponašanja. Završava godina a Mondić se vraća u Kastav s odličnom svjedodžbom. Skida kolarin, skida reverendu, potraži Franciku i kao bogoslov skandalozno s njome šeta po Fortici. Majci je da izludi. Muči plovana. A on joj govori: “Kalmajte se, ženska, sve ćete pokvarit. Pasat će ga, pasat.”

Završavaju ferije. Mati opet muči plovana, plovana opet na razgovor zove Mondića, a Mondić konačno pristaje još jednu godinu provesti u sjemeništu, “aš mati će ti morda brzo umret...”

I opet dolaze odlične vijesti o njemu.

Završava i druga godina, Mondić se s odličnom ocjenom vraća u Kastav, skida kolarin, skida reverendu...

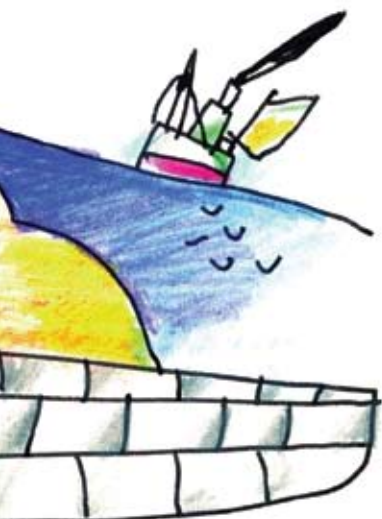
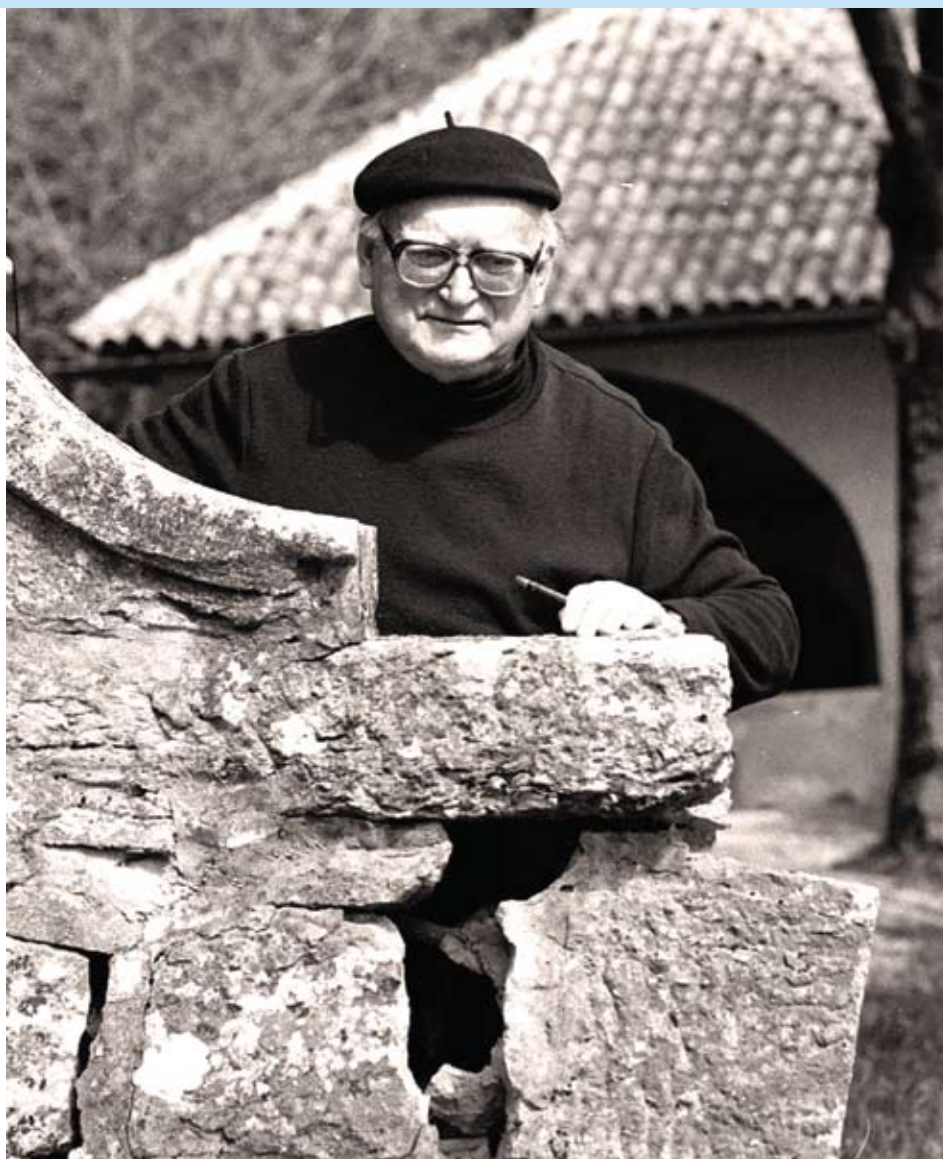
Ali... Crv sumnje ulazi u mladoga Rajmunda:

- Mamo, kade je Francika?

- Francika? Va onoj kući,

tamo... - majka pokazuje Mondiću

prstom na suprotnu stranu od one gdje je bila Francikina kuća. I kaže mu: - Prišal je jedan bogati ‘Merikan, pak ju je zaprosil. Ona mu je rekla da mora tri dana promislit, a onda mu je rekla da ši. Pak su se oženili, pak su pirovali, pak su šli stat tamo va njegovu kuću.

Mondiću je, kad je to čuo, pao mrak na oči. Potpuno se povukao, nije ga bilo vidjeti. Nije izlazio iz kuće, samo bi nedjeljom izašao na misu i opet se zatvarao u kuću. Bolovao je teško i odbolovao svoju Franciku, a kad su završile ferije tiho se vratio u Goricu, u bogosloviju. Završio je studij, imao svečanu mladu misu, župnikovao u Brseču trideset godina!

I onda je došlo vrijeme da već sjedokos proslavi svoju jubilarnu misu. Naravno, u rodnome Kastvu. Asistirala su mu dva kanonika. Po misi prošao je odjeven u pluvijal kroz špalir okupljenoga puka i škropio blagoslovljenom vodom lijevo i desno. Na dnu crkve, blizu crkvenih vrata, morao je učiniti manevar, spretno se

okrenuti, a kanonici koji su mu širili krila pluvijala morali su promijeniti ruke. U tom trenutku stvorila se pred njim neka ženica. Suha, mršava, krezuba, grbava, skvrčena kao kaštradina.

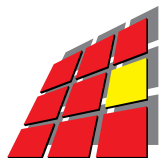
- Mondiću, Mondiću! - veli mu.

- Ka ste vi ženska? - upita.

- Mondiću, ča me ne poznaješ? Ja sam Francika.

- Ma si grda! - odgovori on i okrene se licem prema oltaru, dignu obje ruke uvis i klikne: - Te Deum laudamus - Tebe Boga hvalimo - da te nisam oženil!

Vratio joj je svoju bol i muku nakon toliko godina.

INDUSTRIJSKA ZONA d.o.o.
SLOBODNA ZONA KUKULJANOVO
PRIMORJE 39/II, 51222 BAKAR

T ++385 (0) 51 253 060
F ++385 (0) 51 253 061
www.ind-zone.hr

Iskoristite uvjete investiranja za male i srednje poduzetnike, prednosti povoljnog položaja i blizinu Europe te carinske i porezne olakšice!

Poslovne djelatnosti
Industrijske zone d.o.o.:

- poslovanje nekretninama
- inženjering
- građenje, projektiranje i nadzor
- održavanje infrastrukturnih i ostalih objekata
- praćenje i čuvanje ekološkog stanja u Zoni
- upravljanje slobodnom zonom

DOBITNICI NAGRADNE KRIŽALJKE IZ 11. BROJA ZIP-A

Ručak/večera za dvije osobe u konobi "STUDEC" u Pavloviru

Marija Čule

Banjol 24, 51 280 Rab

Valentina Kruljac

Moravička sela 7

51 312 Brod Moravice

Marija Stanojević

Vozišće 18, 51 216 Viškovo

Monografija Petra Trinajstića

"Primorsko-goranska županija"

Tamara Borožan-Damjanić

dr. Jože Grabrovska 17

51 000 Rijeka

Ozren Gallat

Franje Čandeka 36

51 000 Rijeka

Josip Toljanić

Namori 10, 51 516 Vrbnik

Monografija "Crna Gora u očima kolekcionara"

Angela Galat

Giuseppe Carabino 1, 51 000 Rijeka

Marija Graf

Vere Bratonje 23, 51 000 Rijeka

Nataša Kardum

Trampov breg 43, 51 216 Viškovo

Knjiga Jasne Vidas Vidović "90 godina Pere Budaka"

Gloria Glavić

Kvumerska 40, 51 211 Matulji

Josip Laginja

Predboršt 5, 51 217 Klana

Gorana Rubčić

Radetići 7, 51 211 Matulji

Poklon paket eko-proizvoda

Saša Borožan

Draga Guščić 41, 51 000 Rijeka

Ivana Polić

Podhum 305/4, 51 218 Dražice

Denis Mahmutović

M. Baraća 20

51 000 Rijeka

Knjiga "100 vodećih hrvatskih restorana"

Miroslav Butorac

Korzo Hrvatskih branitelja 21

51 250 Novi Vinodolski

Jasna Radošević Pavić

Augusta Prosenika 9

10 000 Zagreb

Nika Rakoš

F. Čandeka 36, 51 000 Rijeka

Karolina Tancabelić

Gunčićevc 23, 51 523 Baška

Tamara Tomljanović

Nikole Jurišića 2, 53 270 Senj

DVD zborna "Putokazi" –

Stroj.22.22

Darko Dožaić

Pod javorovom kosom 1

51 314 Ravna Gora

Miljenka Jurina

Rapska 2, 51 500 Krk

Zvonimir Pajnić

Brače Žagar 12, 51 307 Prezid

Nevenka Tramuntana

Jadranska 34, 51 557 Cres

Brane Zibar

Drenovski put 43, 51 000 Rijeka

CD-a Plesne skladbe Johann Zajitz

Zdravko Jurković

Vladimira Nazora 28, 51 311 Skrad

Vinko Lugonjić

Trnjanska cesta 103, 10 000 Zagreb

Josip Lulić

Silvire Tommasini 8

51 550 Mali Lošinj

Uroš Marčić

I. Gorana Kovačića 32

51 000 Rijeka

Doris Mihaljević

Klade 8, 51 322 Fužine

Danica Pugel

Brajšina 11, 51 000 Rijeka

Vesna Smolić-Ročak

Joakima Rakovca 7a

51 000 Rijeka

Mira Španjol

Dobrinj 126, 51 514 Šilo

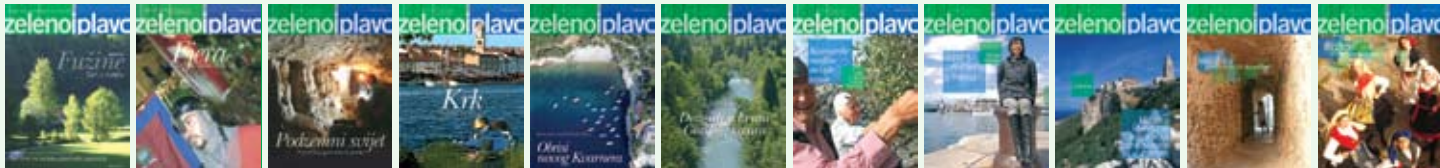
Božena Torbica

Dramalj 86, 51 265 Dramalj

Arinka Vitezić

Frankopanska 14, 51 516 Vrbnik

Predbilježi se i besplatno primaj poštom magazin Primorsko-goranske županije [zelenoiplavo](http://zelenoiplavo.hr) • info@pgz.hr • www.pgz.hr • tel: 051 / 351 612

Impressum: [zelenoiplavo](http://zelenoiplavo.hr), magazin PGŽ • ISSN 1845-5220 • Izlazi 5 puta godišnje • Godina IV • Broj 12 • Travanj 2008.
Izdavač: Primorsko-goranska županija, Adamićeva 10, Rijeka • info@pgz.hr • www.pgz.hr • tel: 051 / 351 612

Za izdavača: Zlatko Komadina • **Odgovorni urednik:** Branko Škrobonja • **Glavni urednik:** Dragan Ogurlić • **Urednički savjet:** Marinko Dumanić, dr. Mladen Črnjar, mr. Daina Glavočić, Zdravko Čiro Kovačić, Damir Lončarić, dr. Joža Perić, Neven Šantić • **Autori tekstova:** Dragan Ogurlić, Marinko Krmptović, Barbara Čalušić, Hrvoje Hodak, Andrea Bralić, Zdravko Kleva, Mira Krajnović Zeljak, Mladen Trinajstić, Branko Škrobonja (kronika), Ermina Duraj • **Fotografije:** • Petar Fabijan, Mira Krajnović Zeljak, Željko Stipeč, Mladen Trinajstić • **Ilustracija:** Vojo Radoičić • **Naslovnica:** Petar Fabijan • **Lektor:** Jasna Škorić • **Likovno oblikovanje:** Ivica Oreb • **Marketing i produkcija:** Makol marketing, Rijeka, narudžba oglasa na e-mail: makol@makol.hr ili fax 051 / 677 226 • **Tisak:** Radin repro i roto, Zagreb • **Naklada:** 20.500 • Idući broj magazina "Zeleno i plavo" izlazi u srpnju 2008.

Tko kaže da ne možete unaprijediti proizvodnju?

Erste
izvozni
paket

ERSTE **BANK**
Jer ste Vi na prvom mjestu.

Uz Erste izvozni paket, nova tržišta su Vam na dohvat ruke.

Bilo da ste mali ili srednji izvoznik, Erste izvozni paket Vam pruža mogućnost korištenja:

- dugoročnog i kratkoročnog financiranja te izvoznih garantnih poslova
- poslovnih kreditnih kartica
- leasing i factoring usluga
- savjetovanja na području korištenja dostupnih bespovratnih sredstava iz fondova EU.

Tako možete još spremnije odgovoriti na sve izazove tržišta, povećati konkurentnost i ostvariti dodatne pogodnosti i uštede.

Jer su u Erste banci i izvoznici na prvom mjestu!

...15

1993 | PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA | 2008

Primorsko - goranska županija
Adamićeva 10
HR - 51000 Rijeka

info@pgz.hr
www.pgz.hr

zelenoplava